

مدرسه گردی

مرجع گزینش برترین مدارس

پایگاه کتب درسی

MadreseGardi.com/books

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰی مُحَمَّدٍ وَّ اٰلِ مُحَمَّدٍ وَّ عَجِّلْ فَرَجَهُمْ

آموزش قرآن

ششم دبستان

آموزگاران و اولیای گرامی!

برای دستیابی به اهداف آموزش قرآن و هماهنگی با روش‌های تدریس ارائه شده،
مقدمه‌ی کتاب را با دقت مطالعه کنید.

طبق مصوبه‌ی جلسه‌ی ۶۷۷ شورای عالی آموزش و پرورش این کتاب توسط آموزگار پایه و طی سه جلسه در هفته تدریس می‌شود.

وزارت آموزش و پرورش سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

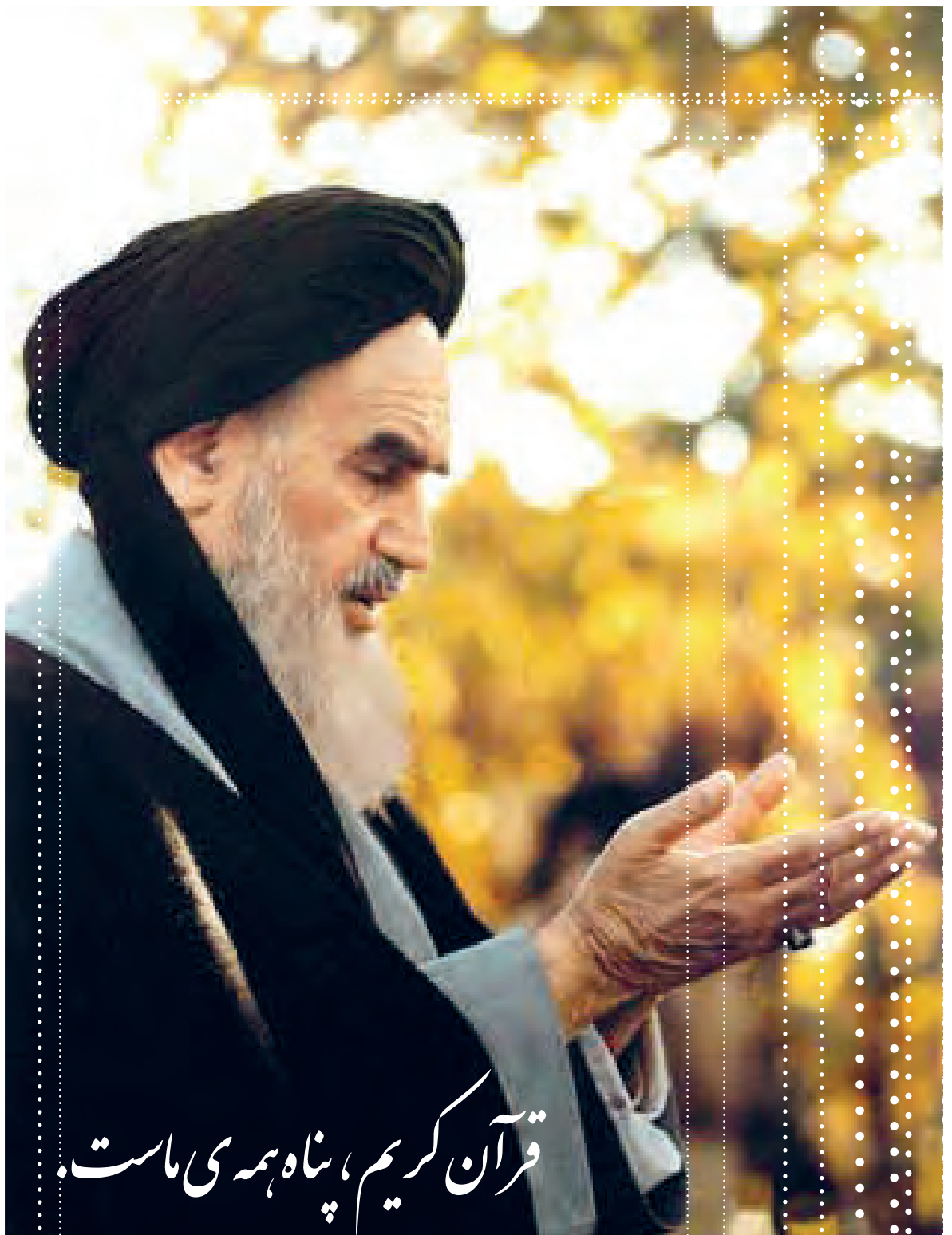

نام کتاب :	آموزش قرآن ششم دبستان - ۶۰۱
پدیدآورنده :	سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی
مدیریت برنامه‌ریزی درسی و تألیف :	دفتر تألیف کتاب‌های درسی عمومی و متوسطه نظری
شناسه افزوده برنامه‌ریزی و تألیف :	ابوالفضل انوشه پور، مسعود تهرانی فرجاد، الهه ستوده، غلامعباس سرشمور خراسانی، منصوره سیدصالحی، سیدمهدی سیف، حسن فلاح، رضا نباتی و مسعود وکیل (اعضای گروه تألیف) - طیبه حمزه بیگی (کارشناس آموزش دوره‌ی ابتدایی) - محمّد کاظم بهنیا (ویراستار)
مدیریت آماده‌سازی هنری :	اداره‌ی کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی
شناسه افزوده آماده‌سازی :	احمد رضا امینی (مدیر امور فنی و چاپ) - مجید ذاکری یونسی (مدیر هنری) - محمد عباسی (طراح گرافیک و صفحه‌آرا) - نفیسه شهدادی، گلنار تروتیان، گلرخ محتاج الفضل، یاسمین تروتیان، عاطفه ملکی جو و مرتضی یزدانی دینانی (تصویرگران) - حمیدرضا سلیمانی (طراح جلد) - کامران انصاری (طراح خط رایانه‌ای) - فاطمه باقری مهر، زهرا ایمانی نصر، حسین چراغی، رضا جعفری، فاطمه پزشکی، حمید نابت کلاچاهی و ناهید ختام‌باشی (امور آماده‌سازی)
نشانی سازمان :	تهران : خیابان ایرانشهر شمالی - ساختمان شماره‌ی ۴ آموزش و پرورش (شهید موسوی) تلفن : ۸۸۸۳۱۱۶۱-۹، دورنگار : ۸۸۳۰۹۲۶۶، کد پستی : ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹
ناشر :	شرکت افست : تهران - کیلومتر ۴ جاده‌ی ابعلی، پلاک ۸، تلفن : ۷۷۳۳۹۰۹۳، دورنگار : ۷۷۳۳۹۰۹۷، صندوق پستی : ۱۱۱۵۵ - ۴۹۷۹
چاپخانه :	شرکت افست «سهامی عام» (www.offset.ir)
سال انتشار و نوبت چاپ :	چاپ نهم ۱۳۹۹
برای دریافت فایل pdf کتاب‌های درسی به پایگاه کتاب‌های درسی به نشانی www.chap.sch.ir و برای خرید کتاب‌های درسی به سامانه فروش و توزیع مواد آموزشی به نشانی www.irtextbook.com یا www.irtextbook.com مراجعه نمایید.	

کلیه‌ی حقوق مادی و معنوی این کتاب متعلق به سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش است و هرگونه استفاده از کتاب و اجزای آن به صورت جایی و الکترونیکی و ارائه در پایگاه‌های مجازی، نمایش، اقتباس، تلخیص، تبدیل، ترجمه، عکس‌برداری، نقاشی، تهیه فیلم و تکثیر به هر شکل و نوع، بدون کسب مجوز از این سازمان ممنوع است و متخلفان تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

شابک ۳-۶۷-۲۰-۵-۹۶۴-۹۷۸-۹۶۴-۰۵-۲۰۶۷-۳ ISBN 978-964-05-2067-3

قرآن کریم، پناه همه می‌ماست.

پیشگفتار

سخنی با والدین دانش‌آموزان
سخنی با آموزگار گرامی

درس اول

۲-۳ یادآوری
۴-۵ نماز در قرآن، سوره‌ی انفال، آیات ۲ تا ۴
۶ آشنایی بیشتر با خط قرآن
۷-۸ سوره‌ی نساء، آیات ۱۰۲ تا ۱۰۵
۹ وقت نماز

درس دوم

۱۰-۱۲ سوره‌ی فتح، آیات ۱ تا ۹
۱۳-۱۴ سوره‌ی فتح، آیات ۱۰ تا ۱۵
۱۵ حتی یک وجب خاک

درس سوم

۱۶-۱۹ سوره‌ی فتح، آیه‌ی ۲۹ و سوره‌ی حُجرات، آیات ۱ تا ۴
۲۰-۲۱ سوره‌ی حُجرات، آیات ۵ تا ۱۱
۲۲ مؤمنان برادرند

درس چهارم

۲۳-۲۵ سوره‌ی حُجرات، آیات ۱۲ تا ۱۸
۲۶-۲۷ سوره‌ی ق، آیات ۱ تا ۱۵
۲۸ ملاک برتری

درس پنجم

۲۹-۳۱ سوره‌ی ق، آیات ۳۶ تا ۴۵ و سوره‌ی ذاریات، آیات ۱ تا ۶
۳۲-۳۳ سوره‌ی ذاریات، آیات ۷ تا ۳۰
۳۴ گسترش آسمان
۳۵-۳۶ یادآوری ۱

درس ششم

۳۷-۳۹ سوره‌ی ذاریات، آیات ۵۲ تا ۶۰ و سوره‌ی طور آیات ۱ تا ۱۴
۴۰-۴۱ سوره‌ی طور، آیات ۱۵ تا ۳۱
۴۲ همیشه در تپش

درس هفتم

۴۳-۴۶ سوره‌ی قمر، آیات ۱ تا ۲۷
۴۷-۴۸ سوره‌ی قمر، آیات ۵۰ تا ۵۵ و سوره‌ی الرحمن، آیات ۱ تا ۱۶
۴۹ نظم در آفرینش

۵۰-۵۲

۵۳-۵۴

۵۵

سوره‌ی الرَّحْمَن، آیات ۱۷ تا ۴۰

سوره‌ی الرَّحْمَن، آیات ۴۱ تا ۶۷

مردان پارسی

درس هشتم

۵۶-۵۸

۵۹-۶۰

۶۱

سوره‌ی الرَّحْمَن، آیات ۶۸ تا ۷۸ و سوره‌ی واقعه، آیات ۱ تا ۱۶

سوره‌ی واقعه، آیات ۵۱ تا ۷۶

آب و آبادانی

درس نهم

۶۲-۶۴

۶۵-۶۶

۶۷

۶۹

سوره‌ی حَديد، آیات ۴ تا ۱۱

سوره‌ی حَديد، آیات ۱۲ تا ۱۸

تولدی دوباره

یاد آوری ۲

درس دهم

۷۰-۷۲

۷۳-۷۴

۷۵

سوره‌ی حَديد، آیات ۲۵ تا ۲۹

سوره‌ی مُجَادِلَه، آیات ۱ تا ۶

مادر فلزات

درس یازدهم

۷۶-۷۸

۷۹-۸۰

۸۱

سوره‌ی مُجَادِلَه، آیات ۱۲ تا ۲۱

سوره‌ی مُجَادِلَه، آیه‌ی ۲۲ و سوره‌ی حَشْر، آیات ۱ تا ۳

حزب الله پیروز است.

درس دوازدهم

۸۲-۸۴

۸۵-۸۶

۸۷

سوره‌ی حَشْر، آیات ۱۷ تا ۲۴

سوره‌ی مُمْتَحَنَه، آیات ۱ تا ۵

خدای تصویرگر

درس سیزدهم

۸۸-۹۰

۹۱

۹۲-۹۳

۹۴

سوره‌ی مُمْتَحَنَه، آیات ۱۲ و ۱۳ و سوره‌ی صَفّ، آیات ۱ و ۵

سوره‌ی صَفّ، آیات ۶ تا ۱۴

رطب خورده، منع رطب کی کند؟

همه تسبیح گوی او ...

درس چهاردهم

۹۵

۹۶

یاد آوری ۳

دعای ختم قرآن

۹۷-۱۱۱

۱۱۲-۱۱۵

قرآن در تابستان

(سوره‌های جمعه، منافقون، تَغَابُن، طَلَق، تَحْرِيم، مُلک و قَلَم)

فهرست کلمات ترجمه شده

درس آخر

نام و نام خانوادگی :

نام کلاس :

نام مدرسه :

نام معلم :

نشانی مدرسه :

دانش آموزان عزیز

سعی کنیم همه ی کتاب های درسی خود به ویژه کتاب آموزش قرآن را که حاوی آیات نورانی قرآن کریم است به خوبی نگهداری کنیم و در رعایت پاکیزگی و احترام به آن بکوشیم. همچنین خوب است در زنگ قرآن، همیشه با وضو باشیم.

همکاران عزیز و دانش آموزان گرامی

این کتاب به وسیله ی کتاب گویا، که قبلاً در اختیار مدرسه قرار گرفته است، تدریس می شود. استفاده از کتاب گویا در خارج از کلاس با هماهنگی معلم درس قرآن نیز توصیه می شود؛ دانش آموزان عزیز می توانند با همکاری معلم محترم، نسبت به تهیه ی فایل کتاب گویای آموزش قرآن پایه ی ششم از طریق لوح فشرده موجود در کتابخانه ی مدرسه و یا شبکه ی ملی مدارس (رشد) به نشانی Roshd.ir اقدام کنند.

پیشگفتار

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

حضرت امام صادق علیه السلام :

قرآن، عهد خدا با خلقش است؛ پس سزاوار است که هر مسلمانی،
در این پیمان الهی بنگردد و هر روز، پنجاه آیه از آن را بخواند.

اصول کافی، کتاب فضل القرآن

پدر و مادرگرامی !

فرزند، هدیه و امانت الهی است که خداوند مسئولیت تربیت او را برعهده‌ی پدر و مادر گذاشته است و شما والدین محترم، قسمتی از این حق و مسئولیت خود را در اختیار اولیای مدرسه قرار داده‌اید. همه‌ی ما باید با پذیرش امر خطیر تعلیم و تربیت فرزندانمان، این بار امانت را به سلامت به سر منزل مقصود برسانیم تا انشاءالله از این غنچه‌های بهشتی، باغ‌ها و بوستان‌های پرطراوتی که مظهر رحمت و خیر خداوند است، پدید آید.

قرآن کلام و پیام خدا، میزان حق و باطل، دستورالعمل زندگی و رحمت حق برای همه‌ی جهانیان است. آموزش و پرورش برنامه‌ای منظم تدوین کرده است تا همه‌ی دانش‌آموزان به یادگیری قرآن علاقه‌مند شوند و بتوانند قرآن را روان و زیبا بخوانند؛ به تدریج معنای کلام خداوند را درک کنند و با تلاوت روزانه‌ی آن، همیشه با قرآن مأنوس باشند و خود را در پناه هدایت خداوند قرار دهند.

انتظار ما از شما اولیای گرامی

- ۱- همان‌طور که همه‌ی ما خواندن نماز و گرفتن روزه را به‌صورت عملی از پدر و مادر خود آموخته‌ایم، کودکان ما نیز خواندن قرآن و نماز را از ما می‌آموزند. ما نیز می‌توانیم با خواندن روزانه‌ی قرآن کریم، الگوی شایسته‌ای برای کودک خود باشیم.
  - ۲- از فرزندان بخواهید آیات و عبارات قرآنی هر درس را از روی کتاب برای شما بخواند. اگر فرزند شما در خواندن کلمات، اشتباهی داشت از او بخواهید که دوباره آن را با دقت بخواند تا خود به اشتباهش پی ببرد و آن را اصلاح کند.
  - ۳- کتاب گویا یا نرم‌افزار آموزش قرآن پایه‌ی ششم را برای فرزند خود تهیه کنید.
  - ۴- در هر درس، یکی از عبارات زیبا، کوتاه و حکمت‌آمیز قرآن به نام پیام قرآنی آمده است. حفظ پیام‌های قرآنی و ترجمه‌ی آنها الزامی نیست ولی اگر فرزند شما به حفظ این پیام‌ها علاقه‌مند است، او را به این کار تشویق کنید تا به تدریج آنها را سرلوحه‌ی زندگی خویش قرار دهد. در ضمن حفظ پیام‌ها، او را برای شرکت در مسابقات قرآن نیز آماده می‌کند.
  - ۵- از فرزندان بخواهید داستان‌های کتاب را از روی کتاب و به کمک تصاویر برای شما تعریف کند.
  - ۶- برخی از آیات دروس به‌طور نسبتاً ساده ترجمه شده است. این ترجمه‌ها برای مطالعه‌ی آزاد است و دانش‌آموزان موظف نیستند ترجمه‌ی این آیات و همچنین مفاهیمی را که در بخش «کار در کلاس» هر درس آمده است، حفظ کنند و نباید در ارزشیابی پایانی از این‌گونه ترجمه‌ها و مفاهیم پرسش شود. بدیهی است در صورتی که فرزند شما به یادگیری این مطالب علاقه نشان داد، یاری و تشویق او بسیار مفید است.
- به این امید که فرزند شما در آینده، انسانی بزرگ، باایمان، بنده‌ی خالص خدا، خدمتگزار مردم و باقیات الصالحات برای همه‌ی ما باشد.

ان‌شاءالله

پیامبر اعظم اسلام صلی الله علیه و آله :

همه‌ی موجودات عالم حتی ماهی دریا برای کسی که قرآن را یاد می‌دهد
و کسی که قرآن را یاد می‌گیرد، از خدا طلب آموزش می‌کنند.

مُستدرک الوسائل، ج ۴، ص ۲۳۵

همکار و آموزگار گرامی!

با اهدای سلام و آرزوی توفیق و سلامتی برای شما همکار محترم، مهم‌ترین مسائل مربوط به آموزش این کتاب به شرح زیر است. توجه و عمل به این امور، ضامن موفقیت بیشتر شماست. خوب است تفصیل این مطالب را در کتاب راهنمای معلّم مطالعه کنید.

اهم اهداف مورد انتظار

هر چند تقویت علاقه‌ی دانش‌آموزان به خواندن روزانه‌ی قرآن کریم و یادگیری آن، مهم‌ترین هدف درس قرآن است و به همین منظور محتوای آموزش از تنوع برخوردار است ولی انتظار می‌رود دانش‌آموزان در پایان سال تحصیلی، به‌طور خاص به توانایی‌های زیر دست یابند :

- ۱- آیات جلسه‌ی اول هر درس را به‌صورت روان و معمولی می‌خوانند.
  - ۲- آیات و عبارات قرآنی کتاب درسی و مصحف آموزشی را به‌صورت صحیح و شمرده می‌خوانند.
  - ۳- عبارت پیام قرآنی و ترجمه‌ی آن را از روی کتاب می‌خوانند و می‌توانند مفهوم آن را به زبان ساده توضیح دهند یا برخی از مصادیق آن را بیان کنند.
- هر دانش‌آموز با توانایی‌های فوق، حدّاکثر نمره را کسب می‌کند. بدیهی است بسیاری از دانش‌آموزان بیشتر از این، توفیق خواهند داشت. تفصیل این بخش نیز در کتاب راهنمای معلّم آمده است.
- مراحل تدریس :** هر درس، طیّ چهار جلسه، تدریس، تمرین و پرسش می‌شود.

جلسه‌ی اول

خواندن قرآن

الف) خواندن در گروه : شامل پیش‌خوانی فردی و خواندن فرد برای دوستان خود در گروه است.

ب) خواندن برای کلاس : با انتخاب معلّم، هر دانش‌آموز حدود یک سطر از آیات را برای کلاس می‌خواند.

دو نکته :

- ♦ سعی شود در هر جلسه هر یک از دانش‌آموزان، حدّاقل یک سطر از آیات درس را بخوانند.
- ♦ مهم‌ترین امر در این مرحله، تشخیص و رفع اشکالات روخوانی دانش‌آموزان است. معلّم از قبل باید آمادگی و توانایی لازم را برای این امر کسب کرده باشد.

تذکره به دانش‌آموزان برای انجام دادن تکالیف انس با قرآن در خانه

انس با قرآن در خانه

جلسه‌ی دوم

دانش‌آموزان، قرائت آیات درس را گوش می‌کنند و با نشان دادن خط، همراه با آن می‌خوانند.

تمرین قرائت

پرسش و ارزشیابی: معلم با پرسش از دانش‌آموزان، توانایی آنها را در خواندن آیات درس ارزیابی می‌کند.

خواندن قرآن

تعدادی از دانش‌آموزان هر کدام یک سطر از عبارات قرآنی این قسمت را می‌خوانند. این عبارات به صورتی ساده و قابل فهم برای دانش‌آموزان ترجمه شده است تا آنها ضمن آشنایی با مفاهیم اولیه‌ی برخی از آیات قرآن کریم، برای فعالیت «کار در کلاس» آماده شوند.

کار در کلاس

به منظور فراهم آوردن زمینه‌ی درک و فهم تدریجی عبارات ساده و کوتاه قرآن در هر درس، بخشی به عنوان «کار در کلاس» در نظر گرفته شده است. این بخش به روش یادگیری مشارکتی و به صورت گروهی توسط دانش‌آموزان انجام می‌شود. ایشان در کلاس ابتدا هر تمرین را در کتاب خود انجام می‌دهند. آن‌گاه معلم پاسخ هر سطر را از یک گروه می‌پرسد؛ اگر پاسخ نادرست بود، گروه دیگر جواب می‌دهد تا به‌طور غیرمستقیم دانش‌آموزان به نادرستی پاسخ اول بی‌ببرند.

انجام دادن تمرین‌های «کار در کلاس» الزامی است، ولی فراگیری مطالب این بخش توسط دانش‌آموزان می‌تواند به عنوان فعالیت‌های آزاد خارج از کلاس در ارزشیابی مستمر دانش‌آموزان منظور شود و عدم یادگیری آنها نباید در ارزشیابی مستمر یا پایانی به کسر نمره‌ای از دانش‌آموزان منجر گردد.

یادآوری انجام دادن این تکلیف در خانه

جلسه‌ی سوم

مانند جلسه‌ی اول طی دو مرحله‌ی زیر تدریس و تمرین می‌شود:

خواندن قرآن

الف) خواندن در گروه: پیش‌خوانی فردی و خواندن فرد برای دوستان خود در گروه

ب) خواندن برای کلاس

پیام قرآنی

هدف از ارائه‌ی پیام‌های قرآنی، کسب مهارت تفکر در آیات قرآن کریم است. مراحل آموزش پیام‌های قرآنی به شرح زیر است:

الف) خواندن عبارت پیام قرآنی و ترجمه‌ی آن توسط چند دانش‌آموز

ب) گفت‌وگوی دانش‌آموزان با دوستان هم‌گروه خود درباره‌ی مفهوم پیام با استفاده از تصاویر

ج) ارائه‌ی نظر دانش‌آموزان درباره‌ی مفهوم و مصادیق پیام در زندگی خود برای کلاس

تبصره: گاهی پیام قرآنی، دارای کلمات و ترکیباتی است که باید معنا شود. از دانش‌آموزان بخواهید که با استفاده از ترجمه‌ی آیات درس و پیام قرآنی، معنای کلمات یا عباراتی را که مشخص شده است، پیدا کنند. در صورتی که این کلمات، هم‌خانواده‌ی آشنا و رایج در زبان فارسی دارند از دانش‌آموزان بخواهید آنها را بیان کنند.

خوب است دانش‌آموزان در آغاز هر زنگ، هم‌زمان با ورود معلم به کلاس، پیام قرآنی را به صورت دسته‌جمعی بخوانند.

یادآوری انجام دادن این تکلیف در خانه

جلسه‌ی چهارم

خواندن
از روی قرآن کامل

به منظور آشنایی بیشتر دانش‌آموزان با قرآن کامل، احساس توانایی و اعتماد به نفس در خواندن آن و تحقق هدف آموزش قرآن در دوره‌ی ابتدایی، جلسه‌ی چهارم هر درس به آوردن قرآن کامل به کلاس و خواندن از روی آن اختصاص یافته است.

این تمرین طیّ مراحل زیر انجام می‌شود:

- ۱- پس از آوردن قرآن کامل، هر میز حداًقل یک جلد قرآن در اختیار داشته باشد.
- ۲- یک صفحه از قرآن کریم را به‌طور تصادفی انتخاب کنید.
- ۳- دانش‌آموزان هر میز در ظرف چند دقیقه، آیات صفحه را برای یکدیگر می‌خوانند.
- ۴- چند نفر از دانش‌آموزان هر کدام یک سطر از آن صفحه را برای کلاس می‌خوانند. معلّم ضمن تشویق دانش‌آموزان نسبت به موفقیت‌های کسب‌شده، اشکالات روخوانی آنها را به روش صحیح برطرف می‌کند.

یک نکته
از هزاران

در این قسمت یکی از نکات جالب و قابل توجه قرآن کریم در قالب‌ها و شکل‌های متنوعی آمده است. معلّم با توجه به وضعیت و امکانات کلاس، این مطالب را به شیوه‌ای جذاب، ارائه می‌کند.

یادآوری انجام دادن این تکلیف در خانه

اس باران در خانه

رفع اشکالات روخوانی

شرط اولیه‌ی رفع اشکالات روخوانی دانش‌آموزان، تسلط معلّم به خواندن قرآن کریم و تشخیص اشتباهات است. امید است همه‌ی معلّمان واجد این توانایی و تسلط باشند. در غیر این صورت، ضروری است پیش از تدریس، این تسلط حداًقل در مورد آیات درس حاصل شود.

هرگاه دانش‌آموزی کلمه یا عبارتی را اشتباه خواند به شیوه‌ی زیر عمل می‌شود:

صبر می‌کنیم تا آن دانش‌آموز به پایان جمله (معمولاً محلّ وقف) برسد. ضمن تشویق اولیه، از او می‌خواهیم با آرامش و دقت بیشتر در حرکات، حروف و اتصالات، اشتباه خود را بیابد و تصحیح کند.

انتظار می‌رود اشکالات اغلب دانش‌آموزان توسط خودشان در همین مرحله برطرف شود. در غیر این صورت، معلّم باید با توجه به توانایی کلی آن دانش‌آموز، میزان و نوع اشکال، یکی از روش‌های زیر را با تشخیص خود به کار گیرد:

- ۱- معلّم هر دو حالت صحیح و غلط آن کلمه یا عبارت را می‌خواند و سپس از همان دانش‌آموز سؤال می‌کند که کدام یک صحیح است.
- ۲- معلّم کلمه یا عبارت مورد نظر را روی تخته می‌نویسد و با اشاره‌ی صحیح به بخش‌های آن از دانش‌آموزان می‌خواهد آن کلمه یا عبارت را به صورت دسته‌جمعی، بخش‌بخش بخوانند.

دو نکته:

(الف) از بی‌توجهی به رفع اشکال دانش‌آموزان و نیز پافشاری و سخت‌گیری بیجا در این امر پرهیز کنید.

(ب) برای آگاهی بیشتر نسبت به سایر روش‌های رفع اشکالات روخوانی به کتاب راهنمای معلّم و نیز کتاب مبانی و روش آموزش قرآن در دوره‌ی ابتدایی (کد ۶۰۱۱) مراجعه کنید.

پرسش و ارزیابی :

به منظور سنجش پیشرفت دانش‌آموزان در آموزش قرآن، همیشه در آغاز هر جلسه، پس از گفت و گو درباره‌ی چگونگی انجام دادن تکالیف انس با قرآن در خانه و یادآوری اهمیت خواندن روزانه‌ی قرآن کریم، آیات جلسه‌ی قبل را از دانش‌آموزان پرسش کنید.

از دانش‌آموزان بخواهید آیات دروس را بخوانند و مفهوم پیام‌های قرآنی را بیان کنند.

برای آگاهی از تفصیل نکات فوق به راهنمای معلم و جدول «اهداف، نشانه‌های تحقق و سطوح عملکرد» درس قرآن در کتاب راهنمای معلم در ارزشیابی توصیفی (کد ۵۳/۵) مراجعه کنید.

دو تذکر مهم :

۱- در درس قرآن، هیچ‌گونه پرسش و ارزشیابی کتبی به عمل نمی‌آید.

۲- به منظور تقویت انس دانش‌آموزان با قرآن کریم، آیات دروس برای دانش‌آموزان ترجمه شده است. دانش‌آموزان موظف به حفظ ترجمه‌ی کلمات و عبارات بخش کار در کلاس نیستند، بنابراین می‌توانید دانش‌آموزانی را که در این زمینه علاقه و توانایی بیشتری از خود نشان می‌دهند به شیوه‌ی مناسب تشویق کنید.

چند توصیه

۱- تشویق دانش‌آموزان به خواندن روزانه‌ی قرآن کریم، خواندن آیات دروس شبیه قرائت آن، حفظ پیام‌های قرآنی در صورتی که بدون فشار و اجبار باشد، مناسب و ارزشمند است.

۲- در صورت امکان فایل کتاب گویا را تهیه کنید و در اختیار دانش‌آموزان قرار دهید.

۳- دانش‌آموزان را به فعالیت‌های جذاب خارج از کلاس تشویق کنید مانند: خواندن آیات درس در خانه در حضور والدین حتی الامکان هر روز به مدت چند دقیقه، استماع قرائت آیات درس در خانه، انجام دادن فعالیت‌های هنری و ذوقی درباره‌ی پیام‌های قرآنی، شرکت در مسابقات و حضور در مجالس قرآنی (مدرسه‌ی قرآن، مساجد و هیئت‌های مذهبی) و استفاده از برنامه‌های رادیو قرآن و شبکه‌ی قرآن و معارف سیما و ...

۴- توجه کنید دانش‌آموزان باید تمام این فعالیت‌های قرآنی به‌ویژه فعالیت‌های فوق برنامه را با رغبت و علاقه و بدون اکراه و اجبار و به دور از رقابت‌های ناسالم انجام دهند.

امید است که خداوند همه‌ی کارهایتان را عبادت محسوب کند و دانش‌آموزان را از باقیات الصالحات شما قرار دهد.

آموزگاران و کارشناسان محترم، والدین گرامی و دانش‌آموزان عزیز می‌توانند برای هرگونه اظهارنظر و ارائه‌ی پیشنهاد در اصلاح و تکمیل برنامه‌ی درسی و کتاب‌های آموزش قرآن با گروه قرآن به نشانی زیر تماس بگیرند.
پیشاپیش از همکاری و تلاش همه‌ی عزیزان سپاسگزار می‌شود.

<http://quran-dept.talif.sch.ir>
quran-dept@talif.sch.ir

وب‌گاه (وب‌سایت)
پیام‌نگار (ایمیل)

فَدَكِّرْ اِنْ نَفَعَتِ الدِّكْرَى

یادآوری کن، که یادآوری مفید است.

سوره‌ی اعلیٰ، آیه‌ی ۹

یادآوری

دانش آموزان عزیز! ورود شما را به کلاس ششم دبستان تبریک می‌گوییم. امیدواریم در سال جدید تحصیلی نیز با توکل بر خدا و با تلاش بیشتر، قرآن کریم را بهتر بیاموزید. سعی کنید هر روز تعدادی از آیات قرآن را بخوانید تا به تدریج با آن انس بگیرید. در این جلسه برای یادآوری آموخته‌های قبلی، تمرین‌های زیر را انجام دهید.

تمرین اوّل: با دقت در حروف ناخوانا، این عبارات قرآنی را بخوانید.

– «ی» زیر الف کوچک (یٰ)

۱- وَ اَنْ لَّیْسَ لِلْاِنْسَانِ اِلَّا مَا سَعَى

۲- اَوْلٰی لَكَ فَاَوْلٰی

– «ی» بعد از تنوین فتحه (یٰی)

۱- یَوْمَ لَا یُعْنٰی مَوْلٰی عَنْ مَوْلٰی شَیْئًا

۲- قَالُوا سَمِعْنَا فَتٰی یَذْكُرُهُمْ

– «الف» بعد از واو آخر (واو)

۱- وَ لِكُلِّ دَرَجٰتٍ مِّمَّا عَمِلُوا

۲- وَ اَقْسَمُوا بِاللّٰهِ جَهْدَ اَیْمَانِهِمْ

تمرین دوم: این عبارات قرآنی را با دقت در حروف ناخوانای زیر همزه بخوانید.

– «و» پایه‌ی همزه (وُ)

۱- رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا

۲- الَّذِیْنَ یُؤْمِنُونَ بِالْغِیْبِ

۳- اِنَّ السَّمْعَ وَ الْبَصَرَ وَ الْفُؤَادَ

۴- وَ اللّٰهُ یُؤَبِّدُ بِنَصْرِهِ مَنْ یَّشَاءُ

— «ی» پایه‌ی همزه (ی)

- ۱- وَ هَيَّئْ لَنَا مِنْ أَمْرِنَا رَشَدًا
۲- وَإِذَا قُرِئَ الْقُرْآنُ فَاسْتَمِعُوا لَهُ
۳- وَ مَا يُبْدِي الْبَاطِلُ وَ مَا يُعِيدُ
۴- هُوَ اللَّهُ الْخَالِقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ

تمرین سوم : این عبارات قرآنی را با رعایت قاعده‌ی مدّ (کشیده‌تر خواندن صداهاى ا ، و ، ی) بخوانید.

- ۱- فَكُلُوهُ هَنِيئًا مَرِيئًا
۲- فَلَهُ أَجْرُهُ عِنْدَ رَبِّهِ
۳- وَلَا أُشْرِكُ بِهِ أَحَدًا
۴- الْحَاقَّةُ ۱ مَا الْحَاقَّةُ ۲

تمرین چهارم : آیه‌ی ۲۰ سوره‌ی مُزَّمِّل را با رعایت علائم وقف (ع، ز، ط، ـ) بخوانید و اتصالات آن را مانند نمونه با فلش

( ) نشان دهید.

إِنَّ رَبَّكَ يَعْلَمُ أَنَّكَ تَقُومُ أَدْنَىٰ مِنْ ثُلُثِي اللَّيْلِ وَ نِصْفَهُ وَ ثُلُثَهُ وَ طَائِفَةٌ مِنَ الَّذِينَ مَعَكَ
وَ اللَّهُ يُقَدِّرُ اللَّيْلَ وَ النَّهَارَ عَلِمَ أَنْ لَنْ تُحْصِيَهُ فَتَابَ عَلَيْكُمْ فَاقْرَأُوا مَا تيسَّرَ مِنَ الْقُرْآنِ
عَلِمَ أَنَّ سَيَكُونُ مِنْكُمْ مَرْضَىٰ وَ آخَرُونَ يَضْرِبُونَ فِي الْأَرْضِ يَبْتَغُونَ مِنْ فَضْلِ اللَّهِ وَ آخَرُونَ
يُقاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَاقْرَأُوا مَا تيسَّرَ مِنْهُ وَ أقيمُوا الصَّلَاةَ وَ آتُوا الزَّكَاةَ وَ اقْرَأُوا اللَّهَ قَرْضًا
حَسَنًا وَ مَا تُقَدِّمُوا لِأَنفُسِكُمْ مِنْ خَيْرٍ تَجِدُوهُ عِنْدَ اللَّهِ هُوَ خَيْرٌ وَ اعْظَمَ أَجْرًا وَ اسْتَغْفِرُوا
اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ

در خانه، سوره‌ی مُزَّمِّل را از روی قرآن کامل* پیدا کن و آخرین آیه‌ی آن را بخوان.

اسم با قرآن در خانه

* در آخر هر قرآن کامل، فهرست سوره‌های قرآن آمده است. برای یافتن هر سوره می‌توانید از این فهرست استفاده کنید.

دانش‌آموزان عزیز! برای آشنایی بیشتر شما با قرآن کریم، برخی از آیات کتاب درسی به صورت ساده، ترجمه شده است. این ترجمه‌ها شما را با فهم تدریجی قرآن کریم آشنا می‌کند. به یاد داشته باشید نیازی به حفظ ترجمه‌ی این آیات نیست. در بخشی از تمرین‌های این کتاب و نیز در کتاب‌های دوره‌ی متوسطه با معنای آیات قرآن کریم بیشتر آشنا خواهید شد.

خواندن قرآن

«نماز در قرآن»

در سال‌های قبل با برخی از آیات قرآن درباره‌ی اهمیت و جایگاه نماز آشنا شده‌اید؛ در آیات ۲ تا ۴ سوره‌ی انفال نیز به این موضوع اشاره شده است. این آیات را بخوانید و به ترجمه‌ی آنها توجه کنید.

۱- إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَجِلَّتْ قُلُوبُهُمْ

مؤمنان کسانی هستند که چون یاد خدا شود، دل‌هایشان خاشع می‌شود،

۲- وَإِذَا تُلِيَتْ عَلَيْهِمْ آيَاتُهُ زَادَتْهُمْ إِيمَانًا

و چون آیات او برایشان تلاوت شود ایمانشان بیشتر می‌شود،

۳- وَ عَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ

و ایشان بر پروردگار خود توکل می‌کنند.

۴- الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ

مؤمنان کسانی هستند که نماز را برپا می‌دارند.

۵- وَ مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ

و از آنچه به ایشان روزی دادیم، انفاق می‌کنند.

۶- أُولَٰئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُونَ حَقًّا

ایشان مؤمنان واقعی هستند.

۷- لَهُمْ دَرَجَاتٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ

برایشان درجه‌هایی نزد پروردگارشان است،

۸- وَ مَغْفِرَةٌ وَ رِزْقٌ كَرِيمٌ

و آمرزش و روزی ارزشمند.

دانش آموزان عزیز! تمرین‌های «کار در کلاس» را به کمک هم‌کلاسی‌های خود و با استفاده از ترجمه‌های آیات درس و دانسته‌های قبلی خود انجام دهید. در صورت نیاز می‌توانید به فهرست کلمات پایان کتاب نیز مراجعه کنید.

تمرین اول: معنای این کلمات قرآنی را رو به روی آنها بنویسید.

مُؤْمِنُونَ : ...   قُلُوبٌ : ...   صَلَاةٌ : ...   رِزْقٌ : ...

تمرین دوم: معنای صحیح را علامت بزنید.

۱- يُقِيمُونَ : انفاق می‌کنند   برپا می‌دارند

۲- يُنْفِقُونَ : انفاق می‌کنند   برپا می‌دارند

تمرین سوم: آیه ۳ سوره بقره را بخوانید و ترجمه‌ی آن را کامل کنید.

۱- الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ وَيُقِيمُونَ الصَّلَاةَ

... ایمان می‌آورند به ... و ... را

۲- وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ

و از آنچه به آنها روزی دادیم، ...

آیات نماز در قرآن را بخوان و درباره‌ی عبارت‌های ۴ و ۵ با خانواده‌ی خود

گفت و گو کن.

این باقرآن در خانه

آشنایی بیشتر با خط قرآن: دانش آموزان عزیز! شما در سال‌های گذشته با ویژگی‌های خط قرآن آشنا شده‌اید. در این جلسه، برای توجه بیشتر به خط قرآن، برخی از مهم‌ترین ویژگی‌های این خط آمده است. لطفاً به آنها دقت کنید و شکل آنها را خوب به خاطر بسپارید.

این کلمات را بخوانید و آنها را باهم مقایسه کنید.

ردیف	نوشته می‌شود	خوانده می‌شود
۱	اَلْكِتَابِ	اَلْكِتَابِ
۲	اَلْقِيَامَةِ	اَلْقِيَامَةِ
۳	لِلْكَافِرِينَ	لِلْكَافِرِينَ
۴	اَرْنٰكَ	اَرَاكَ
۵	خَطِيئَةً	خَطِيئَةً
۶	بَرِيئًا	بَرِيئًا
۷	اَلصَّلٰوةِ	اَلصَّلَاةِ
۸	اَلْحَيٰوةِ	اَلْحَيَاةِ
۹	بِهٖ	بِهٖ
۱۰	نَفْسِهٖ	نَفْسِهٖ

فعالیت: به کمک هم گروهی خود، کلمات بالا را در صفحه‌ی بعد پیدا کنید و آنها را با صدای بلند بخوانید.

آشنایی با علائم وقف*

م علامت وقف لازم

ط علامت وقف خیلی خوب

ج علامت وقف خوب

ز علامت وقف مناسب

* علامت تقسیمات قرآنی مانند جزء، حزب، نیم حزب و ...

وَإِذَا كُنْتَ فِيهِمْ فَأَقَمْتَ لَهُمُ الصَّلَاةَ فَلْتَقُمْ طَائِفَةٌ مِنْهُمْ مَعَكَ وَ لِيَأْخُذُوا أَسْلِحَتَهُمْ فَإِذَا سَجَدُوا فَلْيَكُونُوا مِنْ وَرَائِكُمْ وَلْتَأْتِ طَائِفَةٌ أُخْرَىٰ لَمْ يُصَلُّوا فَلْيُصَلُّوا مَعَكَ وَ لِيَأْخُذُوا حِذْرَهُمْ وَ أَسْلِحَتَهُمْ وَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْ تَغْفُلُونَ عَنْ أَسْلِحَتِكُمْ وَ أَمْتِعَتِكُمْ فَيَمِيلُونَ عَلَيْكُمْ مَيْلَةً وَاحِدَةً وَ لَاجُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِنْ كَانَ بِكُمْ أَذًى مِنْ مَطَرٍ أَوْ كُنْتُمْ مَرْضَىٰ أَنْ تَضَعُوا أَسْلِحَتَكُمْ وَ خُذُوا حِذْرَكُمْ إِنَّ اللَّهَ أَعَدَّ لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُهِينًا ﴿١٠٢﴾

فَإِذَا قُضِيَتْ الصَّلَاةُ فَادْكُرُوا اللَّهَ قِيَامًا وَ قُعُودًا وَ عَلَىٰ جُنُوبِكُمْ فَإِذَا اطْمَأْنَنْتُمْ فَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ إِنَّ الصَّلَاةَ كَانَتْ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ كِتَابًا مَوْقُوتًا ﴿١٠٣﴾ وَ لَا تَهِنُوا فِي ابْتِغَاءِ الْقَوْمِ إِنْ تَكُونُوا تَأْلَمُونَ فَإِنَّهُمْ يَأْلَمُونَ كَمَا تَأْلَمُونَ وَ تَرْجُونَ مِنَ اللَّهِ مَا لَا يَرْجُونَ وَ كَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١٠٤﴾ إِنَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ لِتَحْكُمَ بَيْنَ النَّاسِ بِمَا أَرَبَكَ اللَّهُ وَ لَا تَكُنْ لِلْخَائِنِينَ خَصِيمًا ﴿١٠٥﴾

آیات این صفحه را بخوان و هنگام گوش کردن به قرائت این آیات، به ویژگی های خط قرآن دقت کن.

پیام قرآنی

إِنَّ الصَّلَاةَ كَانَتْ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ كِتَابًا مَّوْقُوتًا

قطعاً نماز برای مؤمنان حکمی واجب است که در زمان‌های معین انجام می‌شود.

سوره نساء، آیه ۱۰۳

فعالیت ۱- به کمک تصویر با دوستان خود درباره‌ی اهمیت خواندن نماز و وقت آن گفت و گو کنید.

فعالیت ۲- آیه ۱۰۳ سوره نساء را بخوان و بگو کلمه‌ی «صلاة» چند بار در این آیه آمده است؟

انس با قرآن کریم (استان تهران، شهری، حرم امام خمینی)

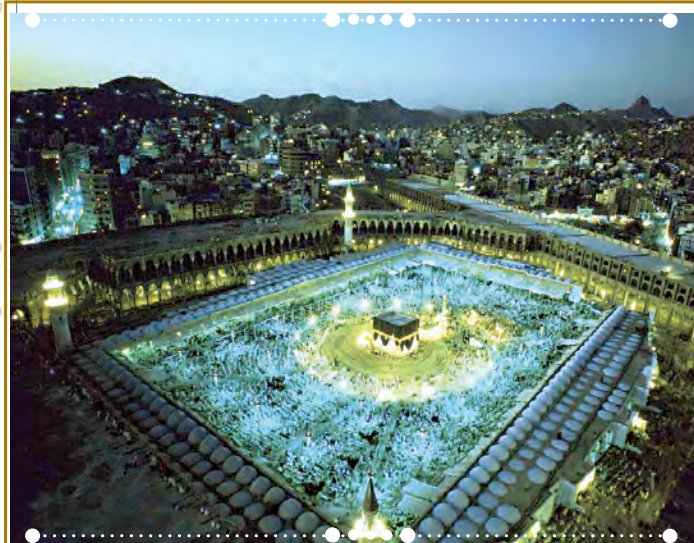
از نمازخانه یا دفتر مدرسه به تعداد کافی، قرآن به کلاس بیاورید؛ هر میز حداقل یک قرآن داشته باشد. با راهنمایی آموزگار به صورت تصادفی قرآن را باز کنید. سپس دانش‌آموزان هر میز، آیات آن دو صفحه را برای یکدیگر می‌خوانند. آن گاه هر دانش‌آموز حدود یک سطر را با صدای بلند می‌خواند.

وقت نماز

یک نکته
از هزاران

وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ وَقَبْلَ غُرُوبِهَا
و با حمد و ستایش، پروردگارت را قبل از طلوع و غروب خورشید

وَمِنْ آنَاءِ اللَّيْلِ فَسَبِّحْ وَأَطْرَافَ النَّهَارِ
و در برخی از ساعات شب و روز نیز خدا را تسبیح کن

لَعَلَّكَ تَرْضَى
تا راضی و خشنود گردی.

سوره طه، آیه ۱۳۰

در ادامه‌ی آیات درس، آیات ۱۰۶ تا ۱۱۳ سوره نساء را از روی قرآنی که در خانه دارید، بخوان.

انس با قرآن در خانه

خواندن قرآن

صفحه ۱۱۱ قرآن کامل

سُورَةُ الْفَتْحِ

آیاتها

۲۹

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اِنَّا فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مُّبِينًا ۱ لِيَغْفِرَ لَكَ اللَّهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ
 ذَنْبِكَ وَمَا تَأَخَّرَ وَيُتِمَّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكَ وَيَهْدِيَكَ صِرَاطًا
 مُسْتَقِيمًا ۲ وَيَنْصُرَكَ اللَّهُ نَصْرًا عَزِيمًا ۳ هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ
 السَّكِينَةَ فِي قُلُوبِ الْمُؤْمِنِينَ لِيَزِدَادُوا إِيمَانًا مَعَ إِيمَانِهِمْ وَاللَّهُ
 جُنُودَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ۴ لِيُدْخِلَ
 الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ
 فِيهَا وَيُكَفِّرُ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَكَانَ ذَلِكَ عِنْدَ اللَّهِ فَوْزًا
 عَظِيمًا ۵ وَيُعَذِّبُ الْمُنَافِقِينَ وَالْمُنَافِقَاتِ وَالْمُشْرِكِينَ
 وَالْمُشْرِكَاتِ الظَّالِمِينَ بِاللَّهِ ظَنَّ السَّوْءَ عَلَيْهِمْ دَائِرَةُ السَّوْءِ
 وَغَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَلَعَنَهُمْ وَأَعَدَّ لَهُمْ جَهَنَّمَ وَسَاءَتْ مَصِيرًا
 ۶ وَاللَّهُ جُنُودَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَكَانَ اللَّهُ عَزِيمًا حَكِيمًا
 ۷ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَاهِدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ۸ لِيُؤْمِنُوا بِاللَّهِ
 وَرَسُولِهِ وَتُعَزِّرُوهُ وَتُوَقِّرُوهُ وَتُسَبِّحُوهُ بُكْرَةً وَأَصِيلًا ۹

قرائت آیات درس را با استفاده از کتاب گویا گوش کن و سعی کن مانند آن

بخوانی.

این باقرآن روخواند

قرائت آیات درس را گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه با آن بخوانید.

آیات ۷ تا ۹ سوره‌ی فتح را بخوانید و به معنای آن توجه کنید.

۱- وَلِلَّهِ جُنُودُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ

و برای خداست لشکریان آسمان‌ها و زمین

۲- وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا

و خداوند شکست‌ناپذیر و حکیم است.

۳- اِنَّا اَرْسَلْنَاكَ شَاهِدًا وَ مُبَشِّرًا وَ نَذِيرًا

قطعاً ما فرستادیم تو را، گواه (بر مردم) و بشارت‌دهنده و هشداردهنده

۴- لَتُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَ رَسُولِهِ

تا (ای مردم) ایمان بیاورید به خدا و پیامبرش،

۵- وَ تُعَزِّرُوهُ وَ تُوَقِّرُوهُ

و یاری کنید او را و بزرگ دارید او را (پیامبر را)؛

۶- وَ تُسَبِّحُوهُ بُكْرَةً وَ اَصِيلاً

و تسبیح بگوئید و ستایش کنید او (خدا) را بامداد و شامگاه.

تمرین اول : معنای این کلمات را رو به روی آنها بنویسید.

اللَّهِ : ...   سَمَوات : ...   اَرْض : ...   رَسول : ...

تمرین دوم : معنای صحیح را علامت بزیند.

- ۱- جُنود : لشکریان   فرشتگان
- ۲- مُبَشِّر : بشارت دهنده   هشداردهنده
- ۳- نَذیر : بشارت دهنده   هشداردهنده

تمرین سوم : این عبارات قرآنی را بخوانید و ترجمه‌ی آنها را کامل کنید.

سوره‌ی کَهِف   ۱- فَقالوا رَبُّنا رَبُّ السَّماواتِ وَالْاَرْضِ ۱۴

پس گفتند: پروردگار ما، ... و ... است.

سوره‌ی قَصَص   ۲- اِنَّ فِرْعَوْنَ وَ هامانَ وَ جُنودَ هُما كانوا خاطِئينَ ۸

قطعاً ... و ... و ... آن دو، خطاکار و گناه کار بودند.

سوره‌ی احزاب   ۳- يا أَيُّها النَّبِيُّ انا اَرْسَلناكَ شاهِداً وَ مُبَشِّراً وَ نَذيراً ۴۵

ای ... قطعاً ما فرستادیم تو را گواه و ... و ...

عبارات قرآنی این جلسه را بخوان و بگو کدام یک از این عبارات با پیام قرآنی درس اول ارتباط دارد.

إِنَّ الَّذِينَ يُبَايِعُونَكَ إِنَّمَا يُبَايِعُونَ اللَّهَ يَدُ اللَّهِ فَوْقَ أَيْدِيهِمْ
 فَمَنْ نَكَثَ فَإِنَّمَا يَنْكُثُ عَلَىٰ نَفْسِهِ وَمَنْ أَوْفَىٰ بِمَا عَاهَدَ
 عَلَيْهِ اللَّهُ فَسَيُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿١٠﴾ سَيَقُولُ لَكَ الْمُخَلَّفُونَ
 مِنَ الْأَعْرَابِ شَغَلَتْنَا أَمْوَالُنَا وَأَهْلُونَا فَاسْتَغْفِرْنَا يَقُولُونَ
 بِالسِّنْتِهِمْ مَا لَيْسَ فِي قُلُوبِهِمْ قُلْ فَمَنْ يَمْلِكُ لَكُمْ مِنْ
 اللَّهِ شَيْئًا إِنْ أَرَادَ بِكُمْ ضَرًّا أَوْ أَرَادَ بِكُمْ نَفْعًا بَلْ كَانَ اللَّهُ بِمَا
 تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ﴿١١﴾ بَلْ ظَنَنْتُمْ أَنْ لَنْ يَنْقَلِبَ الرَّسُولُ
 وَالْمُؤْمِنُونَ إِلَىٰ أَهْلِيهِمْ أَبَدًا وَزَيَّنَّ ذَلِكَ فِي قُلُوبِكُمْ
 وَظَنَّتُمْ ظَرْبَ السَّوْءِ وَكُنْتُمْ قَوْمًا بُورًا ﴿١٢﴾ وَمَنْ لَمْ يُؤْمِنْ
 بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ فَإِنَّا أَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ سَعِيرًا ﴿١٣﴾ وَاللَّهُ مُلْكُ
 السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ يَغْفِرُ لِمَنْ يَشَاءُ وَيُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ
 وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿١٤﴾ سَيَقُولُ الْمُخَلَّفُونَ إِذَا
 انطَلَقْتُمْ إِلَىٰ مَغَانِمَ لِتَأْخُذُوهَا ذَرُونَا نَتَّبِعْكُمْ يُرِيدُونَ
 أَنْ يُبَدِّلُوا كَلِمَ اللَّهِ قُلْ لَنْ تَتَّبِعُونَا كَذٰلِكَ قَالَ اللَّهُ مِنْ قَبْلُ
 فَسَيَقُولُونَ بَلْ تَحْسُدُونَنَا بَلْ كَانُوا لَا يَفْقَهُونَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿١٥﴾

إِنَّا فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مُّبِينًا

(ای پیامبر،) قطعاً ما پیروزی چشمگیر و بزرگی نصیب تو کردیم.

فَتْح: پیروزی

سوره ی فتح، آیهی ...

با توجه به این دو تصویر درباره ی یاری رساندن خداوند به رزمندگان اسلام، گفت و گو کنید.

فتح مکه

آزادسازی خرمشهر

فعالیت: این پیام قرآنی را در آیات درس پیدا کنید و شماره ی آیه ی آن را در جای خالی پیام قرآنی بنویسید.

برای پیروزی بر دشمنان، چه کارهایی را باید انجام دهیم؟ در این مورد با اعضای خانواده ی خود صحبت کن.

با راهنمایی آموزگار خود پس از آوردن قرآن کریم از دفتر مدرسه، آن را به صورت تصادفی باز کنید و از روی آن بخوانید.

انس با قرآن در جبهه
شهید غلامحسین تازه عصاره، استان خوزستان، شهر مقاوم دزفول

حتی یک وجب خاک

صدام با تحریک و حمایت دشمنان انقلاب اسلامی با همه ی قوای خود در ۳۱ شهریورماه ۱۳۵۹ به ایران حمله کرد. این جنگ تحمیلی هشت سال به طول انجامید. در این مدت، رزمندگان جان برکف ایران بیش از ۱۰۰ عملیات بزرگ را علیه دشمن متجاوز، برنامه ریزی و اجرا کردند. در چند سده ی اخیر، این تنها جنگی بود که دشمن نتوانست حتی یک وجب از خاک ایران عزیزمان را به چنگ آورد.

در حماسه ی دفاع مقدس، نام عملیات زیر، برگرفته از آیات قرآن یا نام برخی از سوره های قرآن کریم بود.

ردیف	نام عملیات	تاریخ	توضیحات
۱	نصر (۱ تا ۷)	دی ۵۹ تا مرداد ۶۶	۷ عملیات به نام سوره ی نصر
۲	فتح (۱ تا ۹)	خرداد ۶۰ تا مرداد ۶۶	۹ عملیات به نام سوره ی فتح
۳	لا اله الا الله، محمد رسول الله	آذر ۶۰	ابتدای آیه ی ۲۹ سوره ی فتح
۴	مطلع الفجر	آذر ۶۰	از آیه ی آخر سوره ی قدر
۵	فتح المبین	نوروز ۶۱	آخر آیه ی ۱ سوره ی فتح
۶	والفجر (۱ تا ۱۰)	فروردین ۶۲ تا اسفند ۶۶	۱۰ عملیات به نام سوره ی فجر
۷	رمضان	تیر ۶۱	ابتدای آیه ی ۱۸۵ سوره ی بقره
۸	بدر	اسفند ۶۳	از آیه ی ۱۲۳ سوره ی آل عمران
۹	انصار	مهر ۶۵	از آیه ی ۱۴ سوره ی صف
۱۰	مرصاد	مرداد ۶۷	از آیه ی ۱۴ سوره ی فجر

در ادامه ی آیات درس، از آیه ی ۱۶ تا ۲۳ سوره ی فتح را از روی قرآنی که در خانه دارید، بخوان.

انس با قرآن در خانه

خواندن قرآن

صفحه ۵۱۵ قرآن کامل

مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ
تَرَاهُمْ رُكَّعًا سُجَّدًا يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا سِيمَاهُمْ
فِي وُجُوهِهِمْ مِنْ أَثَرِ السُّجُودِ ذَلِكَ مَثَلُهُمْ فِي التَّوْرَةِ وَمَثَلُهُمْ
فِي الْإِنْجِيلِ كَزَرْعٍ أَخْرَجَ شَطْأَهُ فَآزَرَهُ فَاسْتَغْلَظَ فَاسْتَوَى
عَلَى سَوْقِهِ يُعْجِبُ الزُّرَّاعَ لِيغِيظَ بِهِمُ الْكُفَّارَ وَعَدَّ اللَّهُ الَّذِينَ
ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنْهُمْ مَغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا ﴿٢٩﴾

آیاتها
سُورَةُ الْحُجُرَاتِ
١٨

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَقْدِّمُوا بَيْنَ يَدَيْ اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَاتَّقُوا اللَّهَ
إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَرْفَعُوا أَصْوَاتَكُمْ
فَوْقَ صَوْتِ النَّبِيِّ وَلَا تَجْهَرُوا لَهُ بِالْقَوْلِ كَجَهْرِ بَعْضِكُمْ
لِبَعْضٍ أَنْ تَحْبَطَ أَعْمَالُكُمْ وَأَنْتُمْ لَا تَشْعُرُونَ ﴿٢﴾ إِنَّ الَّذِينَ
يَغُضُّونَ أَصْوَاتَهُمْ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ أُولَئِكَ الَّذِينَ امْتَحَنَ
اللَّهُ قُلُوبَهُمْ لِلتَّقْوَى لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿٣﴾ إِنَّ
الَّذِينَ يُنَادُونَكَ مِنْ وَرَاءِ الْحُجُرَاتِ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ ﴿٤﴾

قرائت آیات درس را یک بار گوش کن و سعی کن مانند آن بخوانی.

این باقرآن روخواند

قرائت آیات درس را گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه با آن بخوانید.

آیات ۱۰ و ۱۱ سوره ی حُجرات را بخوانید و به معنای آن توجه کنید.

۱- إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ

مؤمنان برادران* یکدیگرند

۲- فَأَصْلِحُوا بَيْنَ أَخْوَابِكُمْ

پس میان برادرانتان اصلاح کنید.

۳- وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ

و تقوای خدا را پیشه کنید تا مورد لطف و رحمت او قرار گیرید.

۴- يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا

ای کسانی که ایمان آوردید (ای مؤمنان)،

۵- لَا يَسْخَرُ قَوْمٌ مِنْ قَوْمٍ

گروهی (از شما) گروه دیگری را مسخره نکند،

۶- عَسَىٰ أَنْ يَكُونُوا خَيْرًا مِنْهُمْ

چه بسا آنها از اینها بهتر باشند.

۷- وَلَا نِسَاءً مِّنْ نِّسَاءٍ

و هیچ گروهی از زنان، گروه دیگری از زنان را مسخره نکند،

۸- عَسَىٰ أَنْ يَكُونَ خَيْرًا مِّنْهُنَّ

چه بسا آنها بهتر از اینها باشند؛

۹- وَلَا تَلْمِزُوا أَنفُسَكُمْ

و از یکدیگر عیب‌جویی نکنید،

۱۰- وَلَا تَنَابَزُوا بِاللِّقَابِ ... ❁

و برای یکدیگر لقب‌های بد نگذارید.

تمرین اول: معنای این کلمات را رو به روی آنها بنویسید.

مُؤْمِنُونَ: ...   الَّذِينَ: ...   قَوْمٌ: ...   خَيْرٌ: ...

تمرین دوم: معنای صحیح را علامت بزنید.

۱- اتَّقُوا: توقّف کنید   تقوا پیشه کنید

۲- يَا أَيُّهَا: ای   کسانی که

۳- نِسَاءً:   زنان   مردان

تمرین سوم: این عبارات قرآنی را بخوانید و ترجمه‌ی آنها را کامل کنید.

سوره‌ی توبه، ۷۳

۱- يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ جَاهِدِ الْكُفَّارَ وَالْمُنَافِقِينَ

ای ... جهاد کن با ... و ...

سوره‌ی بقره

۲- وَ اتَّقُوا اللَّهَ وَ اعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ۚ

و ... خدا را ... و بدانید که ... به آنچه عمل می‌کنید ... است.

۳- يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لِأَزْوَاجِكَ وَ بَنَاتِكَ وَ نِسَاءِ الْمُؤْمِنِينَ

... پیامبر ... به همسرانت و دخترانت و ... مؤمنان

سوره‌ی احزاب، ۵۹

يُذْنِبْنَ عَلَيْهِنَّ مِنْ جَلَابِيبِهِنَّ

که با چادر یا پوشش بلند، خود را بپوشانند.

آیات این جلسه را با توجه به معنا، بخوان.

این باقرآن در خانه

وَلَوْ أَنَّهُمْ صَبَرُوا حَتَّى تَخْرُجَ إِلَيْهِمْ لَكَانَ خَيْرًا لَّهُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ
 رَحِيمٌ ﴿٥﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِن جَاءَكُمْ فَاسِقٌ بِنَبَأٍ فَتَبَيَّنُوا
 أَن تُصِيبُوا قَوْمًا بِجَهَالَةٍ فَتُصْبِحُوا عَلَىٰ مَا فَعَلْتُمْ نَادِمِينَ ﴿٦﴾
 وَعَلِمُوا أَنَّ فِيكُمْ رَسُولَ اللَّهِ لَوْ يُطِيعُكُمْ فِي كَثِيرٍ مِّنَ الْأَمْرِ لَعَنِتُّمْ
 وَلَكِنَّ اللَّهَ حَبَّبَ إِلَيْكُمُ الْإِيمَانَ وَزَيَّنَهُ فِي قُلُوبِكُمْ وَكَرَّهَ إِلَيْكُمُ
 الْكُفْرَ وَالْفُسُوقَ وَالْعِصْيَانَ أُولَٰئِكَ هُمُ الرَّاشِدُونَ ﴿٧﴾
 فَضَلًّا مِّنَ اللَّهِ وَنِعْمَةً ۗ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٨﴾ وَإِن طَآئِفَتَانِ
 مِنَ الْمُؤْمِنِينَ اقْتَتَلُوا فَأَصْلِحُوا بَيْنَهُمَا فَإِن بَغَت إِحْدَاهُمَا
 عَلَى الْأُخْرَىٰ فَقَاتِلُوا الَّتِي تَبَغَىٰ حَتَّىٰ تَفِيءَ إِلَىٰ أَمْرِ اللَّهِ فَإِن فَآتَ
 فَأَصْلِحُوا بَيْنَهُمَا بِالْعَدْلِ وَأَقْسِطُوا ۚ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ
 ﴿٩﴾ إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ فَأَصْلِحُوا بَيْنَ أَخَوَيْكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ
 لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿١٠﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا يَسْخَرْ قَوْمٌ مِّن قَوْمٍ
 عَسَىٰ أَن يَكُونُوا خَيْرًا مِنْهُمْ وَلَا نِسَاءٌ مِّن نِّسَاءٍ عَسَىٰ أَن يَكُنَّ خَيْرًا
 مِنْهُنَّ وَلَا تَلْمِزُوا أَنفُسَكُمْ وَلَا تَنَابَزُوا بِالْأَلْقَابِ بِئْسَ الْأَسْمُ
 الْفُسُوقُ بَعْدَ الْإِيمَانِ وَمَن لَّمْ يَتُبْ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿١١﴾

از هم عیب جویی نکنید؛

و لَا تَلْمِزُوا أَنْفُسَكُمْ

و یکدیگر را با لقب ناپسند صدا نزنید.

و لَا تَنَابَزُوا بِالْأَلْقَابِ

سوره ی حُجرات، آیه ی ...

به کمک شعر و تصویر با دوستان خود درباره ی این پیام قرآنی گفت و گو کنید.

که تو مسکین چقدر بد بویی

سیریک روز طغنه زد به پیاز

زان ره، از خلق عیب می جویی

گفت از عیب خویش بی خبری

تو هم از ساکنان این کوی

خوشتن بی سبب بزرگ مکن

اول آن به، که عیب خود گویی

در خود، آن به، که نیک تر نگری

پروین اعتصامی

فعالیت : با مراجعه به آیات صفحه ی قبل، شماره ی آیه ی پیام قرآنی را در قسمت خالی آن بنویسید.

۱- آیات صفحه ی قبل را بخوان.

۲- با کسانی که از دیگران عیب جویی می کنند و به آنها لقب ناپسند می دهند،

خوب است چگونه رفتار کنیم؟

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

انس با قرآن کریم در استان فارس، شهرستان داراب

خواندن
از روی قرآن کامل

با راهنمایی آموزگار خود پس از آوردن قرآن کریم از دفتر مدرسه، آن را به صورت تصادفی باز کنید و از روی آن بخوانید.

مؤمنان برادرند

یک نکته
از هزاران

حج، نماد برادری و وحدت مسلمانان جهان

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ

مؤمنان برادران یکدیگرند

سوره ی حجرات، آیه ۱۰

امیر المؤمنین امام علی علیه السلام:

با همه ی مردم مهربان باش،

زیرا آنها یا برادران دینی تو هستند، یا انسان هایی هستند که در آفرینش با تو یکسان اند.^۱

صفحه ی اول و دوم سوره ی حُجُرَات را از روی قرآنی که در خانه دارید، بخوان.

آیات ۱۲ تا ۱۸ سوره ی حُجرات

خواندن قرآن

صفحه ۵۱۷ قرآن کامل

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اجْتَنِبُوا كَثِيرًا مِّنَ الظَّنِّ إِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ
 إِثْمٌ وَلَا تَجَسَّسُوا وَلَا يَغْتَبَ بَعْضُكُم بَعْضًا أَيُحِبُّ أَحَدُكُمْ
 أَنْ يَأْكُلَ لَحْمَ أَخِيهِ مَيْتًا فَكَرِهْتُمُوهُ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ
 تَوَّابٌ رَّحِيمٌ ﴿١٢﴾ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ ذَكَرٍ وَأُنْثَىٰ
 وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتَقْوَمُ
 إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ ﴿١٣﴾ قَالَتِ الْأَعْرَابُ ءَأَمِنَّا قُلْ لَمْ تُؤْمِنُوا
 وَلَكِنْ قَوْلُوا أَسْلَمْنَا وَلَمَّا يَدْخُلِ الْإِيمَانُ فِي قُلُوبِكُمْ وَإِنْ
 تُطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ لَا يَلِتْكُمْ مِنْ أَعْمَالِكُمْ شَيْئًا إِنَّ اللَّهَ
 غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٤﴾ إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ
 ثُمَّ لَمْ يَرْتَابُوا وَجَاهَدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ
 أُولَئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ ﴿١٥﴾ قُلْ أَعْلَمُونَ اللَّهُ بِدِينِكُمْ وَاللَّهُ
 يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ
 ﴿١٦﴾ يَمْنُونَ عَلَيْكَ أَنْ أَسْلَمُوا قُلْ لَا تَمْنُوا عَلَيَّ إِسْلَامَكُمْ بَلِ اللَّهُ
 يَمُنُّ عَلَيْكُمْ أَنْ هَدَيْتُمْ لِلْإِيمَانِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿١٧﴾ إِنَّ اللَّهَ
 يَعْلَمُ غَيْبَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٨﴾

قرائت آیات درس را گوش کن و سعی کن مانند آن بخوانی.

این باقرآن در خانه

تمرین قرانت

قرائت آیات درس را گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه با آن بخوانید.

خواندن قرآن

آیات ۱۲ و ۱۸ سوره‌ی حُجرات را بخوانید و به معنای آن توجه کنید.

۱- يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اجْتَنِبُوا كَثِيرًا مِّنَ الظَّنِّ

ای کسانی که ایمان آورده‌اید، اجتناب و دوری کنید از بسیاری از گمان‌ها،

۲- إِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ إِثْمٌ

قطعاً بعضی از گمان‌ها گناه است؛

۳- وَلَا تَجَسَّسُوا

و (در کار یکدیگر) تجسس نکنید،

۴- وَلَا يَغْتَبَّ بَعْضُكُم بَعْضًا ... ﴿۱۲﴾

و غیبت یکدیگر را نکنید ...

۵- إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ غَيْبَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ

قطعاً خدا می‌داند نهان و غیب آسمان‌ها و زمین را

۶- وَاللَّهُ بِصِيرٍ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿۱۸﴾

و خدا بیناست به آنچه عمل می‌کنید.

تمرین اول: معنای این کلمات را رو به روی آنها بنویسید.

ظَنَ : ...   بَعْضَ : ...   غَيْبَ : ...   بَصِيرَ : ...

تمرین دوم: معنای صحیح را علامت بزنید.

- ۱- اجْتَنِبُوا : اجتناب و دوری کردند   اجتناب و دوری کنید
- ۲- إِنَّ : قطعاً   شاید
- ۳- إِنْ : نام   گناه
- ۴- يَعْلَمُ : می داند   می دانی
- ۵- تَعْمَلُونَ : عمل کردید   عمل می کنید

تمرین سوم: این عبارات قرآنی را بخوانید و ترجمه‌ی آنها را کامل کنید.

سوره‌ی بقره

۱- إِنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿۱۱۰﴾

... به آنچه ... است.

سوره‌ی نحل

۲- إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿۷۴﴾

... و شما نمی دانید.

سوره‌ی نساء، ۱۱۱

۳- وَمَنْ يَكْسِبْ إِثْمًا فَإِنَّمَا يَكْسِبُهِ عَلَىٰ نَفْسِهِ

و هر کس انجام دهد ... ، پس فقط به زیان خودش آن را انجام داده است.

۴- وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ ﴿۳۶﴾

و قطعاً بر انگیزتیم در هر امتی ... ی را که عبادت کنید ... را و ... از ...

- ۱- عبارات قرآنی این جلسه را بخوان.
- ۲- سه رفتار ناپسندی را که در عبارات صفحه‌ی قبل بیان شده، نام ببر و درباره‌ی ارتباط آنها فکر کن.

این باقرآن را بخوان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قَٰطٍ وَالْقُرْءَانِ الْمَجِيدِ ۝۱ بَلْ عَجِبُوا أَنْ جَاءَهُمْ مُنذِرٌ مِنْهُمْ
فَقَالَ الْكٰفِرُونَ هَذَا شَيْءٌ عَجِيبٌ ۝۲ أءِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا ذَلِكَ
رَجْعٌ بَعِيدٌ ۝۳ قَدْ عَلِمْنَا مَا تَنْقُصُ الْأَرْضُ مِنْهُمْ وَعِنْدَنَا كِتَابٌ
حَفِیْظٌ ۝۴ بَلْ كَذَّبُوا بِالْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُمْ فَهُمْ فِي أَمْرٍ مَرِیْجٍ ۝۵
أَفَلَمْ يَنْظُرُوا إِلَى السَّمَاءِ فَوْقَهُمْ كَيْفَ بَنَيْنَاهَا وَزَيَّنَّاهَا وَمَا لَهَا
مِنْ فُرُوجٍ ۝۶ وَالْأَرْضَ مَدَدْنَاهَا وَأَلْقَيْنَا فِيهَا رَوَاسِيَ وَأَنْبَتْنَا
فِيهَا مِنْ كُلِّ زَوْجٍ بَهِیْجٍ ۝۷ تَبَصَّرَةٌ وَذِكْرٍ لِكُلِّ عَبْدٍ مُنِیْبٍ
۝۸ وَنَزَّلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً مُبْرَكًا فَأَنْبَتْنَا بِهِ جَنَّاتٍ وَحَبَّ
الْحَصِيدِ ۝۹ وَالنَّخْلَ بَاسِقَاتٍ لَهَا طَلْعٌ نَضِيدٌ ۝۱۰ رِزْقًا لِلْعِبَادِ
وَآحْيَيْنَا بِهِ بَلَدَةً مَيِّتًا ۝۱۱ كَذَلِكَ الْخُرُوجُ ۝۱۲ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ
نُوحٍ وَأَصْحَابُ الرَّسِّ وَثَمُودُ ۝۱۳ وَعَادُ وَفِرْعَوْنُ وَإِخْوَانُ لُوطٍ
۝۱۴ وَأَصْحَابُ الْأَيْكَةِ وَقَوْمٌ تُبَعِّعُ كُلٌّ كَذَّبَ الرُّسُلَ فَحَقَّ وَعِيدِ ۝۱۵
أَفَعَيْنَا بِالْخَلْقِ الْأَوَّلِ ۝۱۶ بَلْ هُمْ فِي لَبْسٍ مِنْ خَلْقٍ جَدِيدٍ ۝۱۷

إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ اتَّقَاكُمْ

بهترین شما نزد خدا، با تقواترین شماست.

سوره حُجرات، آیه ۱۳

با هم فکری اعضای گروه خود، چند صفت افراد با تقوا را در جاهای خالی بنویسید.

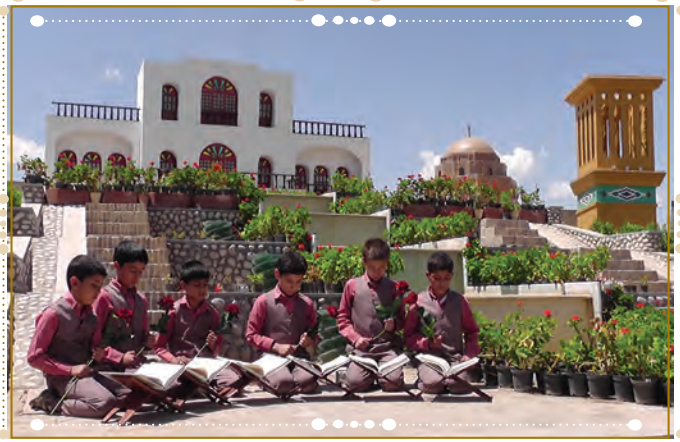
قرآن خواندن	امانت داری	...	خوش اخلاقی
...	<h2>إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ اتَّقَاكُمْ</h2>		...
پاکیزگی			پرهیز از اسراف
...			...
سلام کردن	...	غیبت نکردن	...

فعالیت: این پیام قرآنی را در آیات درس پیدا کنید و آن را بخوانید.

۱- آیات صفحه‌ی قبل را بخوان

۲- درباره‌ی برترین صفت انسان در نزد خدا با خانواده‌ی خود گفت و گو کن.

انسان با قرآن کریم در استان کرمان

خواندن
از روی قرآن کامل

با راهنمایی آموزگار خود پس از آوردن قرآن کریم از دفتر مدرسه، آن را به صورت تصادفی باز کنید و از روی آن بخوانید.

ملاک برتری

یک نکته
از هزاران

یا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ ذَكَرٍ وَأُنْثَى
وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا
إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتْقَاكُمْ
إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ

ای مردم، ما شما را از یک مرد و زن آفریدیم،
و شما را از نژادهای مختلف و گروه گروه قرار دادیم، تا یکدیگر را بشناسید.
قطعاً بهترین شما در نزد خدا، باتقواترین شماست؛
آری خدا، دانای آگاه است.

سوره‌ی حجرات، آیه‌ی ۱۳

ادامه‌ی آیات درس را تا آیه‌ی ۳۵ سوره‌ی «ق» از روی قرآنی که در خانه دارید، بخوان.

وَكَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِنْ قَرْنٍ هُمْ أَشَدُّ مِنْهُمْ بَطْشًا فَنَقَّبُوا
 فِي الْبِلَادِ هَلْ مِنْ مَحِيصٍ ﴿٣٦﴾ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَذِكْرٍ لِمَنْ
 كَانَ لَهُ قَلْبٌ أَوْ أَلْقَى السَّمْعَ وَهُوَ شَهِيدٌ ﴿٣٧﴾ وَلَقَدْ خَلَقْنَا
 السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ وَمَا مَسَّنَا مِنْ
 لُغُوبٍ ﴿٣٨﴾ فَاصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ
 طُلُوعِ الشَّمْسِ وَقَبْلَ الْغُرُوبِ ﴿٣٩﴾ وَمِنَ اللَّيْلِ فَسَبِّحْهُ وَآدْبَارَ
 السُّجُودِ ﴿٤٠﴾ وَاسْتَمِعْ يَوْمَ يُنَادِ الْمُنَادِ مِنْ مَكَانٍ قَرِيبٍ ﴿٤١﴾
 يَوْمَ يَسْمَعُونَ الصَّيْحَةَ بِالْحَقِّ ذَٰلِكَ يَوْمُ الْخُرُوجِ ﴿٤٢﴾ إِنَّا
 نَحْنُ نُحْيِي وَنُمِيتُ وَإِنَّا الْمَصِيرُ ﴿٤٣﴾ يَوْمَ تَشَقَّقُ الْأَرْضُ
 عَنْهُمْ سِرَاعًا ذَٰلِكَ حَشْرٌ عَلَيْنَا يَسِيرٌ ﴿٤٤﴾ نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَقُولُونَ
 وَمَا أَنْتَ عَلَيْهِمْ بِجَبَّارٍ فَذَكَرْ بِالْقُرْآنِ مَنْ يَخَافُ وَعِيدِ ﴿٤٥﴾

سُورَةُ الذَّارِيَاتِ
 آیاتھا ۶

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالذَّارِيَاتِ ذُرُوءًا ﴿١﴾ فَالْحَامِلَاتِ وِقْرًا ﴿٢﴾ فَالْجَارِيَاتِ يُسْرًا ﴿٣﴾
 فَالْمَقْسِمَاتِ أَمْرًا ﴿٤﴾ إِنَّمَا تُوْعَدُونَ لَصَادِقٍ ﴿٥﴾ وَإِنَّ الدِّينَ لَوَاقِعٌ ﴿٦﴾

قرائت آیات درس را از کتاب گویا گوش کن و سعی کن مانند آن
 بخوانی.

تمرین قرائت

قرائت آیات درس را گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه با آن بخوانید.

خواندن قرآن

آیات ۱۵ تا ۱۹ سوره‌ی ذاریات را بخوانید و به معنای آن توجه کنید.

۱- إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ

قطعاً افراد باتقوا در بهشت‌ها و چشمه‌سارها هستند.

۲- آخِذِينَ مَا آتَاهُمْ رَبُّهُمْ

دریافت می‌کنند آنچه را که پروردگارشان به آنها بخشیده است؛

۳- إِنَّهُمْ كَانُوا قَبْلَ ذَلِكَ مُحْسِنِينَ

اینها پیش از این، از نیکوکاران بوده‌اند.

۴- كَانُوا قَلِيلًا مِنَ اللَّيْلِ مَا يَهْجَعُونَ

ایشان اندکی از شب را می‌خوابیدند؛

۵- وَ بِالْأَسْحَارِ هُمْ يَسْتَغْفِرُونَ

و در سحرها عبادت و استغفار می‌کردند؛

۶- وَ فِي أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ لِّلسَّائِلِ وَ الْمَحْرُومِ

و در اموالشان برای فقیران و نیازمندان سهم مشخصی قرار می‌دادند.

تمرین اول: معنای این کلمات را رو به روی آنها بنویسید.

جَنَاتٍ : ...   رَبِّ : ...   مُحْسِنِينَ : ...   لَيْلٍ : ...

تمرین دوم: معنای صحیح را علامت بزنید.

- ۱- مُتَّقِينَ : افراد با تقوا   افراد با ایمان
- ۲- عُيُونٍ : بهشت‌ها   چشمه‌ها
- ۳- آیات : آیه‌ها، نشانه‌ها   آیه، نشانه
- ۴- ناس : آتش   مردم

تمرین سوم: این عبارات قرآنی را بخوانید و ترجمه‌ی آنها را کامل کنید.

سوره‌ی مُرْسَلَات ۱- إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي ظِلَالٍ وَ عُيُونٍ ﴿٤١﴾

... در سایه‌ی درختان و کنار ... هستند.

سوره‌ی آل عمران ۲- هَذَا بَيَانٌ لِلنَّاسِ وَ هُدًى وَ مَوْعِظَةٌ لِّلْمُتَّقِينَ ﴿١٣٨﴾

این (قرآن) پیام روشن برای ... و ... و پند و اندرز برای ... است.

سوره‌ی بقره ۳- كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ آيَاتِهِ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ﴿١٨٧﴾

این چنین خداوند بیان می‌کند ... خود را برای ... ، تا آنها تقوا پیشه کنند.

عبارات قرآنی صفحه‌ی قبل را با توجه به معنای آنها بخوان.

وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الْحُبُوبِ ﴿٧﴾ إِنَّكُمْ لَفِي قَوْلٍ مُّخْتَلِفٍ ﴿٨﴾ يُؤْفِكُ عَنْهُ
 مَنْ أُفِكَ ﴿٩﴾ قُتِلَ الْخَرَّاصُونَ ﴿١٠﴾ الَّذِينَ هُمْ فِي غَمْرَةٍ سَاهُونَ ﴿١١﴾
 يَسْأَلُونَ أَيَّانَ يَوْمُ الدِّينِ ﴿١٢﴾ يَوْمَ هُمْ عَلَى النَّارِ يُفْتَنُونَ ﴿١٣﴾ ذُوقُوا
 فِتْنَتَكُمْ هَذَا الَّذِي كُنْتُمْ بِهِ تَسْتَعْجِلُونَ ﴿١٤﴾ إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ
 وَعُيُونٍ ﴿١٥﴾ ءَاخِذِينَ مَآءَاتِهِمْ رِهْمًا رِهْمًا كَانُوا قَبْلَ ذَلِكَ مُّحْسِنِينَ
 ﴿١٦﴾ كَانُوا قَلِيلًا مِّنَ اللَّيْلِ مَا يَهْجَعُونَ ﴿١٧﴾ وَبِالْأَسْحَارِ هُمْ يَسْتَغْفِرُونَ
 ﴿١٨﴾ وَفِي أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ لِّلسَّائِلِ وَالْمَحْرُومِ ﴿١٩﴾ وَفِي الْأَرْضِ ءَايَاتٌ
 لِّلْمُوقِنِينَ ﴿٢٠﴾ وَفِي أَنْفُسِكُمْ أَفَلَا تُبْصِرُونَ ﴿٢١﴾ وَفِي السَّمَاءِ رِزْقُكُمْ
 وَمَا تَوَعَّدُونَ ﴿٢٢﴾ فَوَرَبِّ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِنَّهُ لَحَقٌّ مِّثْلَ مَا أَنَّكُمْ
 تَنْطِقُونَ ﴿٢٣﴾ هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ ضَيْفِ إِبْرَاهِيمَ الْمُكْرَمِينَ ﴿٢٤﴾
 إِذْ دَخَلُوا عَلَيْهِ فَقَالُوا سَلَامًا قَالَ سَلَّمَ قَوْمٌ مُّنْكَرُونَ ﴿٢٥﴾ فَرَاغَ
 إِلَىٰ أَهْلِهِ فَجَاءَ بِعَجَلٍ سَمِينٍ ﴿٢٦﴾ فَقَرَّبَهُ إِلَيْهِمْ قَالَ أَلَا تَأْكُلُونَ
 ﴿٢٧﴾ فَأَوْجَسَ مِنْهُمْ خِيفَةً قَالُوا لَا تَخَفْ وَبَشَّرُوهُ بِغُلَامٍ عَلِيمٍ
 ﴿٢٨﴾ فَأَقْبَلَتِ امْرَأَتُهُ فِي صَرَّةٍ فَصَكَّتْ وَجْهَهَا وَقَالَتْ عَجُوزٌ
 عَقِيمٌ ﴿٢٩﴾ قَالُوا كَذَلِكَ قَالَ رَبُّكَ إِنَّهُ هُوَ الْحَكِيمُ الْعَلِيمُ ﴿٣٠﴾

وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ وَقَبْلَ الْغُرُوبِ

و خدا را قبل از طلوع خورشید و قبل از غروب آن عبادت و ستایش کن.

سوره ی ق، آیه ی ۳۹

به کمک تصویر و گفت و گو با دوستان خود، بگویند این پیام با کدام یک از پیام‌های قرآنی درس‌های قبل ارتباط دارد؟

فعالیت : این پیام قرآنی را در آیات درس پیدا کنید و آن را همراه با آیه بعدی بخوانید.

آیات صفحه‌ی قبل را بخوان و با استفاده از رسانه‌های ارتباط جمعی، ساعات اذان یکی از روزهای این هفته را یادداشت کن.

با راهنمایی آموزگار خود پس از آوردن قرآن کریم از دفتر مدرسه، آن را به صورت تصادفی باز کنید و از روی آن بخوانید.

انس با قرآن کریم در استان سیستان و بلوچستان

گسترش آسمان

یک نکته از
هزاران

وَ السَّمَاءَ بَنَيْنَاهَا بِأَيْدٍ وَإِنَّا لَمُوسِعُونَ ﴿٢٧﴾

و آسمان را با قدرت بنا کردیم و آن را گسترش می‌دهیم.

سوره ذاریات

زُرَّ گاموف - دانشمند روسی - در کتاب «آفرینش جهان» می‌گوید :

فضای جهان که از میلیاردها کهکشان تشکیل یافته در حال انبساط و گسترش است.

ادامه‌ی آیات درس را تا آیه‌ی ۵۱ سوره‌ی ذاریات از روی قرآنی که در خانه دارید، بخوان.

انس با قرآن «خانه»

فعالیت ۱: این دانش‌آموز رزمنده می‌خواهد پس از شکست دشمن متجاوز، پرچم اسلام را به اهتزاز درآورد، او را در این پیروزی یاری کنید.

فعالیت ۲: با دقت در شکل همزه و ناخوانا بودن پایه‌ی آن، کلمات و عبارات قرآنی زیر را بخوانید.

هُؤْلَاءِ	يَبْدُوًا	ءَآنَت	لُؤْلُؤًا
شَنَّانُ	فُؤَادُ	نَبِيٍّ	تَأْوِيلُ

۱- رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا

۲- حَتَّى تُنَزِّلَ عَلَيْنَا كِتَابًا نَقْرُوهُ

فعالیت ۳: این حدیث شریف، کدام پیام قرآنی را به یاد شما می‌آورد؟ در این باره با دوستان خود گفت‌وگو کنید.

پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله : أَحَبُّ الْأَعْمَالِ إِلَى اللَّهِ حِفْظُ اللِّسَانِ

بهترین کارها در نزد خداوند، نگهداری زبان است.

فعالیت ۴: ذکر تشهد نماز را بخوانید و ترجمه‌ی آنها را کامل کنید.

۱- أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

گواهی می‌دهم که ... جز ...

۲- وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ

او یکتاست و نیست ... برای او.

۳- وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ

و گواهی می‌دهم که ... بنده‌ی او و ... اوست.

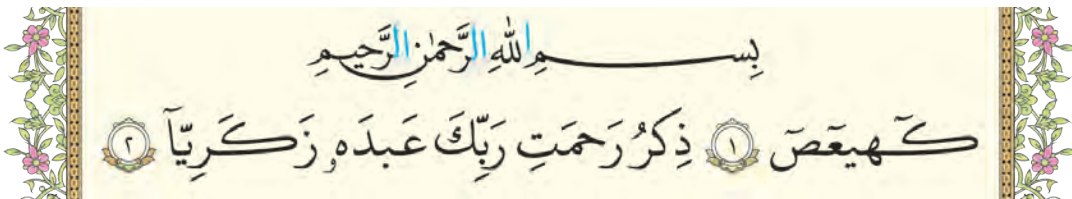
۴- اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ

بار الها! درود فرست ... محمد و ... محمد

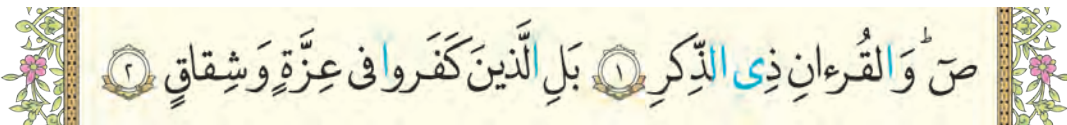
فعالیت ۵: این آیات قرآنی را با دقت در حروف مقطعه بخوانید و با توجه به علامت‌های وقف (م، ط، ج، ز)

و آخر آیات، وقف کنید.

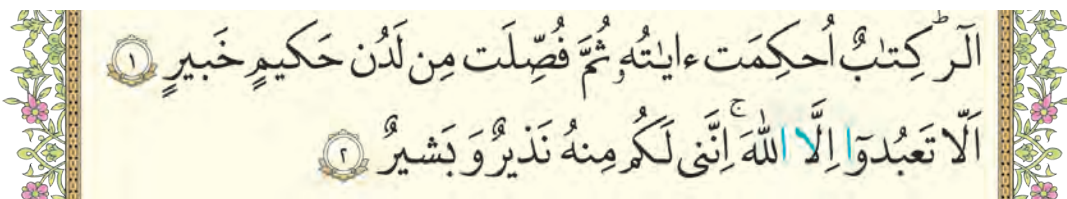
سوره‌ی مریم

سوره‌ی صاد

سوره‌ی هود

كَذَلِكَ مَا آتَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا قَالُوا سَاحِرٌ
 أَوْ مَجْنُونٌ ﴿٥٢﴾ اتَّوَصَّوْا بِهِ بَلْ هُمْ قَوْمٌ طَاغُونَ ﴿٥٣﴾ فَتَوَلَّ عَنْهُمْ
 فَمَا أَنْتَ بِمَلُومٍ ﴿٥٤﴾ وَذَكَرْ فَإِنَّ الذِّكْرَى تَنْفَعُ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٥٥﴾
 وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ ﴿٥٦﴾ مَا أُرِيدُ مِنْهُمْ مِنْ رِزْقٍ
 وَمَا أُرِيدُ أَنْ يُطْعَمُوا ﴿٥٧﴾ إِنَّ اللَّهَ هُوَ الرَّزَّاقُ ذُو الْقُوَّةِ الْمَتِينُ
 ﴿٥٨﴾ فَإِنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا ذُنُوبًا مِثْلَ ذُنُوبِ أَصْحَابِهِمْ فَلَا يَسْتَعْجِلُونَ
 ﴿٥٩﴾ فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ يَوْمِهِمُ الَّذِي يُوعَدُونَ ﴿٦٠﴾

آيَاتُهَا ٤٩ سُورَةُ الطُّورِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَ الطُّورِ ﴿١﴾ وَ كَتَبَ مَسْطُورٍ ﴿٢﴾ فِي رَقٍّ مَنشُورٍ ﴿٣﴾ وَ الْبَيْتِ
 الْمَعْمُورِ ﴿٤﴾ وَ السَّقْفِ الْمَرْفُوعِ ﴿٥﴾ وَ الْبَحْرِ الْمَسْجُورِ ﴿٦﴾ إِنَّ
 عَذَابَ رَبِّكَ لَوَاقِعٌ ﴿٧﴾ مَا لَهُ مِنْ دَافِعٍ ﴿٨﴾ يَوْمَ تَمُورُ السَّمَاءُ
 مَوْرًا ﴿٩﴾ وَ تَسِيرُ الْجِبَالُ سَيْرًا ﴿١٠﴾ فَوَيْلٌ لِّلْمُكْذِبِينَ
 ﴿١١﴾ الَّذِينَ هُمْ فِي خَوْضٍ يَلْعَبُونَ ﴿١٢﴾ يَوْمَ يُدْعَوْنَ إِلَى نَارٍ
 جَهَنَّمَ دَعَاً ﴿١٣﴾ هَذِهِ النَّارُ الَّتِي كُنْتُمْ بِهَا تُكْذِبُونَ ﴿١٤﴾

تمرین قرائت

قرائت آیات درس را گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه با آن بخوانید.

خواندن قرآن

آیات ۵۵ تا ۵۸ سوره ی ذاریات را بخوانید و به معنای آن توجه کنید.

۱- وَ ذَكَرْ فَإِنَّ الذِّكْرَى تَنْفَعُ الْمُؤْمِنِينَ ﴿۵۵﴾

و تذکر بده، پس قطعاً تذکر برای مؤمنان سودمند است.

۲- وَ مَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ ﴿۵۶﴾

جن و انسان را خلق کردم تا مرا عبادت و اطاعت کنند (برای رسیدن به راه راست و رستگاری)

۳- مَا أُرِيدُ مِنْهُمْ مِنْ رِزْقٍ

از آنها هیچ روزی نمی خواهم

۴- وَ مَا أُرِيدُ أَنْ يُطْعَمُونِ ﴿۵۷﴾

و نمی خواهم که به من غذا بدهند.

۵- إِنَّ اللَّهَ هُوَ الرَّزَّاقُ

قطعاً خداست که روزی دهنده است؛

۶- ذُو الْقُوَّةِ الْمَتِينُ ﴿۵۸﴾

صاحب قدرت و توانمند است.

تمرین اول: معنای این کلمات را رو به روی آنها بنویسید.

رِزْقٌ : ...   اِنْسٌ : ...   قُوَّةٌ : ...

تمرین دوم: معنای صحیح را علامت بزنید.

۱- ذِكْرِي: تَذَكُّرٌ   تَذَكُّرٌ بَدَه

۲- اِلَهٌ:   پَروردگار   خدای، مَعْبُود

۳- هُوَ:   صَاحِبٌ   او

۴- ذُو: صَاحِبٌ   او

تمرین سوم: این عبارات قرآنی را بخوانید و ترجمه‌ی آنها را کامل کنید.

سوره‌ی بقره

۱- وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ﴿٥٥﴾

و ... .. بخشش و لطف ... است.

سوره‌ی عنکبوت

۲- اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَرَحْمَةً وَّ ذِكْرًا لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُوْنَ ﴿٥١﴾

... در این (قرآن) رحمت و ... برای ... ی است که ایمان می‌آورند.

سوره‌ی بقره

۳- وَالْهُكْمُ اِلَهٌ وَّاحِدٌ لَا اِلَهَ اِلَّا هُوَ الرَّحْمٰنُ الرَّحِيْمُ ﴿١٦٣﴾

و ... شما ... یکتاست، ... جز ... که ... ی ... است.

آیات این جلسه را با توجه به معنای آیات یک بار بخوان و سعی کن آیات ۵۵ و ۵۶ را حفظ کنی.

این باقرآن درخاند

أَفَسِحْرٌ هَذَا أَمْ أَنْتُمْ لَا تُبْصِرُونَ ﴿١٥﴾ اِصْلَوْهَا فَاصْبِرُوا أَوْ
 لَا تَصْبِرُوا سَوَاءٌ عَلَيْكُمْ إِنَّمَا تُجْزَوْنَ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٦﴾
 إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَنَعِيمٍ ﴿١٧﴾ فَكِهِينَ بِمَا آتَاهُمْ رَبُّهُمْ
 وَوَقَّاهُمْ رَبُّهُمْ عَذَابَ الْجَحِيمِ ﴿١٨﴾ كُلُوا وَاشْرَبُوا هَنِيئًا بِمَا
 كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٩﴾ مُتَّكِينَ عَلَى سُرُرٍ مَّصْفُوفَةٍ وَزَوَّجْنَاهُمْ
 بِحُورٍ عِينٍ ﴿٢٠﴾ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَاتَّبَعَتْهُمْ ذُرِّيَّتُهُمْ بِإِيمَانٍ
 أَلْحَقْنَا بِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ وَمَا أَلَتْنَاهُمْ مِنْ عَمَلِهِمْ مِنْ شَيْءٍ كُلُّ امْرِئٍ
 بِمَا كَسَبَ رَهينٌ ﴿٢١﴾ وَآمَدَدْنَاهُمْ بِفَاكِهَةٍ وَلَحْمٍ مِمَّا يَشْتَهُونَ
 ﴿٢٢﴾ يَتَنَازَعُونَ فِيهَا كَأْسًا لَا لَغْوٌ فِيهَا وَلَا تَأْتِيمٌ ﴿٢٣﴾ وَيَطُوفُ
 عَلَيْهِمْ غِلْمَانٌ لَهُمْ كَأَنَّهُمْ لُؤْلُؤٌ مَكْنُونٌ ﴿٢٤﴾ وَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَى
 بَعْضٍ يَتَسَاءَلُونَ ﴿٢٥﴾ قَالُوا إِنَّا كُنَّا قَبْلُ فِي أَهْلِنَا مُشْفِقِينَ ﴿٢٦﴾
 فَمَنَّ اللَّهُ عَلَيْنَا وَوَقَّنَا عَذَابَ السَّمُومِ ﴿٢٧﴾ إِنَّا كُنَّا مِنْ قَبْلُ
 نَدْعُوهُ إِنَّهُ هُوَ الْبَرُّ الرَّحِيمُ ﴿٢٨﴾ فَذَكَرْنَا أَنْتَ بِنِعْمَتِ رَبِّكَ
 بِكَاهِنٍ وَلَا مَجْنُونٍ ﴿٢٩﴾ أَمْ يَقُولُونَ شَاعِرٌ نَتَرَبَّصُّ بِهِ رَيْبَ
 الْمَنُونِ ﴿٣٠﴾ قُلْ تَرَبَّصُوا فَإِنِّي مَعَكُمْ مِنَ الْمُتَرَبِّصِينَ ﴿٣١﴾

كُلُّ امْرِئٍ بِمَا كَسَبَ رَهِيْنٌ

هر شخصی، به نتیجه‌ی عمل خود می‌رسد.

سوره‌ی طور، آیه‌ی ...

به بزرگ‌تری نوشتن ندروی

به کمک تصویر با دوستان خود گفت و گو کنید و بگویید که نتیجه‌ی کار هر یک از این دو، در پایان سال تحصیلی چه خواهد بود؟

فعالیت: این پیام قرآنی را در آیات درس پیدا کنید و شماره‌ی آیه را در جای خالی پیام قرآنی بنویسید.

برای موفقیت خود، یک برنامه‌ی هفتگی مناسب بنویس و به کلاس بیاور.

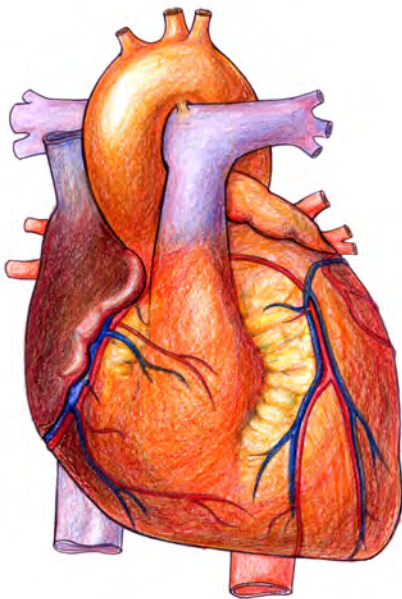

انسان با قرآن کریم در استان چهارمحال و بختیاری

همیشه در تپش

یک نکته از
هزاران

قلب، تلمبه‌ای عضلانی است که در سینه قرار دارد و پیوسته خون را به سراسر بدن می‌فرستد. قلب در یک شبانه روز حدود ۱۰۰ هزار بار می‌زند. خدای بزرگ و مهربان این قلب کوچک را آن چنان دقیق و کامل آفریده است که بتواند این کار سنگین را طی ده‌ها سال از عمر یک انسان انجام دهد.

وَفِي أَنْفُسِكُمْ أَفَلَا تُبْصِرُونَ

و آیا در وجود خودتان دقت نمی‌کنید؟

سوره‌ی ذاریات، آیه‌ی ۲۱

ادامه‌ی آیات درس را تا پایان سوره‌ی طور از روی قرآن بخوان.

شَقُّ الْقَمَرِ

روزی مشرکان مکه نزد رسول خدا **صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ** آمدند و گفتند: اگر راست می‌گویی که پیامبر خدا هستی، وقتی شب شد ماه را برای ما دو نیمه کن.

پیامبر خدا (ص) فرمودند: اگر این کار را بکنم، شما به خدا ایمان می‌آورید؟ گفتند: آری آن شب، شب چهاردهم ماه بود و ماه کاملاً نورانی بود؛ پیامبر اکرم **صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ** دست به دعا بلند کردند و از پیشگاه پروردگار خواستند تا درخواست آنها، پذیرفته شود. سپس با انگشت خود به ماه اشاره کردند؛ ناگهان ماه دو نیم شد. پیامبر **صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ** مشرکان را یک به یک به نام صدا زدند و از آنها خواستند تا این منظره را ببینند و به خدا و دین اسلام ایمان بیاورند. عده‌ای از آنان ایمان آوردند و برخی نیز به بهانه‌ی جادو بودن این واقعه، ایمان نیاوردند. آیات ابتدایی سوره‌ی قمر به این معجزه اشاره دارد.^۱

آیات ۱ تا ۲۷ سوره‌ی قمر

۵۵

سُورَةُ الْقَمَرِ

آیاتها

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اِقْتَرَبَتِ السَّاعَةُ ۱ وَانشَقَّ الْقَمَرُ ۱ وَان يَرَوُا آيَةً يُعْرَضُوا

وَيَقُولُوا سِحْرٌ مُّسْتَمِرٌّ ۲ وَكَذَّبُوا وَاتَّبَعُوا أَهْوَاءَهُمْ ۳

وَ كُلُّ أَمْرٍ مُّسْتَقَرٌّ ۳ وَ لَقَدْ جَاءَهُمْ مِنَ الْآنْبَاءِ

مَا فِيهِ مُزْدَجَرٌ ۴ حِكْمَةٌ بَالِغَةٌ ۴ فَمَا تُغْنِ النُّذُرُ

۵ فَتَوَلَّى عَنْهُمْ يُومٍ يَدْعُ الدَّاعِ إِلَىٰ شَيْءٍ نُّكْرٍ ۶

خواندن قرآن

صفحه‌ی ۵۲۸ قرآن کامل

خُشَعًا أَبْصَارُهُمْ يَخْرُجُونَ مِنَ الْأَجْدَاثِ كَأَنَّهُمْ جَرَادٌ مُنْتَشِرٌ ﴿٧﴾
 مُهْطِعِينَ إِلَى الدَّاعِ يَقُولُ الْكٰفِرُونَ هَذَا يَوْمٌ عَسِرٌ ﴿٨﴾ كَذَّبَتْ
 قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ فَكَذَّبُوا عَبْدَنَا وَقَالُوا مَجْنُونٌ وَازْدُجِرَ ﴿٩﴾ فَدَعَا
 رَبَّهُ أَنِّي مَغْلُوبٌ فَانتَصِرْ ﴿١٠﴾ فَفَتَحْنَا أَبْوَابَ السَّمَاءِ بِمَاءٍ مُنْهَمِرٍ
 ﴿١١﴾ وَفَجَّرْنَا الْأَرْضَ عُيُونًا فَالْتَقَى الْمَاءُ عَلَىٰ أَمْرٍ قُدْرٍ ﴿١٢﴾
 وَحَمَلْنَاهُ عَلَىٰ ذَاتِ الْأَوَاحِ وَدُسِّرِ ﴿١٣﴾ تَجْرَىٰ بِأَعْيُنِنَا جَزَاءً لِّمَن كَانَ
 كُفِرَ ﴿١٤﴾ وَلَقَدْ تَرَكْنَاهَا آيَةً فَهَلْ مِنْ مُدَكِّرٍ ﴿١٥﴾ فَكَيْفَ كَانَ
 عَذَابِي وَنُذُرٍ ﴿١٦﴾ وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُدَكِّرٍ
 ﴿١٧﴾ كَذَّبَتْ عَادٌ فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذُرٍ ﴿١٨﴾ إِنَّا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ
 رِيحًا صَرْصَرًا فِي يَوْمِ نَحْسٍ مُّسْتَمِرٍّ ﴿١٩﴾ تَنْزِعُ النَّاسَ كَأَنَّهُمْ أَعْجَازُ
 نَخْلٍ مُّنْقَعِرٍ ﴿٢٠﴾ فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذُرٍ ﴿٢١﴾ وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ
 لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُدَكِّرٍ ﴿٢٢﴾ كَذَّبَتْ ثَمُودُ بِالنُّذُرِ ﴿٢٣﴾ فَقَالُوا أَبَشْرًا
 مِنَّا وَاحِدًا نَتَّبِعُهُ إِنَّا إِذَا لَفَىٰ ضَلَلٍ وَسُعْرٍ ﴿٢٤﴾ أءَلْقَى الذِّكْرَ عَلَيْهِ
 مِن بَيْنِنَا بَلْ هُوَ كَذَّابٌ أَشْرٌ ﴿٢٥﴾ سَيَعْلَمُونَ غَدًا مِنَ الْكَذَّابِ
 الْأَشْرُ ﴿٢٦﴾ إِنَّا مُرْسَلُوا النَّاقَةِ فِتْنَةً لَهُمْ فَارْتَقِبْهُمْ وَاصْطَبِرْ ﴿٢٧﴾

قرائت آیات درس را گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه با آن بخوانید.

خواندن قرآن

آیات ۱ تا ۷ سوره‌ی الرحمن را بخوانید و به معنای آن توجه کنید.

۱- اَلرَّحْمٰنُ ﴿۱﴾ عَلَّمَ الْقُرْآنَ ﴿۲﴾

خدای بخشنده، قرآن را یاد داد.

۲- خَلَقَ الْاِنْسَانَ ﴿۳﴾ عَلَّمَهُ الْبَيَانَ ﴿۴﴾

انسان را آفرید، به او سخن گفتن را آموخت.

۳- اَلشَّمْسُ وَالْقَمَرُ بِحُسْبَانٍ ﴿۵﴾

خورشید و ماه با حسابی منظم در گردشند

۴- وَالنَّجْمُ وَالشَّجَرُ يَسْجُدَانِ ﴿۶﴾

و سیزه (زارها) و درخت (ها) در سجده و فرمانبرداری هستند.

۵- وَالسَّمَاءَ رَفَعَهَا وَوَضَعَ الْمِيزَانَ ﴿۷﴾

و (خداوند) آسمان را برافراشت و (در آن) میزان (و قانون) قرار داد.

تمرین اول: معنای این کلمات را رو به روی آنها بنویسید.

شَمْسٌ : ... قَمَرٌ : ... سَمَاءٌ : ...

تمرین دوم: هر کلمه را به معنای آن وصل کنید.

۱- شَجَرٌ، شَجَرَةٌ ○ ترازو ○

۲- میزان ○ آفرید ○

۳- خَلَقَ ○ درخت ○

تمرین سوم: این عبارات قرآنی را بخوانید و ترجمه‌ی آنها را کامل کنید.

۱- مِنْ شَجَرَةٍ مُّبَارَكَةٍ زَيْتُونَةٍ سوره‌ی نور، ۳۵

از ... ..

۲- وَ أَوْفُوا الْكَيْلَ وَالْمِيزَانَ بِالْقِسْطِ سوره‌ی انعام، ۱۵۲

و تمام و کامل، پیمانه و ... را به عدالت پر کنید.

۳- اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ سوره‌ی ابراهیم، ۳۲

... کسی است که ... و ... را.

معنای کلمات زیر را بنویس، اینها همه نام‌ها و صفات خداوند است.

رَبٌّ : رَحْمَنٌ : عَلِيمٌ :
سَمِيعٌ : بَصِيرٌ : رَزَّاقٌ :

وَمَا أَمْرُنَا إِلَّا وَاحِدَةٌ كَلَمِحٍ بِالْبَصْرِ ﴿٥٠﴾ وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا
 أَشْيَاعَكُمْ فَهَلْ مِنْ مُدَكِّرٍ ﴿٥١﴾ وَكُلُّ شَيْءٍ فَعَلُوهُ فِي
 الزُّبُرِ ﴿٥٢﴾ وَكُلُّ صَغِيرٍ وَكَبِيرٍ مُسْتَطَرٌّ ﴿٥٣﴾ إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي
 جَنَّاتٍ وَنَهَرٍ ﴿٥٤﴾ فِي مَقْعَدِ صِدْقٍ عِنْدَ مَلِكٍ مُّقْتَدِرٍ ﴿٥٥﴾

آیاتها

سُورَةُ الرَّحْمٰنِ

۷۸

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

الرَّحْمٰنُ ﴿١﴾ عَلَّمَ الْقُرْءَانَ ﴿٢﴾ خَلَقَ الْاِنْسَانَ ﴿٣﴾
 عَلَّمَهُ الْبَيَانَ ﴿٤﴾ الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ حُسْبَانٍ ﴿٥﴾ وَالنَّجْمُ
 وَالشَّجَرُ يَسْجُدَانِ ﴿٦﴾ وَالسَّمَاءَ رَفَعَهَا وَوَضَعَ الْمِيزَانَ ﴿٧﴾
 اَلَّا تَطْغَوْا فِي الْمِيزَانِ ﴿٨﴾ وَاَقِمْوَالْوَزْنَ بِالْقِسْطِ
 وَلَا تُخْسِرُوا الْمِيزَانَ ﴿٩﴾ وَالْاَرْضَ وَضَعَهَا لِلْاَنَامِ ﴿١٠﴾
 فِيهَا فَاكِهَةٌ وَالنَّخْلُ ذَاتُ الْاَكْمَامِ ﴿١١﴾ وَالْحَبُّ ذُو الْعَصْفِ
 وَالرَّيْحَانُ ﴿١٢﴾ فَبِآيِ ءِالآءِ رَبِّكُمَا تُكذِّبَانِ ﴿١٣﴾ خَلَقَ
 الْاِنْسَانَ مِنْ صَلْصَالٍ كَالْفَخَّارِ ﴿١٤﴾ وَخَلَقَ الْجَانَّ مِنْ
 مَارِجٍ مِنْ نَارٍ ﴿١٥﴾ فَبِآيِ ءِالآءِ رَبِّكُمَا تُكذِّبَانِ ﴿١٦﴾

وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ

ما قرآن کریم را برای توجّه و یادآوری، قابل فهم و آسان کردیم.

سوره قمر، آیه ۱۷

با کمک تصویر با دوستان خود، درباره‌ی این پیام قرآنی گفت و گو کنید.

إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ

وَكُلُوا وَاشْرَبُوا وَلَا تُسْرِفُوا

وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا

وَقُولُوا لِلنَّاسِ حُسْنًا

رَبِّ زِدْنِي عِلْمًا

وَالصَّلٰحُ خَيْرٌ

فعالیت: بررسی کنید پیام قرآنی این درس در **سوره قمر** چند بار تکرار شده است؟ آن را بخوانید.

آیات صفحه‌ی قبل را یک بار همراه با قرائت کتاب گویا بخوان.

خواندن
از روی قرآن کامل

انس با قرآن کریم در استان خوزستان

با راهنمایی آموزگار خود پس از آوردن قرآن کریم
از دفتر مدرسه، آن را به صورت تصادفی باز کنید
و از روی آن بخوانید.

یک نکته از
هزاران

نظم در آفرینش

إِنَّا كُلَّ شَيْءٍ خَلَقْنَاهُ بِقَدَرٍ

قطعاً ما هر چیز را به اندازه و سنجیده آفریدیم.

سوره ی قمر آیه ی ۴۹

دو نمونه از موارد نظم در آفرینش را که برای تو جالب بوده است، بنویس.

انس با قرآن در خانه

خواندن قرآن

صفحه ۵۳۲ قرآن کامل

رَبُّ الْمَشْرِقَيْنِ وَرَبُّ الْمَغْرِبَيْنِ ﴿١٧﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿١٨﴾
 مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ يَلْتَقِيَانِ ﴿١٩﴾ بَيْنَهُمَا بَرْزَخٌ لَّا يَبْغِيَانِ ﴿٢٠﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ
 رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٢١﴾ يُخْرِجُ مِنْهُمَا الْمُلُودَ وَالْمَرْجَانُ ﴿٢٢﴾ فَبِأَيِّ
 آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٢٣﴾ وَلَهُ الْجَوَارِ الْمُنشَآتُ فِي الْبَحْرِ كَالْأَعْلَامِ
 ﴿٢٤﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٢٥﴾ كُلُّ مَنْ عَلَيْهَا فَانٍ ﴿٢٦﴾ وَيَبْقَى
 وَجْهُ رَبِّكَ ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ ﴿٢٧﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ
 ﴿٢٨﴾ يَسْأَلُهُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ كُلُّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ
 ﴿٢٩﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٣٠﴾ سَنَفَعُ لَكُمْ أَيُّهُ الشَّقْلَانِ
 ﴿٣١﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٣٢﴾ يَمَعَشِرَ الْجِنَّ وَالْإِنْسِ
 إِنِ اسْتَطَعْتُمْ أَن تَنْفُذُوا مِنْ أَقْطَارِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ فَانْفُذُوا
 لَّا تَنْفُذُونَ إِلَّا بِسُلْطَانٍ ﴿٣٣﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٣٤﴾
 يُرْسَلُ عَلَيْكُمَا شَوْاظٌ مِّن نَّارٍ وَنُحَاسٌ فَلَا تَنْتَصِرَانِ ﴿٣٥﴾ فَبِأَيِّ
 آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٣٦﴾ فَإِذَا انشَقَّتِ السَّمَاءُ فَكَانَتْ وَرْدَةً
 كَالدِّهَانِ ﴿٣٧﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٣٨﴾ فَيَوْمَئِذٍ لَّا يُسْأَلُ
 عَن ذَنْبِهِ إِنْسٌ وَلَا جَانٌّ ﴿٣٩﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٤٠﴾

قرائت آیات درس را یک بار گوش کن و سعی کن مانند آن بخوانی.

این باقرآن رو بخون

قرائت آیات درس را گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه با آن بخوانید.

این آیات منتخب از سوره‌ی الرَّحْمَنِ را بخوانید و به معنای آنها توجه کنید.

۱- يَخْرُجُ مِنْهُمَا اللُّؤْلُؤُ وَالْمَرْجَانُ ﴿٢٢﴾

بیرون می‌آید از آن دو (دریا) مروارید و مرجان

۲- يَسْأَلُهُ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ كُلَّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ ﴿٢٩﴾

همه‌ی کسانی که در آسمان‌ها و زمین هستند نیاز خود را از او (خدا) درخواست می‌کنند؛ در هر زمان او (خدا) در انجام کاری است.

۳- هَلْ جَزَاءُ الْإِحْسَانِ إِلَّا الْإِحْسَانُ ﴿٦٠﴾

آیا جزا و پاداش نیکی، جز نیکی کردن است؟!

۴- فِيهِمَا فَاكِهَةٌ وَنَخْلٌ وَرُمَّانٌ ﴿٦٨﴾

در آن دو (باغ) میوه و درخت خرما و انار است.

۵- تَبَارَكَ اسْمُ رَبِّكَ ذِي الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ ﴿٧٨﴾

پر خیر و برکت است نام پروردگارت که باشکوه و بزرگوار است.

تمرین اول: معنای این کلمات را رو به روی آنها بنویسید.

لُؤْلُؤٌ : ...   جَزَاءٌ : ...   إِحْسَانٌ : ...   إِسْمٌ : ...

تمرین دوم: معنای صحیح را علامت بزنید.

۱- هَلْ : آيا جز، مگر

۲- إِلَّا : آيا جز، مگر

۳- رُمَانٌ : سيب انار

۴- كُلٌّ : هر، همه چيز

تمرین سوم: این عبارات قرآنی را بخوانید و ترجمه‌ی آنها را کامل کنید.

سوره‌ی زمر، ۶۲

۱- اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ

... .. چیز است.

سوره‌ی فاطر، ۳

۲- هَلْ مِنْ خَالِقٍ غَيْرِ اللَّهِ

... هیچ ... از ... هست؟!

سوره‌ی بقره، ۲۵۵

۳- اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ

الله، ... بی ... ؛ که زنده و پاینده است.

۴- ... وَ جَنَّاتٍ مِنْ أَعْنَابٍ وَ الزَّيْتُونَ وَ الرُّمَانَ مُشْتَبِهًا وَ غَيْرَ مُتَشَابِهٍ سوره‌ی انعام، ۹۹

... و باغ‌هایی از درختان انگور و ... و ... ، گاه میوه‌هایی شبیه به هم و گاه متفاوت و متنوع.

این عبارات قرآنی را یک بار با توجه به معنا بخوان.

يُعْرِفُ الْمُجْرِمُونَ بِسِيمَاهُمْ فَيُؤْخَذُ بِالنَّوَاصِي وَالْأَقْدَامِ ﴿٤١﴾ فَبِأَيِّ
 ءَالٍ رَّبِّكُمْ تُكذِّبَانِ ﴿٤٢﴾ هَذِهِ جَهَنَّمُ الَّتِي يُكذِّبُ بِهَا الْمُجْرِمُونَ
 ﴿٤٣﴾ يَطُوفُونَ بَيْنَهَا وَبَيْنَ حَمِيمٍ ءَانِ ﴿٤٤﴾ فَبِأَيِّ ءَالٍ رَّبِّكُمْ تُكذِّبَانِ
 ﴿٤٥﴾ وَلِمَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ جَنَّاتٍ ﴿٤٦﴾ فَبِأَيِّ ءَالٍ رَّبِّكُمْ تُكذِّبَانِ
 ﴿٤٧﴾ ذَوَاتَا أَفْنَانٍ ﴿٤٨﴾ فَبِأَيِّ ءَالٍ رَّبِّكُمْ تُكذِّبَانِ ﴿٤٩﴾ فِيهِمَا
 عَيْنَانِ تَجْرِيَانِ ﴿٥٠﴾ فَبِأَيِّ ءَالٍ رَّبِّكُمْ تُكذِّبَانِ ﴿٥١﴾ فِيهِمَا مِنْ
 كُلِّ فَاكِهَةٍ زَوْجَانِ ﴿٥٢﴾ فَبِأَيِّ ءَالٍ رَّبِّكُمْ تُكذِّبَانِ ﴿٥٣﴾ مُتَّكِعِينَ
 عَلَى فُرُشٍ بَطَآئِنُهَا مِنْ إِسْتَبْرَقٍ وَجَنَى الْجَنَّتَيْنِ دَانٍ ﴿٥٤﴾ فَبِأَيِّ
 ءَالٍ رَّبِّكُمْ تُكذِّبَانِ ﴿٥٥﴾ فِيهِنَّ قَاصِرَاتٌ الطَّرْفِ لَمْ يَطْمِثْهُنَّ
 إِنْسٌ قَبْلَهُمْ وَلَا جَانٌّ ﴿٥٦﴾ فَبِأَيِّ ءَالٍ رَّبِّكُمْ تُكذِّبَانِ ﴿٥٧﴾
 كَانَهُنَّ الْيَاقُوتُ وَالْمَرْجَانُ ﴿٥٨﴾ فَبِأَيِّ ءَالٍ رَّبِّكُمْ تُكذِّبَانِ ﴿٥٩﴾
 هَلْ جَزَاءُ الْإِحْسَانِ إِلَّا الْإِحْسَانُ ﴿٦٠﴾ فَبِأَيِّ ءَالٍ رَّبِّكُمْ
 تُكذِّبَانِ ﴿٦١﴾ وَمِنْ دُونِهِمَا جَنَّتَانِ ﴿٦٢﴾ فَبِأَيِّ ءَالٍ رَّبِّكُمْ
 تُكذِّبَانِ ﴿٦٣﴾ مُدْهَامَتَانِ ﴿٦٤﴾ فَبِأَيِّ ءَالٍ رَّبِّكُمْ تُكذِّبَانِ ﴿٦٥﴾
 فِيهِمَا عَيْنَانِ نَضَّاخَتَانِ ﴿٦٦﴾ فَبِأَيِّ ءَالٍ رَّبِّكُمْ تُكذِّبَانِ ﴿٦٧﴾

فَبَيِّ آلاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

پس کدامین نعمت خدا را انکار می کنید؟!

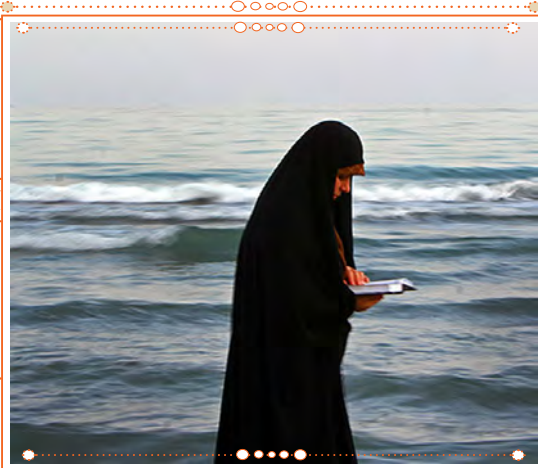
سورهی الرَّحْمَن، آیهی ۱۶

به کمک هم گروهی خود، تعداد دفعات تکرار این پیام قرآنی را در سورهی الرَّحْمَن حساب کنید. به نظر شما چرا این آیه تکرار شده است؟

آیات صفحه‌ی قبل را بخوان و یکی از پیام‌های قرآنی را که قبلاً آموخته‌ای، در آن پیدا کن.

این باقرآن را خانه

انس با قرآن کریم در استان گیلان

با راهنمایی آموزگار خود پس از آوردن قرآن کریم
از دفتر مدرسه، آن را به صورت تصادفی باز کنید
و از روی آن بخوانید.

مردان پارسی

سوره‌ی الرَّحْمَن، آیه‌ی ۳۳

يَا مَعْشَرَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ

ای گروه جن و انس،

إِنِ اسْتَطَعْتُمْ أَنْ تَنْفُذُوا مِنْ أَقْطَارِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ

اگر می‌توانید از مرزهای آسمان‌ها و زمین بگذرید،

فَأَنْفُذُوا

پس بگذرید

لَا تَنْفُذُونَ إِلَّا بِسُلْطَانٍ

ولی نمی‌توانید مگر با قدرت و توانمندی.

پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله : دانش اگر در ثریا باشد، مردانی از سرزمین پارس بر آن دست خواهند یافت.^۲

آیات ۶۸ تا ۷۸ سوره‌ی الرَّحْمَن و آیات ۱ تا ۱۶ سوره‌ی واقعه را پیش خوانی کن.

فِيهِمَا فَكِهَةٌ وَنَخْلٌ وَرُمَّانٌ ﴿٦٨﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٦٩﴾
فِيهِنَّ خَيْرَاتٌ حِسَانٌ ﴿٧٠﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٧١﴾ حُورٌ
مَّقْصُورَاتٌ فِي الْخِيَامِ ﴿٧٢﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٧٣﴾
لَمْ يَطْمِئِنَّ أَنْفُسٌ قَبْلَهُمْ وَلَا جَانٌّ ﴿٧٤﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ
﴿٧٥﴾ مُتَّكِعِينَ عَلَى رَفْرَفٍ خُضْرٍ وَعَبْقَرِيٍّ حِسَانٍ ﴿٧٦﴾ فَبِأَيِّ
آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٧٧﴾ تَبَارَكَ اسْمُ رَبِّكَ ذِي الْجَلَلِ وَالْإِكْرَامِ ﴿٧٨﴾

آيَاتُهَا ٩٦
سُورَةُ الْوَاقِعَةِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِذَا وَقَعَتِ الْوَاقِعَةُ ﴿١﴾ لَيْسَ لَوْعَتِهَا كَاذِبَةٌ ﴿٢﴾ خَافِضَةٌ رَافِعَةٌ ﴿٣﴾
إِذَا رُجَّتِ الْأَرْضُ رَجًا ﴿٤﴾ وَبُسَّتِ الْجِبَالُ بَسًّا ﴿٥﴾
فَكَانَتْ هَبَاءً مُنْبَثًا ﴿٦﴾ وَكُنْتُمْ أَزْوَاجًا ثَلَاثَةً ﴿٧﴾ فَاصْحَابُ
الْمَيْمَنَةِ مَا أَصْحَابُ الْمَيْمَنَةِ ﴿٨﴾ وَأَصْحَابُ الْمَشْأَمَةِ مَا أَصْحَابُ
الْمَشْأَمَةِ ﴿٩﴾ وَالسَّابِقُونَ السَّابِقُونَ ﴿١٠﴾ أُولَئِكَ الْمُقَرَّبُونَ ﴿١١﴾
فِي جَنَّاتٍ النَّعِيمِ ﴿١٢﴾ ثَلَاثَةٌ مِنَ الْأُولَىٰ ﴿١٣﴾ وَقَلِيلٌ مِنَ الْآخِرِينَ
﴿١٤﴾ عَلَى سُرُرٍ مَوْضُونَةٍ ﴿١٥﴾ مُتَّكِعِينَ عَلَيْهَا مُتَّقِلِينَ ﴿١٦﴾

قرائت آیات درس را گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه با آن بخوانید.

خواندن قرآن

آیات ۶۸ تا ۷۲ سوره‌ی واقعه را بخوانید و به معنای آنها توجه کنید.

۱- أَفَرَأَيْتُمُ الْمَاءَ الَّذِي تَشْرَبُونَ ﴿۶۸﴾

آیا به آبی که می‌آشامید دقت می‌کنید؟

۲- أَأَنْتُمْ أَنْزَلْتُمُوهُ مِنَ الْمُرْنِ أَمْ نَحْنُ الْمُنزِلُونَ ﴿۶۹﴾

آیا شما آن را از ابر فرو فرستاده‌اید یا ما آن را فرو می‌فرستیم؟

۳- لَوْ نَشَاءُ جَعَلْنَاهُ أُجَاجًا فَلَوْلَا تَشْكُرُونَ ﴿۷۰﴾

اگر می‌خواستیم آن را تلخ و شور می‌کردیم! پس چرا شکر نمی‌کنید؟!

۴- أَفَرَأَيْتُمُ النَّارَ الَّتِي تُورُونَ ﴿۷۱﴾

آیا به آتشی که می‌افروزید، دقت می‌کنید؟

۵- أَأَنْتُمْ أَنْشَأْتُمْ شَجَرَتَهَا أَمْ نَحْنُ الْمُنشِئُونَ ﴿۷۲﴾

آیا شما درخت آن (آتش) را به وجود آورده‌اید یا ما آن را ایجاد می‌کنیم؟

تمرین اول: معنای این کلمات را رو به روی آنها بنویسید.

ماء : ... نار : ... شَجَرَة : ... عَظِيم : ...

تمرین دوم: معنای صحیح را علامت بزنید.

- ۱- أ : نه، نیست آيا
- ۲- أَنْتُمْ : شما ما
- ۳- نَحْنُ : شما ما
- ۴- تَشْكُرُونَ : شکر (می) کنید شکر نمی کنید

تمرین سوم: این عبارات قرآنی را بخوانید و ترجمه‌ی آنها را کامل کنید.

سوره‌ی نساء

۱- أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ الْقُرْآنَ ... ۸۲

پس ... تدبیر و اندیشه نمی‌کنید در ... !؟

سوره‌ی واقعه

۲- أ أَنْتُمْ تَخْلُقُونَهُ وَأَمْ نَحْنُ الْخَالِقُونَ ۵۹

... آن را خلق می‌کنید یا ... خالق (آن) هستیم؟

سوره‌ی انفال

۳- وَ أَيْدِكُمْ بِنَصْرِهِ وَ رَزَقَكُم مِّنَ الطَّيِّبَاتِ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ۲۶

و نیرومند کرد شما را با یاری خویش، و روزی داد به شما از غذاهای ... تا شما ...

با توجه به عبارات قرآنی این جلسه، دو فایده از فواید «آب و آتش» را در زندگی انسان، بنویس.

اس باقران در خانه

ثُمَّ إِنَّكُمْ أَيْهَا الضَّالُّونَ الْمُكَذِّبُونَ ﴿٥١﴾ لَا يَكُونُ مِنْ شَجَرٍ مِنْ
 زَقْوَمٍ ﴿٥٢﴾ فَمَا لَعُونَ مِنْهَا الْبُطُونَ ﴿٥٣﴾ فَشَرِبُونَ عَلَيْهِ مِنَ الْحَمِيمِ
 ﴿٥٤﴾ فَشَرِبُونَ شُرْبَ الْهَيْمِ ﴿٥٥﴾ هَذَا نُزْلُهُمْ يَوْمَ الدِّينِ ﴿٥٦﴾ نَحْنُ
 خَلَقْنَاكُمْ فَلَوْلَا تُصَدِّقُونَ ﴿٥٧﴾ أَفَرَأَيْتُمْ مَا تُمْنُونَ ﴿٥٨﴾ ءَأَنْتُمْ
 تَخْلُقُونَهُ أَمْ نَحْنُ الْخَالِقُونَ ﴿٥٩﴾ نَحْنُ قَدَرْنَا بَيْنَكُمْ الْمَوْتَ
 وَمَا نَحْنُ بِمَسْبُوقِينَ ﴿٦٠﴾ عَلَىٰ أَنْ نُبَدِّلَ أَمْثَالَكُمْ وَنُنشِئَكُمْ فِي مَا
 لَا تَعْلَمُونَ ﴿٦١﴾ وَلَقَدْ عَلِمْتُمُ النَّشْأَةَ الْأُولَىٰ فَلَوْلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٦٢﴾
 أَفَرَأَيْتُمْ مَا تَحْرُثُونَ ﴿٦٣﴾ ءَأَنْتُمْ تَزْرَعُونَهُ أَمْ نَحْنُ الزَّارِعُونَ ﴿٦٤﴾ لَوْ
 نَشَاءُ لَجَعَلْنَاهُ حُطَامًا فَظَلْتُمْ تَفَكَّهُونَ ﴿٦٥﴾ إِنَّا لَمُغْرَمُونَ ﴿٦٦﴾
 بَلْ نَحْنُ مُحْرَمُونَ ﴿٦٧﴾ أَفَرَأَيْتُمُ الْمَاءَ الَّذِي تَشْرَبُونَ ﴿٦٨﴾ ءَأَنْتُمْ
 أَنْزَلْتُمُوهُ مِنَ الْمُزْنِ أَمْ نَحْنُ الْمُنزِلُونَ ﴿٦٩﴾ لَوْ نَشَاءُ جَعَلْنَاهُ أُجَاجًا
 فَلَوْلَا تَشْكُرُونَ ﴿٧٠﴾ أَفَرَأَيْتُمُ النَّارَ الَّتِي تُورُونَ ﴿٧١﴾ ءَأَنْتُمْ
 أَنْشَأْتُمْ شَجَرَتَهَا أَمْ نَحْنُ الْمُنشِئُونَ ﴿٧٢﴾ نَحْنُ جَعَلْنَاهَا تَذَكُّرًا
 وَمَتَاعًا لِلْمُقْوِينَ ﴿٧٣﴾ فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ ﴿٧٤﴾
 فَلَا أُقْسِمُ بِمَوَاقِعِ النُّجُومِ ﴿٧٥﴾ وَإِنَّهُ لَقَسَمٌ لَوْ تَعْلَمُونَ عَظِيمٌ ﴿٧٦﴾

لَا يَمَسُّهُ إِلَّا الْمُطَهَّرُونَ

با وضو و پاکیزگی به قرآن دست می‌زنند.

سوره‌ی واقعه، آیه‌ی ۷۹

درباره‌ی آداب تلاوت قرآن با دوستان خود گفت‌وگو کنید.

فعالیت: آیات ۷۷ تا ۸۰ سوره‌ی واقعه را از روی قرآن بخوان و پیام قرآنی درس را در آن صفحه پیدا کن.

پیام قرآنی این درس کدام یک از آداب خواندن قرآن را یادآوری می‌کند؟ دو مورد از این آداب را نام ببر.

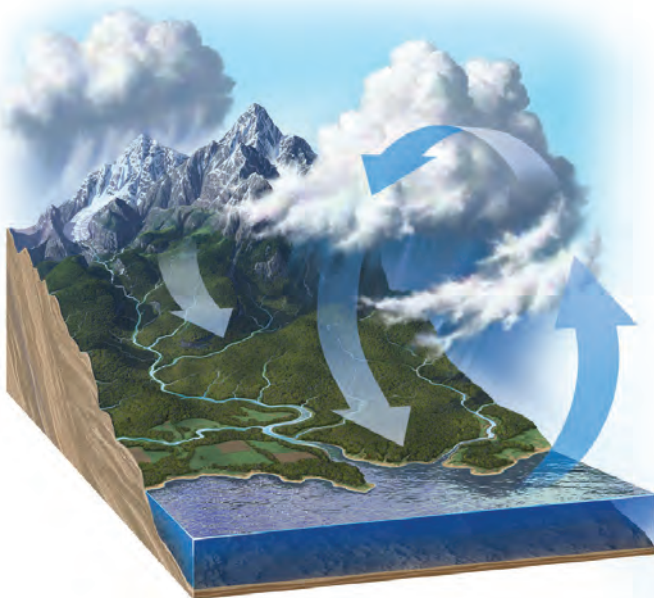

انسان با قرآن کریم در استان هرمزگان

با راهنمایی آموزگار خود پس از آوردن قرآن کریم
از دفتر مدرسه، آن را به صورت تصادفی باز کنید
و از روی آن بخوانید.

آب و آبادانی

یک نکته
از هزاران

أَفْرَأَيْتُمُ الْمَاءَ الَّذِي تَشْرَبُونَ

آیا در آبی که هر روز می نوشید، دقت می کنید؟

سوره‌ی واقعه، آیه‌ی ۶۸

ادامه‌ی آیات درس را تا آخر سوره‌ی واقعه از روی قرآنی که در خانه دارید، بخوان.

انسان با قرآن در خانه

هُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ
 عَلَى الْعَرْشِ يَعْلَمُ مَا يَلِجُ فِي الْأَرْضِ وَمَا يَخْرُجُ مِنْهَا وَمَا يَنْزِلُ مِنَ
 السَّمَاءِ وَمَا يَعْرُجُ فِيهَا وَهُوَ مَعَكُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ
 بَصِيرٌ ﴿٤﴾ لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ
 ﴿٥﴾ يُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُولِجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَهُوَ عَلِيمٌ بِذَاتِ
 الصُّدُورِ ﴿٦﴾ ءَامِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَأَنْفِقُوا مِمَّا جَعَلَكُمْ
 مُسْتَخْلَفِينَ فِيهِ فَالَّذِينَ ءَامَنُوا مِنْكُمْ وَأَنْفَقُوا لَهُمْ أَجْرٌ كَبِيرٌ ﴿٧﴾
 وَمَا لَكُمْ لَا تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالرَّسُولِ يَدْعُوكُمْ لْتَأْمِنُوا بِرَبِّكُمْ وَقَدْ
 أَخَذَ مِيثَاقَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٨﴾ هُوَ الَّذِي يُنَزِّلُ عَلَىٰ عَبْدِهِ
 ءَايَاتٍ بَيِّنَاتٍ لِيُخْرِجَكُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَإِنَّ اللَّهَ بِكُمْ
 لَرَءُوفٌ رَّحِيمٌ ﴿٩﴾ وَمَا لَكُمْ أَلَّا تُنْفِقُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلِلَّهِ مِيرَاثُ
 السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ لَا يَسْتَوِي مِنْكُمْ مَنْ أَنْفَقَ مِنْ قَبْلِ الْفَتْحِ
 وَقَاتَلَ أُولَئِكَ أَعْظَمُ دَرَجَةً مِنَ الَّذِينَ أَنْفَقُوا مِنْ بَعْدُ وَقَاتَلُوا
 وَكَلَّا وَعَدَّ اللَّهُ الْحُسْنَىٰ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿١٠﴾ مَنْ ذَا
 الَّذِي يُقْرِضُ اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا فَيُضْعِفُهُ لَهُ وَ لَهُ أَجْرٌ كَرِيمٌ ﴿١١﴾

قرائت آیات درس را یک بار گوش کن و سعی کن مانند آن بخوانی.

قرائت آیات درس را گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه با آن بخوانید.

خواندن قرآن

آیات ۷ و ۸ سوره‌ی حَديد را بخوانید و به معنای آنها توجه کنید.

۱- آمِنُوا بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهِ

ایمان بیاورید به خدا و پیامبر او

۲- وَ اَنْفَقُوا مِمَّا جَعَلَكُمْ مُّسْتَحْلِفِيْنَ فِيْهِ

و انفاق کنید از آنچه به شما رسیده است.

۳- فَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مِنْكُمْ وَ اَنْفَقُوا

پس کسانی از شما که ایمان آوردند و انفاق کردند،

۴- لَهُمْ اَجْرٌ كَبِيْرٌ ﴿۷﴾

برای آنها پاداش بزرگی است.

۵- وَ مَا لَكُمْ لَا تُؤْمِنُوْنَ بِاللّٰهِ

و چرا شما به خدا ایمان نمی‌آورید؟!

۶- وَ الرَّسُوْلُ يَدْعُوْكُمْ لِتُؤْمِنُوْا بِرَبِّكُمْ

درحالی که پیامبر، شما را دعوت می‌کند تا به پروردگارتان ایمان بیاورید.

۷- وَقَدْ اَخَذَ مِيْثَاقَكُمْ

و قطعاً (خداوند) از شما پیمان گرفته است؛

۸- اِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ﴿۸﴾

اگر مؤمن هستید.

تمرین اول: معنای این کلمات را رو به روی آنها بنویسید.

نور: ...   بَشِير: ...   جَنّات: ...   سَبِيل: ...

تمرین دوم: معنای صحیح را علامت بزنید.

۱- ءَامَنُوا: ایمان آورید   ایمان آوردند

۲- اَنفَقُوا: انفاق کردند   انفاق کنید

تمرین سوم: این عبارات قرآنی را بخوانید و ترجمه‌ی آنها را کامل کنید.

سوره‌ی بقره، ۱۹۵

۱- وَ اَنفَقُوا فِي سَبِيلِ اللّٰهِ

و انفاق کنید در ... ..

سوره‌ی رعد، ۲۲

۲- وَ اَنفَقُوا مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ سِرًّا وَ عَلَانِيَةً

و ... .. از آنچه به آنها روزی دادیم آشکارا و نهان.

سوره‌ی تغابن، ۸

۳- فَآمِنُوا بِاللّٰهِ وَ رَسُوْلِهِ وَ النّوْرِ الَّذِي اَنْزَلْنَا

پس ایمان بیاورید ... .. و ... او و ... ی که نازل کردیم.

سوره‌ی بقره، ۲۵

۴- وَ بَشِّرِ الَّذِيْنَ آمَنُوا وَ عَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ اَنَّ لَهُمْ جَنّٰتٍ

و بشارت ده به کسانی که ... .. و ... که برای آنها ... .. می است.

صفحه‌ی اول قرآن در تابستان (سوره‌ی تغابن، آیات ۱ تا ۶) را پیش خوانی کن.

این باقرآن در تابستان

يَوْمَ تَرَى الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ يَسْعَى نُورُهُمْ بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَبِأَيْمَانِهِمْ
بُشْرَانِكُمْ يَوْمَ جَنَّتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا ذَلِكَ
هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿١٢﴾ يَوْمَ يَقُولُ الْمُنْفِقُونَ وَالْمُنَافِقَاتُ لِلَّذِينَ
ءَامَنُوا انظُرنا نَقْتَسِمْ مِنْ نُورِكُمْ قِيلَ ارْجِعُوا وَرَاءَكُمْ فَالْتَمِسُوا
نُورًا فَضُرِبَ بَيْنَهُمْ بِسُورٍ لَهُ بَابٌ بَاطِنُهُ فِيهِ الرَّحْمَةُ وَظَاهِرُهُ مِنْ
قَبْلِهِ الْعَذَابُ ﴿١٣﴾ يُنَادُونَهُمْ أَلَمْ نَكُنْ مَعَكُمْ قَالُوا بَلَىٰ وَلَكِنَّكُمْ
فَتَنْتُمْ أَنْفُسَكُمْ وَتَرَبَّصْتُمْ وَارْتَبْتُمْ وَغَرَّتْكُمُ الْأَمَانِيُّ حَتَّىٰ
جَاءَ أَمْرُ اللَّهِ وَغَرَّكُمْ بِاللَّهِ الْغُرُورُ ﴿١٤﴾ فَالْيَوْمَ لَا يُؤْخَذُ مِنْكُمْ
فِدْيَةٌ وَلَا مِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا مَأْوَىٰكُمْ النَّارُ هِيَ مَوْلَىٰكُمْ وَبِئْسَ
الْمَصِيرُ ﴿١٥﴾ أَلَمْ يَأْنِ لِلَّذِينَ ءَامَنُوا أَنْ تَخْشَعَ قُلُوبُهُمْ لِذِكْرِ اللَّهِ
وَمَا نَزَلَ مِنَ الْحَقِّ وَلَا يَكُونُوا كَالَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلُ
فَطَالَ عَلَيْهِمُ الْأَمَدُ فَقَسَتْ قُلُوبُهُمْ وَكَثِيرٌ مِنْهُمْ فَاسِقُونَ
﴿١٦﴾ اَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يُحْيِي الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا قَدْ بَيَّنَّا لَكُمْ
الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿١٧﴾ إِنَّ الْمُصَدِّقِينَ وَالْمُصَدِّقَاتِ
وَاقْرَضُوا اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا يُضْعَفُ لَهُمْ وَلَهُمْ أَجْرٌ كَرِيمٌ ﴿١٨﴾

وَ هُوَ مَعَكُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ

و خدا با شماست هر جا که باشید.

سوره ی حدید، آیه ی ۴

به کمک تصویر با دوستان خود درباره ی این پیام قرآنی و شعر آن گفت و گو کنید.

و خدایی که در این نزدیکی است؛

لای این شب بوها،

پای آن کلج بلند،

روی آگاهی آب،

روی قانون گیاه.

سهراب سپهری

فعالیت : این پیام قرآنی را در آیات درس پیدا، و آن را حفظ کنید.

از پدر و مادر خود بخواهید یک خاطره درباره ی پیام قرآنی این درس
برای شما تعریف کنند.

انس با قرآن کریم در استان قم (حرم حضرت معصومه سلام الله علیها)

تولدی دیگر

سوسوی چراغی از داخل یکی از اتاق‌ها توجهش را جلب کرد. صاحب‌خانه هنوز بیدار بود و در دل شب قرآن می‌خواند. فضیلت برای گذراندن وقت به گوشه‌ای خزید و پنهان شد تا کسی که قرآن می‌خواند، بخوابد تا او بتواند قصد خود را عملی کند.

در آن سکوت شب، فقط صوت زیبای قرآن شنیده می‌شد و بر قلب او نفوذ می‌کرد. گرچه کارهای زشتش، او را به تدریج با اسلام بیگانه کرده بود، ولی در دلش به خدا و اسلام ایمان داشت. او با شنیدن آیات قرآن، به فکر عمیقی فرورفت، گویا روزنه‌ای به سوی حقیقت برای او باز شده بود، بغض او ترکید و در تنهایی به حال خود گریست، اشک چون باران در گونه‌های او جاری شد. جدّابیت و معنویت قرآن هر لحظه او را بیشتر تحت تأثیر قرار می‌داد، در این میان، آیه‌ی ۱۶ سوره‌ی حدید را شنید:

أَلَمْ يَأْنِ لِلَّذِينَ آمَنُوا أَنْ تَخْشَعَ قُلُوبُهُمْ لِذِكْرِ اللَّهِ

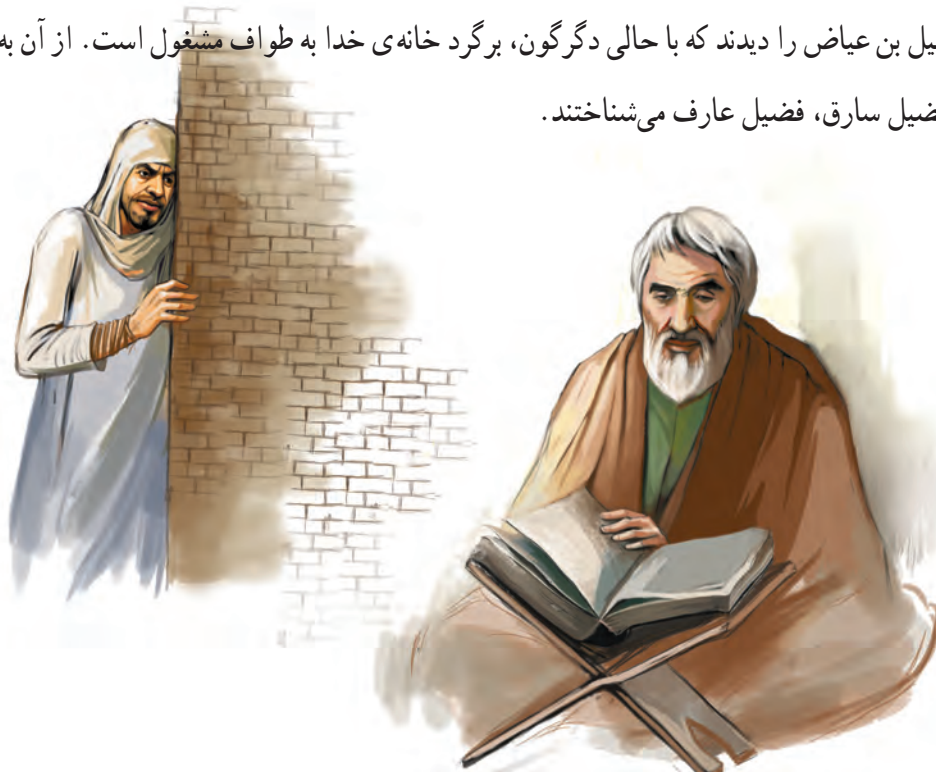
آیا زمان آن نرسیده است که دل‌های مؤمنان به یاد خدا، خاشع گردد؟

آری پروردگارا، اکنون زمان آن فرا رسیده، و هنگام خشوع دل من همین الان است. این آیه آن چنان در قلب او اثر گذاشت که تمام زندگی اش را دگرگون ساخت.

آن شب را به کاروان سرایی رفت تا استراحت کند. کاروانیان عازم سفر حج بودند، آنها درباره‌ی ادامه‌ی سفر گفت و گو می‌کردند. شخصی گفت: نباید در شب حرکت کنیم، چون راه ناامن است، در این منطقه راهزنی بی‌رحم و سنگدل وجود دارد که با کمک همدستان خود راه را بر کاروانیان می‌بندد و دست به دزدی می‌زند. دوستان آن شخص حرف او را پذیرفتند و هر یک داستانی از راهزنی‌های آن مرد بی‌رحم تعریف کردند.

فضیل همه این حرف‌ها را شنید و با خود گفت: خدایا، من چقدر بدبخت و بیچاره هستم که پیوسته خاطر آسوده‌ی مردم را به ترس می‌اندازم و آنها را نگران می‌کنم. او با شجاعت از جا برخاست و خود را به کاروانیان معرفی کرد و گفت: ای مردم، آسوده باشید که دیگر کاروانی از دست فضیل ناراحت نخواهد شد. آن فضیل مرده است و فضیل دیگری متولد شده است.

بعدها کاروانیان فضیل بن عیاض را دیدند که با حالی دگرگون، برگرد خانه‌ی خدا به طواف مشغول است. از آن به بعد دیگر مردم او را به جای فضیل سارق، فضیل عارف می‌شناختند.

ادامه‌ی آیات درس را تا آیه‌ی ۲۴ سوره‌ی حدید از روی قرآن، بخوان.

فعالیت ۱- مفهوم این حدیث پیامبر اعظم صلی الله علیه وآله با کدام آیه ارتباط دارد.

طَيَّبُوا أَفْوَاهَكُمْ بِالسَّوَاكِ، فَإِنَّهَا طُرُقُ الْقُرْآنِ

دهان‌های خود را با مسواک پاکیزه کنید؛ زیرا که دهان شما گذرگاه قرآن است.^۱

- ۱- سوره‌ی حدید، آیه‌ی ۲۵ □   ۲- سوره‌ی واقعه، آیه‌ی ۷۹ □   ۳- سوره‌ی الرحمن، آیه‌ی ۶۰ □

فعالیت ۲- با توجه به حروف مقطعه، آیات زیر را بخوانید.

۱- ص ﴿۱﴾ وَ الْقُرْآنِ ذِي الذِّكْرِ ﴿۲﴾

۲- طه ﴿۱﴾ مَا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لِتَشْقَىٰ ﴿۲﴾

۳- یس ﴿۱﴾ وَالْقُرْآنِ الْحَكِيمِ ﴿۲﴾

۴- طسم ﴿۱﴾ تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الْمُبِينِ ﴿۲﴾

۵- کهيعص ﴿۱﴾ ذِكْرُ رَحْمَةِ رَبِّكَ عَبْدَهُ، زَكَرِيَّا

۶- حم ﴿۱﴾ عسق ﴿۲﴾ كَذَلِكَ يُوحى إِلَيْكَ وَإِلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكَ اللَّهُ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿۳﴾

فعالیت ۳- با اعضای گروه خود، یک گزینه را انتخاب کنید و آیات آن را روی قرآن کامل بخوانید.

- ۱- سوره‌ی ذاریات، آیات ۱ تا ۱۱   ۲- سوره‌ی طور، آیات ۱ تا ۱۱   ۳- سوره‌ی قمر، آیات ۱ تا ۶
۴- سوره‌ی الرحمن، آیات ۱ تا ۷   ۵- سوره‌ی واقعه، آیات ۱ تا ۷   ۶- سوره‌ی حدید، آیات ۱ تا ۳

فعالیت ۴: به کمک هم گروهی خود، آیه‌ی ۶۱ سوره‌ی آل عمران را در قرآن کامل بیابید و بخوانید.

به این آیه «آیه‌ی مباحله» می‌گویند؛ برای آشنایی با معنای مباحله و داستان آن به صفحات بعد مراجعه کنید.

فاتحان بی سپاه

شهر مدینه اولین باری است که میهمانانی چنین غریبه را به خود می‌بیند. گروهی از بزرگان و دانشمندان مسیحی به این شهر آمده‌اند تا با پیامبر اسلام ملاقات کنند.

میهمانان مسیحی وارد مسجد می‌شوند، پیامبر از جای برمی‌خیزد و به گرمی از آنان استقبال می‌کند. در میان آنها که همه از دانشمندان مسیحی سرزمین نجران هستند، پیرمردی به چشم می‌خورد، که پیداست سرپرستی گروه را برعهده دارد. او با پیامبر شروع به سخن گفتن می‌کند: «چندی پیش، نامه‌ای از شما به دست ما رسید، آمده‌ایم تا از نزدیک، سخنان شما را بشنویم».

پیامبر می‌گوید: «آنچه من از شما خواسته‌ام، پرستش خدای یگانه و پذیرش اسلام است.» سپس برای معرفی اسلام، آیاتی از قرآن کریم را برای ایشان می‌خواند.

آنها پاسخ می‌دهند: «اگر منظور از پذیرش اسلام، ایمان به خداست، ما قبلاً به خدا ایمان آورده‌ایم و به احکام او عمل می‌کنیم».

پیامبر می‌فرماید: «پذیرش اسلام، آثار و علائمی دارد که با آنچه شما معتقدید و انجام می‌دهید، سازگاری ندارد. شما حضرت عیسی علیه‌السلام را فرزند خدا می‌دانید، در حالی که او یکی از پیامبران الهی است و مانند آنها آفریده و بنده‌ی خداست».

آنها به فکر فرو می‌روند. هیچ‌یک از دانشمندان مسیحی، پاسخ قانع‌کننده‌ای برای این کلام پیامبر پیدا نمی‌کنند. عاقبت رهبر گروه پس از گفت‌وگوی طولانی چنین می‌گوید: «ما با این سخنان قانع نمی‌شویم و دست از دین خود برنمی‌داریم».

پیامبر از اینکه دانشمندان مسیحی با این بیان روشن، حقیقت را نمی‌پذیرند، تعجب می‌کند. در این حال، فرشته‌ی وحی این آیه را بر پیامبر می‌خواند:

هر کس درباره‌ی حضرت مسیح با تو بحث و جدل می‌کند،

فَمَنْ حَاجَّكَ فِيهِ

پس از آنکه حقیقت روشن شد،

مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ

به آنها بگو: خوب است

فَقُلْ تَعَالَوْا

شما پسرانتان را بیاورید و ما هم پسرانمان را،

نَدْعُ أَبْنَاءَنَا وَابْنَاءَكُمْ

شما زنانتان را بیاورید و ما هم زنانمان را

وَنِسَاءَنَا وَنِسَاءَكُمْ

شما خودتان بیاید و ما هم خودمان می‌آییم،

وَأَنْفُسَنَا وَأَنْفُسَكُمْ

سپس با هم مباحله کنیم.

ثُمَّ نَبْتَهِلْ

یعنی دعا کنیم و از خدا بخواهیم گروهی که دروغ

فَنَجْعَلَ لَعْنَةَ اللَّهِ عَلَى الْكَاذِبِينَ

می‌گویند مورد نفرین و مجازات خدا قرار گیرند.

سوره‌ی آل عمران، آیه‌ی ۶۱

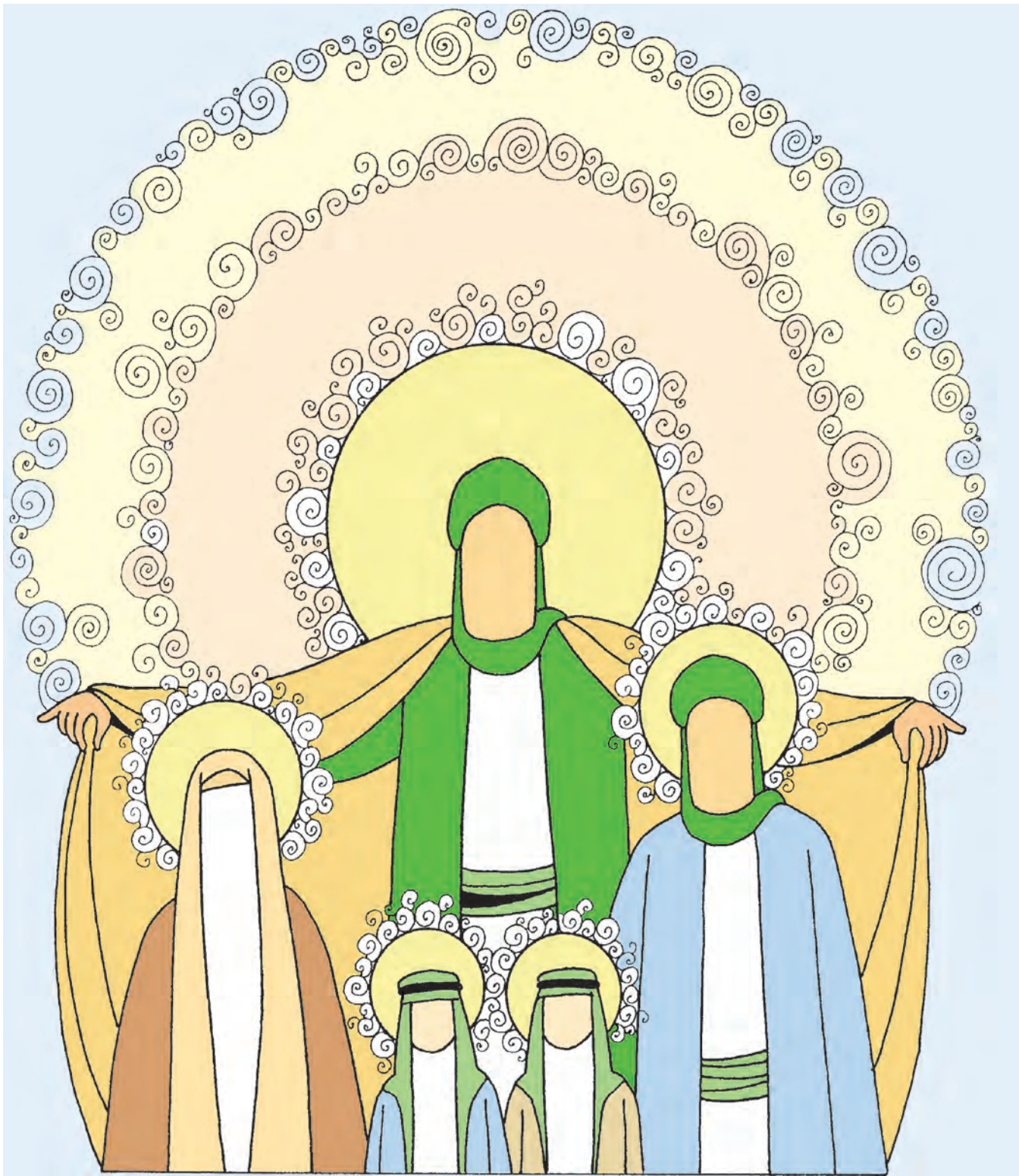
پیامبر پس از انتقال این پیام الهی به آنان اعلام می‌کند که من برای «مباحله» آماده‌ام. دانشمندان مسیحی به هم نگاه می‌کنند، پیداست که برخی از این پیشنهاد راضی نیستند، اما گویا چاره‌ای نیست. زمان مراسم مباحله، صبح روز بعد و مکان آن صحرای بیرون مدینه تعیین می‌شود.

***

صبح روز بعد دانشمندان مسیحی در بیرون مدینه به دروازه‌ی شهر چشم دوخته‌اند تا محمد صلی الله علیه واله با لشکری از یاران خود در مراسم مباحله حاضر شود.

تعداد زیادی از مسلمانان نیز در کنار دروازه‌ی شهر و در اطراف مسیحیان و در طول مسیر صف کشیده‌اند تا شاهد این مراسم بی‌نظیر و بی‌سابقه باشند.

لحظات انتظار سپری می‌شود و پیامبر در حالی که دست «حسن» را در دست و «حسین» را در آغوش دارد، از دروازه‌ی مدینه خارج می‌شود. پشت سر او تنها یک مرد و یک زن دیده می‌شوند. آن مرد «علی» و آن زن، «فاطمه» است. تعجب و حیرت، همراه با نگرانی و وحشت بر دل مسیحیان سایه می‌اندازد.

کسی می گوید : نگاه کن، او فقط دختر، داماد و دو نوه‌ی خردسال خود را به همراه آورده است.

بزرگ مسیحیان در حالی که صدایش می لرزد، می گوید : «همین نشان حقانیت اوست. به جای اینکه لشکری را برای مباحله بیاورد، فقط عزیزان و نزدیکان خود را آورده است، پیداست به حقانیت دعوت خود مطمئن است که عزیزترین کسانش را به همراه آورده است».

در این حال، چندین نفر از مسیحیان خود را به او می‌رسانند و با نگرانی و اضطراب می‌گویند : «ما به این مباحله تن نمی‌دهیم. چرا که عذاب خدا را برای خود حتمی می‌شماریم».

چند نفر دیگر ادامه می‌دهند : «مباحله مصلحت نیست. چه بسا عذاب، همه‌ی مسیحیان را در بر بگیرد».

کم‌کم تردید و نگرانی در دل تمام دانشمندان مسیحی می‌افتد و همه تلاش می‌کنند که به نحوی رهبرشان را از انجام این مباحله بازدارند. رهبرشان همه را آرام می‌کند و می‌گوید : «من معتقدم که مباحله صلاح نیست. این پنج چهره‌ی نورانی که ما می‌بینیم، اگر دست به دعا بردارند، نابودی ما حتمی است».

او به سوی پیامبر می‌رود و با احترام و تواضع می‌گوید : «ما را از مباحله معاف کنید. هر شرطی که داشته باشید، قبول می‌کنیم».

پیامبر با بزرگواری و مهربانی، درخواست آنان را می‌پذیرد و به آنها می‌گوید : «مسلمانان از جان و مال مردم سرزمین نجران در مقابل دشمنان، محافظت می‌کنند؛ و در عوض، مردم نجران هم باید مالیات سالیانه پرداخت کنند».

آنها نیز این قرارداد را می‌پذیرند و خوشحال به سرزمین خود باز می‌گردند.

این داستان از افتخارات مسلمانان جهان است که پیامبر اسلام بدون آنکه جنگی صورت گرفته باشد، سرزمین نجران و دل‌های مردم آن دیار را فتح می‌کنند. خبر این واقعه، به سرعت در میان مسیحیان نجران و دیگر مناطق پخش می‌شود و مسیحیان حقیقت‌جو را به سوی مدینه‌ی پیامبر و پذیرش اسلام سوق می‌دهد.

لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ
وَالْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ وَأَنْزَلْنَا الْحَدِيدَ فِيهِ
بَأْسٌ شَدِيدٌ وَمَنَافِعُ لِلنَّاسِ وَلِيَعْلَمَ اللَّهُ مَن يَنْصُرُهُ
وَرُسُلَهُ بِالْغَيْبِ إِنَّ اللَّهَ قَوِيٌّ عَزِيزٌ ﴿٢٥﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا
وَإِبْرَاهِيمَ وَجَعَلْنَا فِي ذُرِّيَّتِهِمَا النُّبُوَّةَ وَالْكِتَابَ فَمِنْهُمْ
مُهْتَدٍ وَكَثِيرٌ مِنْهُمْ فَاسِقُونَ ﴿٢٦﴾ ثُمَّ قَفَّيْنَا عَلَىٰ آثَارِهِم
بِرُسُلِنَا وَقَفَّيْنَا بِعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ وَآتَيْنَاهُ الْإِنْجِيلَ وَجَعَلْنَا
فِي قُلُوبِ الَّذِينَ اتَّبَعُوهُ رَأْفَةً وَرَحْمَةً وَرَهَابَنِيَّةً ابْتَدَعُوهَا
مَا كَتَبْنَا عَلَيْهِمْ إِلَّا ابْتِغَاءَ رِضْوَانِ اللَّهِ فَمَا رَعَوْهَا حَقَّ
رِعَايَتِهَا فَآتَيْنَا الَّذِينَ ءَامَنُوا مِنْهُمْ أَجْرَهُمْ وَكَثِيرٌ مِنْهُمْ
فَاسِقُونَ ﴿٢٧﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَءَامِنُوا بِرَسُولِهِ
يُؤْتِكُمْ كِفْلَيْنِ مِنْ رَحْمَتِهِ وَيَجْعَلْ لَكُمْ نُورًا تَمْشُونَ
بِهِ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ۗ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٢٨﴾ لِكُلِّ يَعْزِمُ أَهْلُ
الْكِتَابِ إِلَّا يَقْدِرُونَ عَلَىٰ شَيْءٍ مِنْ فَضْلِ اللَّهِ وَأَنَّ الْفَضْلَ
بِيَدِ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ ۗ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ﴿٢٩﴾

قرائت آیات درس را یک بار گوش کن و سعی کن مانند آن بخوانی.

قرائت آیات درس را گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه با آن بخوانید.

آیه‌ی ۲۵ سوره‌ی حَديد را بخوانید و به معنای آن توجه کنید.

۱- لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ

قطعاً فرستادیم پیامبران را با دلایل روشن؛

۲- وَ أَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَالْمِيزَانَ

و نازل کردیم همراه ایشان کتاب و میزان (و معیار سنجش حق از باطل) را،

۳- لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ

تا مردم به عدالت قیام کنند (و آن را برپا دارند)؛

۴- وَ أَنْزَلْنَا الْحَدِيدَ

و نازل کردیم (در اختیار مردم قرار دادیم) آهن را،

۵- فِيهِ بَأْسٌ شَدِيدٌ وَ مَنَافِعُ لِلنَّاسِ

که در آن قدرت و استحکام بسیار و فایده‌ی فراوان برای مردم است.

۶- وَ لِيَعْلَمَ اللَّهُ مَنْ يَنْصُرُهُ وَ رُسُلَهُ بِالْغَيْبِ

و تا خدا مشخص کند چه کسی او و پیامبرانش را بی‌آنکه او را ببینند، یاری می‌کند.

۷- إِنَّ اللَّهَ قَوِيٌّ عَزِيزٌ ۲۵

قطعاً خدا قوی و شکست‌ناپذیر است.

تمرین اول: معنای این کلمات را رو به روی آنها بنویسید.

رسول: ...   رُسل: ...   کتاب: ...   کُتب: ...

تمرین دوم: هر کلمه را به معنای آن وصل کنید.

○ بیّنات	○ فایده‌ها
○ ناس	○ آهن
○ حدید	○ نیرومند
○ منافع	○ دلایل روشن
○ قوی	○ مردم

تمرین سوم: این عبارات قرآنی را بخوانید و ترجمه‌ی آنها را کامل کنید.

سوره فاطر ۲۵
۱- جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ وَالزُّبُرِ وَالْكِتَابِ الْمُنِيرِ
آوردند برای آنها ... شان ... و مطالب حکمت‌آموز و ... روشنگر

سوره مؤمنون ۲۱
۲- وَ لَكُمْ فِيهَا مَنَافِعُ كَثِيرَةٌ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ
و برای شما در دام‌های اهلی ... است و نیز از آنها می‌خورید.

سوره هود ۶۶
۳- إِنَّ رَبَّكَ هُوَ الْقَوِيُّ الْعَزِيزُ
قطعاً ... تو، او ... شکست‌ناپذیر است.

سوره بقره ۶۶
۴- وَقُولُوا لِلنَّاسِ حُسْنًا
و صحبت کنید با ... خوب.

آیه‌ی ۲۵ سوره‌ی حدید (آیه‌ی قسط) را که در این جلسه آمده است، بخوان و سه وسیله‌ای را که با آهن ساخته شده است و در خانه از آن استفاده می‌شود، نام ببر.

سُورَةُ الْمُجَادِلَةِ

آیاتها

۲۲

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قَدْ سَمِعَ اللَّهُ قَوْلَ الَّتِي تُجَادِلُكَ فِي زَوْجِهَا وَتَشْتَكِي إِلَى اللَّهِ
 وَاللَّهُ يَسْمَعُ تَحَاوُرَكُمَا إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ ﴿١﴾ الَّذِينَ يُظَاهِرُونَ
 مِنْكُمْ مِنْ نِسَائِهِمْ مَا هُنَّ أُمَّهَاتُهُمْ إِنْ أُمَّهَاتُهُمْ إِلَّا اللَّائِي
 وَلَدْنَهُمْ وَإِنَّهُمْ لَيَقُولُونَ مُنْكَرًا مِنَ الْقَوْلِ وَزُورًا وَإِنَّ اللَّهَ
 لَعَفُوٌّ غَفُورٌ ﴿٢﴾ وَالَّذِينَ يُظَاهِرُونَ مِنْ نِسَائِهِمْ ثُمَّ يَعُودُونَ
 لِمَا قَالُوا فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَتَمَاسَّ ذَلِكَ تَوْعَظُونَ بِهِ
 وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿٣﴾ فَمَنْ لَمْ يَجِدْ فَصِيَامُ شَهْرَيْنِ
 مُتَتَابِعَيْنِ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَتَمَاسَّ فَمَنْ لَمْ يَسْتَطِعْ فَاطْعَامُ سِتِّينَ
 مِسْكِينًا ذَلِكَ لِتُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَتِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ
 وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٤﴾ إِنَّ الَّذِينَ يُحَادِّثُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ
 كُتِبُوا كَمَا كُتِبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَقَدْ أَنْزَلْنَا آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ
 وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ مُهِينٌ ﴿٥﴾ يَوْمَ يَبْعَثُهُمُ اللَّهُ جَمِيعًا فَيُنَبِّئُهُمْ
 بِمَا عَمِلُوا أَحْصَاهُ اللَّهُ وَنَسُوهُ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ﴿٦﴾

يَرْفَعُ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ
 خداوند کسانی از شما را که ایمان آورده
 وَ الَّذِينَ أَوْتُوا الْعِلْمَ دَرَجَاتٍ
 و اهل علم و دانش هستند، درجات بالایی می‌بخشد.

سوره ی مُجَادَلَه، آیه ی ۱۱

به کمک تصویر با دوستان خود درباره‌ی این پیام قرآنی گفت‌وگو کنید.

ابوریحان بیرونی (ریاضی‌دان و منجم)

خواجه نصیرالدین طوسی (ریاضی‌دان،
منجم، اندیشمند و سیاستمدار برجسته)

جابرین حیّان (پدر علم شیمی)

ابوعلی سینا (فیلسوف و پزشک
بزرگ مشرق زمین)

طاهره صفارزاده
(مترجم قرآن به زبان فارسی و انگلیسی)

شهید مصطفی احمدی روشن
(دانشمند انرژی هسته‌ای)

پرفسور سید محمود حسایی
(پدر علم فیزیک ایران)

حکیم ابوالقاسم فردوسی
(شاعر نامدار)

فعالیت: این پیام قرآنی را در قرآن کریم پیدا کنید و آن را یک بار دیگر بخوانید.

پیام قرآنی درس را بخوان و درباره‌ی یکی از دانشمندان مسلمان تحقیق کن
 و گزارش کوتاهی از آن را برای دوستانت بگو.

با راهنمایی آموزگار خود پس از آوردن قرآن کریم از دفتر مدرسه، آن را به صورت تصادفی باز کنید و از روی آن بخوانید.

مادر فلزات

وَ أَنْزَلْنَا الْحَدِيدَ فِيهِ بَأْسٌ شَدِيدٌ وَمَنَافِعُ لِلنَّاسِ

یک نکته از
هزاران

سوره ی حدید، آیه ی ۲۵

واژه ی **حدید** به معنای آهن در چند جای قرآن آمده است. یکی از مشهورترین آنها که به فایده ی آن نیز اشاره دارد در سوره ای به همین نام آمده است و شما آیات آن را در درس یازدهم خواندید.

آهن، یکی از نعمتهایی است که خداوند در طبیعت قرار داده است تا انسان ها از آن استفاده کنند و از فواید آن بهره مند شوند. آهن در زندگی ما اهمیت زیادی دارد و از آن در عموم صنایع استفاده می شود.

* * *

داستان قرآنی^۱ زیر یکی از کاربردهای آهن را بیان می کند:

ذوالقرنین حاکمی مهربان، دانا و دشمن ظالمان بود. در یکی از سفرهایش به سرزمینی رسید که مردم آنجا از سوی قومی ستمگر اذیت و آزار می شدند. آنها از ذوالقرنین خواستند با توانایی و دانایی خود، آنان را از شر آن قوم ظالم نجات دهد.

ذوالقرنین وقتی دید تنها راه نفوذ و هجوم قوم ظالم به آن مردم از بین دو کوه است، تصمیم گرفت میان دره ی آن دو کوه سدّی بزرگ و محکم بسازد تا مانع تجاوز آن قوم ستمگر شود. او از مردم خواست هر چه می توانند آهن، مس، سنگ و چوب فراهم آورند. او با آنها سدّی بلند و مستحکم ساخت. این سدّ آهنین مانع نفوذ و عبور آن قوم ظالم شد. وقتی کار ساختن آن سدّ بی نظیر تمام شد، ذوالقرنین این موفقیت را از لطف و رحمت خداوند دانست و چنین گفت: **هَذَا رَحْمَةٌ مِنْ رَبِّي**. این داستان در سوره ی کهف آیات ۸۳ تا ۹۸ آمده است.

ادامه ی آیات درس تا آیه ی ۱۱ سوره ی مجادله را از روی قرآن، بخوان.

خواندن قرآن

صفحه ۴۴ قرآن کامل

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا نَاجَيْتُمُ الرَّسُولَ فَقَدِّمُوا بَيْنَ يَدَيْ نَجْوَاكُمْ
 صَدَقَةٌ ذَلِكَ خَيْرٌ لَّكُمْ وَأَطْهَرٌ فَإِن لَّمْ تَجِدُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ
 ۱۲ ءَأَشْفَقْتُمْ أَن تُقَدِّمُوا بَيْنَ يَدَيْ نَجْوَاكُمْ صَدَقْتُمْ فَاذَلِكُمْ تَفْعَلُوا
 وَتَابَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ فَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَاطِيعُوا اللَّهَ
 وَرَسُولَهُ وَاللَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿۱۳﴾ ﴿۱۳﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ تَوَلَّوْا
 قَوْمًا غَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مَا هُم مِّنكُمْ وَلَا مِنْهُمْ وَيَحْلِفُونَ عَلَى
 الْكَذِبِ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿۱۴﴾ أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا إِنَّهُمْ سَاءَ
 مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿۱۵﴾ اِتَّخَذُوا أَيْمَانَهُمْ جُنَّةً فَصَدَّوْا عَنْ سَبِيلِ
 اللَّهِ فَلَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ ﴿۱۶﴾ لَن تُغْنِي عَنْهُمْ أَمْوَالُهُمْ وَلَا أَوْلَادُهُمْ
 مِن اللَّهِ شَيْئًا أُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿۱۷﴾ يَوْمَ
 يَبْعَثُهُمُ اللَّهُ جَمِيعًا فَيَحْلِفُونَ لَهُ كَمَا يَحْلِفُونَ لَكُمْ وَيَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ
 عَلَىٰ شَيْءٍ أَلَا إِنَّهُمْ هُمُ الْكَاذِبُونَ ﴿۱۸﴾ اسْتَحْوَذَ عَلَيْهِمُ الشَّيْطَانُ
 فَأَنسَاهُمْ ذِكْرَ اللَّهِ أُولَئِكَ حِزْبُ الشَّيْطَانِ أَلَا إِنَّ حِزْبَ الشَّيْطَانِ
 هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿۱۹﴾ إِنَّ الَّذِينَ يُحَادِّثُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ أُولَئِكَ فِي
 الْأَذَلِّينَ ﴿۲۰﴾ كَتَبَ اللَّهُ لَأَغْلِبَنَّ أَنَا وَرُسُلِي إِنَّ اللَّهَ قَوِيٌّ عَزِيزٌ ﴿۲۱﴾

قرائت آیات درس را یک بار گوش کن و سعی کن مانند آن بخوانی.

تربیت قرآن در خانه

قرائت آیات درس را گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه با آن بخوانید.

آیات و عبارات منتخب از سوره‌ی مُجَادِلَه را بخوانید و به معنای آنها توجه کنید.

۱- فَاقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ

پس به پا دارید نماز را و بپردازید زکات را

۲- وَاطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ

و اطاعت کنید از خدا و پیامبرش

۳- وَاللَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ۱۳

و خدا آگاه است به آنچه انجام می‌دهید

۴- كَتَبَ اللَّهُ لَأَعْلَبَنَّ أَنَا وَرُسُلِي

خداوند مقرر کرده است که من و پیامبرانم حتماً پیروز می‌شویم

۵- إِنَّ اللَّهَ قَوِيٌّ عَزِيزٌ ۲۱

قطعاً خدا قدرتمند و شکست‌ناپذیر است.

۶- ... رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ

... خداوند از مؤمنان راضی است و ایشان نیز از خدا راضی هستند.

۷- أُولَئِكَ حِزْبُ اللَّهِ

ایشان حزب خدا هستند

۸- أَلَا إِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ۲۲

بدانید که حزب خدا حتماً رستگار و موفق هستند.

تمرین اول: معنای این کلمات را رو به روی آنها بنویسید.

صلاة: ... زکاة: ... حَزْبُ اللَّهِ: ... أطيعوا: ...

تمرین دوم: هر کلمه را به معنای آن وصل کنید.

- ۱- خَبِيرٌ ○ انجام می‌دهید ○
 ۲- تَعْمَلُونَ ○ افراد رستگار و موفق ○
 ۳- مُفْلِحُونَ ○ آگاه ○

تمرین سوم: این عبارات قرآنی را بخوانید و ترجمه‌ی آنها را کامل کنید.

سوره‌ی انعام

۱- عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْخَبِيرُ ﴿٧٣﴾

... ی ... و آشکار و ... باحکمت و ... است.

سوره‌ی آل عمران

۲- وَاللَّهُ يُحْيِي وَيُمِيتُ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿١٥٦﴾

و ... زنده می‌کند و می‌میراند و ... به آنچه ... است.

۳- وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ

و امر می‌کنند به ... و نهی می‌کنند از ...

سوره‌ی آل عمران

وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿١٠٤﴾

و ایشان، همان ... هستند.

عبارات قرآنی این جلسه را بخوان و دو صفت از صفات رستگاران را بنویس.

لَا تَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ يُوَادُّونَ مَنْ
حَادَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَوْ كَانُوا آبَاءَهُمْ أَوْ أَبْنَاءَهُمْ أَوْ
إِخْوَانَهُمْ أَوْ عَشِيرَتَهُمْ أُولَئِكَ كَتَبَ فِي قُلُوبِهِمُ الْإِيمَانَ
وَآيَدَهُمْ بِرُوحٍ مِنْهُ وَيُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ
تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ
أُولَئِكَ حِزْبُ اللَّهِ أَلَا إِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿۲۲﴾

آیاتها ﴿۲۴﴾ سُورَةُ الْحَشْرِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سَبَّحَ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ
﴿۱﴾ هُوَ الَّذِي أَخْرَجَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ مِنْ دِيَارِهِمْ
لِأَوَّلِ الْحَشْرِ مَا ظَنَنْتُمْ أَنْ يَخْرُجُوا وَظَنُّوا أَنَّهُمْ مَا نَعْتُهُمْ
حُصُونَهُمْ مِنَ اللَّهِ فَاتَتْهُمْ اللَّهُ مِنْ حَيْثُ لَمْ يَحْتَسِبُوا وَقَذَفَ
فِي قُلُوبِهِمُ الرُّعْبَ يُخْرِبُونَ بُيُوتَهُمْ بِأَيْدِيهِمْ وَأَيْدِي الْمُؤْمِنِينَ
فَاعْتَبِرُوا يَا أُولِيَ الْأَبْصَارِ ﴿۲﴾ وَلَوْلَا أَنْ كَتَبَ اللَّهُ عَلَيْهِمُ
الْجَلَاءَ لَعَذَّبْتَهُمْ فِي الدُّنْيَا وَلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابُ النَّارِ ﴿۳﴾

فَاعْتَبِرُوا يَا أُولِيَ الْأَبْصَارِ

ای صاحبانِ خرد و بینش، از سرنوشت گذشتگان عبرت بگیرید.

سوره‌ی حَشْر، آیه‌ی ۲

به کمک تصویر با دوستان خود درباره‌ی این پیام قرآنی گفت‌وگو کنید.

فعالیت: این پیام قرآنی را در آیات درس پیدا کنید و آن را بخوانید.

- ۱- آیات ۴ تا ۹ سوره‌ی حَشْر را از روی قرآنی که در خانه دارید، بخوان.
- ۲- با توجه به پیام قرآنی درس، خاطره‌ای عبرت آموز از آنچه پند گرفته‌ای برای دوستانت تعریف کن.

انس با قرآن کریم در منطقه‌ی عملیاتی شلمچه

حزب الله پیروز است.

یک نکته از
هزاران

أَلَا إِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْمُفْلِحُونَ

بدانید قطعاً حزب الله پیروز و رستگار است.

أَلَا إِنَّ حِزْبَ الشَّيْطَانِ هُمُ الْخَاسِرُونَ

بدانید قطعاً حزب شیطان، شکست خورده و زیان کار است.

سوره‌ی مجادله، آیات ۱۹ و ۲۲

روز عاشورا

آیات ۱۰ تا ۱۶ سوره‌ی حشر را از روی قرآن، بخوان.

انس با قرآن در خانه

فَكَانَ عَاقِبَتُهُمَا أَنَّهُمَا فِي النَّارِ خَالِدِينَ فِيهَا وَذَلِكَ جَزَاءُ
 الظَّالِمِينَ ﴿١٧﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَلْتَنْظُرْ نَفْسٌ
 مَا قَدَّمَتْ لِغَدٍ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٨﴾
 وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ نَسُوا اللَّهَ فَأَنسَاهُمْ أَنفُسَهُمْ أُولَٰئِكَ هُمُ
 الفٰسِقُونَ ﴿١٩﴾ لَا يَسْتَوِي أَصْحَابُ النَّارِ وَأَصْحَابُ الْجَنَّةِ
 أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمُ الْفَائِزُونَ ﴿٢٠﴾ لَوْ أَنزَلْنَا هَذَا الْقُرْآنَ
 عَلَىٰ جَبَلٍ لَّرَأَيْتَهُ خَاشِعًا مُّتَصَدِّعًا مِّنْ خَشْيَةِ اللَّهِ
 وَتِلْكَ الْأَمْثَالُ نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٢١﴾
 هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ
 هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ ﴿٢٢﴾ هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ
 الْمَلِكُ الْقُدُّوسُ السَّلَامُ الْمُؤْمِنُ الْمُهَيْمِنُ الْعَزِيزُ
 الْجَبَّارُ الْمُتَكَبِّرُ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٢٣﴾
 هُوَ اللَّهُ الْخَالِقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ
 يُسَبِّحُ لَهُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٢٤﴾

قرائت آیات درس را گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه با آن بخوانید.

آیات و عبارات منتخب **سوره‌های حشر و مُمتَحِنَه** را بخوانید و به معنای آنها توجه کنید.

۱- رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ

پروردگارا، ما را بیامرز و برادران ما را که پیش از ما ایمان آوردند؛

۲- وَ لَا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلًّا لِلَّذِينَ آمَنُوا

و در دل‌های ما نسبت به کسانی که ایمان آوردند، کینه و دشمنی قرار نده.

۳- رَبَّنَا إِنَّكَ رَؤُوفٌ رَحِيمٌ ﴿١٥﴾

سوره‌ی حشر

پروردگارا، قطعاً تو بسیار دلسوز و مهربان هستی.

۴- لَا يَسْتَوِي أَصْحَابُ النَّارِ وَأَصْحَابُ الْجَنَّةِ

مساوی نیستند اهل آتش و اهل بهشت؛

۵- أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمُ الْفَائِزُونَ ﴿٢٥﴾

سوره‌ی حشر

اهل بهشت همان افراد رستگار و پیروز هستند.

۶- رَبَّنَا عَلَيْكَ تَوَكَّلْنَا

پروردگارا، بر تو توکل کردیم،

۷- وَإِلَيْكَ أَنْبَتْنَا

و به سوی تو توبه کردیم،

۸- وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ ﴿٤٠﴾

سوره‌ی ممتحنه

و بازگشت (همه) به سوی تو است.

تمرین اول: معنای این کلمات را رو به روی آنها بنویسید.

رَبَّنَا: ...   رَحِيم: ...   جَنَّة: ...

تمرین دوم: هر کلمه را به معنای صحیح آن وصل کن.

○ اِخْوَان	○ اهل، یاران
○ رَءُوف	○ مساوی است، مساوی هستند
○ يَسْتَوِي	○ برادران
○ اصْحَاب	○ بسیار دلسوز و مهربان

تمرین سوم: این عبارات قرآنی را بخوانید و ترجمه‌ی آنها را کامل کنید.

سوره ی بقره   ۱- وَاللَّهُ رَءُوفٌ بِالْعِبَادِ ۲۰۷
و ... به بندگان است.

سوره ی نساء   ۲- اِنَّا اَنْزَلْنَا اِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ ... ۱۰۵
قطعاً ما ... به سوی تو ... را ...

سوره ی آل عمران   ۳- فَالَّذِينَ بَيْنَ قُلُوبِهِمْ فَاصْبَحْتُمْ بِنِعْمَتِهِ اِخْوَانًا ... ۱۰۴
پس پیوند داد میان ... شما، پس شدید به ... او ... یکدیگر

سوره ی بقره   ۴- وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ اُولَئِكَ اصْحَابُ الْجَنَّةِ ... ۸۲
و ... و انجام دادند ... ایشان ... هستند.

سوره ی زمر   ۵- قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ۹
... آیا مساوی هستند کسانی که می‌دانند و ... که ... !؟

قسمت آخر آیه‌ی ۴ سوره‌ی ممتحنه (عبارات ۶ تا ۸ صفحه‌ی قبل) را حفظ، و به

ترجمه‌ی آن توجه کن.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا عَدُوِّي وَعَدُوَّكُمْ أَوْلِيَاءَ تُلْقُونَ
إِلَيْهِم بِالْمَوَدَّةِ وَقَدْ كَفَرُوا بِمَا جَاءَكُمْ مِنَ الْحَقِّ يُخْرِجُونَ الرَّسُولَ
وَإِيَّاكُمْ أَنْ تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ رَبِّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ خَرَجْتُمْ جِهَادًا فِي سَبِيلِي
وَأَبْتِغَاءَ مَرْضَاتِي تُسِرُّونَ إِلَيْهِم بِالْمَوَدَّةِ وَأَنَا أَعْلَمُ بِمَا أَخْفَيْتُمْ
وَمَا أَعْلَنْتُمْ وَمَنْ يَفْعَلْهُ مِنْكُمْ فَقَدْ ضَلَّ سَوَاءَ السَّبِيلِ ﴿١﴾ إِنْ
يَتَّقَوْكُمْ يَكُونُوا لَكُمْ أَعْدَاءً وَيَبْسُطُوا إِلَيْكُمْ أَيْدِيَهُمْ وَأَسْئِلْتَهُمْ
بِالسُّوءِ وَوَدُّوا لَوْ تَكْفُرُونَ ﴿٢﴾ لَنْ تَنفَعَكُمْ أَرْحَامُكُمْ وَلَا أَوْلَادُكُمْ
يَوْمَ الْقِيَامَةِ يَفْصِلُ بَيْنَكُمْ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٣﴾ قَدْ
كَانَتْ لَكُمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ فِي إِبْرَاهِيمَ وَالَّذِينَ مَعَهُ إِذْ قَالُوا لِقَوْمِهِمْ
إِنَّا بَرَاءٌ وَأَنْتُمْ مِنْكُمْ وَمِمَّا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ كَفَرْنَا بِكُمْ وَبَدَا بَيْنَنَا
وَبَيْنَكُمْ الْعَدَاوَةُ وَالْبَغْضَاءُ أَبَدًا حَتَّى تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَحَدَهُ ۗ إِلَّا
قَوْلَ إِبْرَاهِيمَ لِأَبِيهِ لَأَسْتَغْفِرَنَّ لَكَ وَمَا أَمْلِكُ لَكَ مِنَ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ ۗ
رَبَّنَا عَلَيكَ تَوَكَّلْنَا وَإِلَيْكَ أَنبْنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ ﴿٤﴾ رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا
فِتْنَةً لِلَّذِينَ كَفَرُوا وَاعْفِرْ لَنَا رَبَّنَا ۗ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٥﴾

بُرَاءٌ

لَا تَتَّخِذُوا عَدُوِّي وَعَدُوَّكُمْ أَوْلِيَاءَ

دشمن من و دشمن خودتان را دوست نگیرید.

سوره ممتحنه، آیه ۱

ابتدا این حکایت زیبا را از گلستان سعدی بخوانید و سپس با دوستان خود درباره‌ی این پیام قرآنی گفت و گو کنید.

نصیحت از دشمن پذیرفتن خطاست و لیکن شنیدن رواست تا به خلاف آن کار کنی که عین صواب است

حذر کن، ز آنچه دشمن گوید آن کن که بر زانو زنی دست تغابن^۱

کرت راهی نماید راست، چون تیر از آن برگردد و راه دست چپ گیر

گلستان سعدی

۱- صواب : درست، صحیح

۲- تغابن : ضرر و زیان

فعالیت : این پیام قرآنی را در آیات درس پیدا کنید و آن را بخوانید.

پیام قرآنی را بخوان و چند ویژگی دوست خوب را نام ببر.

انس با قرآن کریم در استان بوشهر

با راهنمایی آموزگار خود پس از آوردن قرآن کریم
از دفتر مدرسه، آن را به صورت تصادفی باز کنید
و از روی آن بخوانید.

خدای تصویرگر

هُوَ اللَّهُ الْخَالِقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ

اوست خدایی که آفریننده، پدیدآورنده و صورت‌گر است.

سوره‌ی حشر، آیه‌ی ۲۴

آیات ۶ تا ۱۱ سوره‌ی مُتَحَنَّهُ را از روی قرآنی که در خانه دارید، بخوان.

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِذَا جَاءَكَ الْمُؤْمِنَاتُ يُبَايِعْنَكَ عَلَىٰ أَنْ لَا يُشْرِكْنَ
بِاللَّهِ شَيْئًا وَلَا يَسْرِقْنَ وَلَا يَزْنِينَ وَلَا يَقْتُلْنَ أَوْلَادَهُنَّ وَلَا يَأْتِينَ
بِبُهْتَانٍ يَفْتَرِينَهُ بَيْنَ أَيْدِيهِنَّ وَأَرْجُلِهِنَّ وَلَا يَعْصِيَنَّكَ فِي
مَعْرُوفٍ فَبَايِعْهُنَّ وَاسْتَغْفِرْ لَهُنَّ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ
﴿١٢﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَتَوَلَّوْا قَوْمًا غَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ
قَدْ يَسُوا مِنَ الْآخِرَةِ كَمَا يَبْشُرُ الْكُفَّارُ مِنَ أَصْحَابِ الْقُبُورِ ﴿١٣﴾

سُورَةُ الصَّفِّاتِ
آيَاتُهَا ١٤

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سَبَّحَ لِلَّهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ
﴿١﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لِمَ تَقُولُونَ مَا لَا تَفْعَلُونَ ﴿٢﴾
كَبُرَ مَقْتًا عِنْدَ اللَّهِ أَنْ تَقُولُوا مَا لَا تَفْعَلُونَ ﴿٣﴾ إِنَّ
اللَّهَ يُحِبُّ الَّذِينَ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِهِ صَفًّا كَانَهُمْ
بُنِيَانٌ مَرْصُوصٌ ﴿٤﴾ وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ يَا قَوْمِ لِمَ
تُؤَدُّونَنِي وَقَدْ تَعَلَّمْتُمْ أَنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ فَلَمَّا
زَاغُوا آزَاغَ اللَّهُ قُلُوبَهُمْ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفٰسِقِينَ ﴿٥﴾

فرائد آیات درس را یک بار گوش کن و سعی کن مانند آن بخوانی.

قرائت آیات درس را گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه با آن بخوانید.

آیات ۱۰ تا ۱۲ سوره‌ی صَفَّ را بخوانید و به معنای آن توجه کنید.

۱- يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا

ای کسانی که ایمان آوردید،

۲- هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَىٰ تِجَارَةٍ تُنْجِيكُمْ مِنْ عَذَابِ أَلِيمٍ ﴿۱۰﴾

آیا به تجارتي که شما را از عذاب دردناک نجات می‌دهد، راهنمایی کنم؟

۳- تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ

ایمان می‌آورید (بیاورید) به خدا و پیامبر او

۴- وَتُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ

و جهاد می‌کنید در راه خدا با اموالتان و جان‌هایتان

۵- ذَلِكَ خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿۱۱﴾

این بهتر است برای شما، اگر بدانید.

۶- يَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ

می‌آمرزد گناهان شما را

۷- وَيُدْخِلِكُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَمَسَاكِنَ طَيِّبَةً فِي جَنَّاتِ عَدْنٍ

و شما را به باغ‌هایی که از زیر آنها رودها روان است و به خانه‌های دلپذیر در بهشت‌های جاودان وارد می‌کند.

۸- ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿۱۲﴾

این، رستگاری بزرگ است.

تمرین اول: معنای این کلمات را رو به روی آنها بنویسید.

تِجَارَةٌ: ...   أَمْوَالٌ: ...   أَنْهَارٌ: ...   عَظِيمٌ: ...

تمرین دوم: هر کلمه را به معنای آن وصل کنید.

○ می‌آمرزد	○ عَذَابِ أَلِيمٍ
○ عذاب دردناک	○ تُؤْمِنُونَ
○ ایمان می‌آورید	○ يَغْفِرُ
○ گناهان	○ ذُنُوبٌ

تمرین سوم: این عبارات قرآنی را بخوانید و ترجمه‌ی آنها را کامل کنید.

سوره‌ی ابراهیم

۱- إِنَّ الظَّالِمِينَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿۲۲﴾

قطعاً ... برای آنها ... است.

سوره‌ی آل عمران

۲- تَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَتَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَتُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ

امر می‌کنید به ... و نهی می‌کنید از ... و ...

سوره‌ی زمر

۳- لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا ﴿۵۳﴾

ناامید نشوید از ... قطعاً ... همه‌ی ... را.

با توجه به عبارات ۶ تا ۸ این جلسه (آیه‌ی ۱۲ سوره‌ی صف) بگو
رستگاری بزرگ چیست؟

بسیار آسان

وَإِذْ قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ يَبْنِي إِسْرَائِيلَ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ مُصَدِّقًا
لِمَا بَيْنَ يَدَيَّ مِنَ التَّوْرَةِ وَمُبَشِّرًا بِرَسُولٍ يَأْتِي مِنْ بَعْدِي اسْمُهُ أَحْمَدٌ
فَلَمَّا جَاءَهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ قَالُوا هَذَا سِحْرٌ مُّبِينٌ ﴿٦﴾ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّن
افْتَرَى عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ وَهُوَ يُدْعَى إِلَى الْإِسْلَامِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ
الظَّالِمِينَ ﴿٧﴾ يُرِيدُونَ لِيُطْفِعُوا نُورَ اللَّهِ بِأَفْوَاهِهِمْ وَاللَّهُ مُتِمُّ نُورِهِ وَلَوْ
كَرِهَ الْكَافِرُونَ ﴿٨﴾ هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ
عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ ﴿٩﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا هَلْ أَدْرَأكُمْ
عَلَىٰ تِجَارَةٍ تُنْجِيكُمْ مِنْ عَذَابِ أَلِيمٍ ﴿١٠﴾ تُوْمِنُونَ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَتُجَاهِدُونَ
فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١١﴾
يَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَيُدْخِلْكُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَمَسَاكِنَ
طَيِّبَةً فِي جَنَّاتٍ عَدْنٍ ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿١٢﴾ وَأُخْرَىٰ تُحِبُّونَهَا نَصْرٌ
مِنَ اللَّهِ وَفَتْحٌ قَرِيبٌ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٣﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا كُونُوا
أَنْصَارَ اللَّهِ كَمَا قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ لِلْحَوَارِيِّينَ مَنْ أَنْصَارِي إِلَى اللَّهِ قَالَ
الْحَوَارِيُّونَ نَحْنُ أَنْصَارُ اللَّهِ فَأَثَمْتُ طَائِفَةٌ مِنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ وَكَفَرَتْ
طَائِفَةٌ فَأَيَّدْنَا الَّذِينَ ءَامَنُوا عَلَىٰ عُدُوِّهِمْ فَأَصْبَحُوا ظَاهِرِينَ ﴿١٤﴾

لِمَ تَقُولُونَ مَا لَا تَفْعَلُونَ

چرا سخنی می‌گویید که به آن عمل نمی‌کنید؟

سوره ی صَفَّ، آیه ی ۲

داستان زیر را بخوانید و به کمک آن با دوستان خود درباره‌ی پیام قرآنی درس گفت‌وگو کنید.

رُطْبٌ^۱ خورده منع رطبِ کِی کند؟^۲

روزی پیامبر اکرم **صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ** در مسجد نشسته بودند، ناگهان زن مسلمانی به همراه کودک خردسالش وارد مسجد شد. سلام کرد و در گوشه‌ای نشست. بچه‌اش هم سلام کرد؛ اما انگار دلش نمی‌خواست کنار مادرش بنشیند. می‌خواست هر چه زودتر از مسجد بیرون برود.

رسول خدا وقتی بی‌قراری و ناراحتی کودک را دیدند، لبخندی به او زدند، دستی به سر او کشیدند و پرسیدند، چه شده است؟

مادر جواب داد: ای پیامبر خدا، دیگر از دست این بچه خسته شده‌ام. مدتی است که بیمار است و طبیب گفته تا یک ماه نباید خرما بخورد، اما او گوش نمی‌دهد. حالا او را پیش شما آوردم تا نصیحتش کنید خرما نخورد. او شما را دوست دارد، حتماً به حرف شما گوش می‌دهد.

پیامبر به مادر کودک گفتند: امروز نه. بروید فردا بیایید.

آن روز گذشت. فردا دوباره همان زن با کودکش به دیدن پیامبر آمدند. پیامبر اکرم کودک را کنار خود نشاندهند و گفتند: می‌دانی خرما خوردن برای تو ضرر دارد؟
کودک جواب داد: بله.

پیامبر فرمودند: چه عیبی دارد مدتی خرما نخوری تا بیماریت خوب شود؟

کودک خندید و گفت: چشم! قول می‌دهم.

مادر کودک خیلی خوشحال شد. وقتی که آنها از مسجد بیرون رفتند، یکی از یاران پیامبر سؤال کردند: یا رسول الله آیا دیروز با امروز فرقی داشت؟ چرا همان دیروز این حرف‌ها را به او نزدیدی؟

پیامبر فرمودند: دیروز با امروز تفاوتی نداشت. اما اگر دیروز این سخنان را به آن کودک می‌گفتم، حرف‌هایم تأثیری نداشت و او باز هم خرما می‌خورد. چون دیروز خودم هم خرما خورده بودم و نمی‌توانستم از او بخواهم که خرما نخورد. اما امروز خرما نخوردم تا حرفم تأثیر بیشتری داشته باشد.

فعالیت: این پیام قرآنی را در آیات درس پیدا کنید و آن را بخوانید.

نام سه پیامبر الهی را که در سوره‌ی صَفّ آمده پیدا کن و بنویس.

۱- ...

۲- ...

۳- ...

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

خواندن
از روی قرآن کامل

یک نکته از
هزاران

با راهنمایی آموزگار خود پس از آوردن قرآن کریم
از دفتر مدرسه، آن را به صورت تصادفی باز کنید
و از روی آن بخوانید.

همه تسبیح گوی او

سَبَّحَ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ

سوره‌ی صَفَّ، آیه‌ی ۱

آنچه در آسمان‌ها و آنچه در زمین است، خدا را تسبیح و ستایش می‌کنند.

یا کیست آن که شکر یکی از هزار کرد؟	فضل خدای را که تواند شمار کرد؟
خورشید و ماه و آنجم و لیل و نهار کرد	بحر آفید و بر و درختان و آدمی
هر بلبلی که زمزمه بر شاخسار کرد	توحیدگوی او نه بنی آدمند و بس
فردوس جای مردم پرهیزگار کرد	پرهیزگار باش که دادار آسمان
مزد آن گرفت جان برادر که کار کرد	نابره رنج، گنج میسّر نمی‌شود

بوستان سعدی

سوره‌ی صف را از روی قرآن، بخوان.

اس باقرآن درخند

فعالیت ۱- این شعر، بیانگر مفهوم کدام یک از این پیام‌های قرآنی است؟

ای برادر، عالمان بی عمل
همچو زنبورند، لکن بی عمل

محمد رضا آغاسی

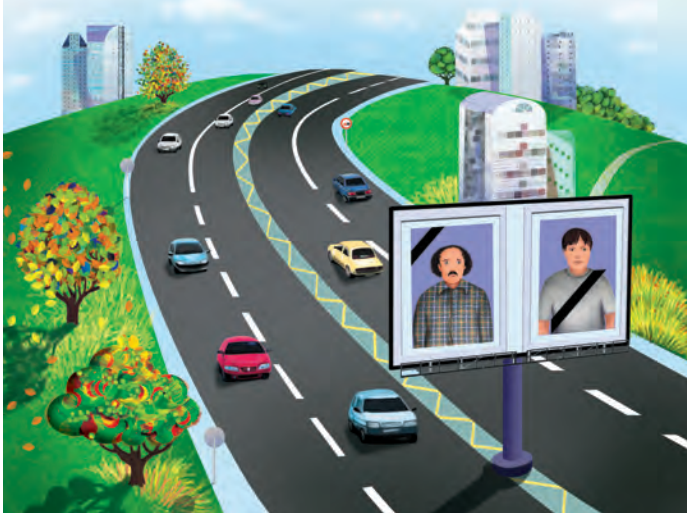
۱- لِمَ تَقُولُونَ مَا لَا تَفْعَلُونَ

۲- فَاعْتَبِرُوا يَا أُولِيَ الْأَبْصَارِ

۳- لَا تَتَّخِذُوا عَدُوِّي وَعَدُوَّكُمْ أَوْلِيَاءَ

فعالیت ۲- این تصویر، بیانگر مفهوم کدام یک از پیام‌های

قرآنی بالاست؟

فعالیت ۳- آیات ۱۸۰ تا ۱۸۲ سوره‌ی صافات را بخوانید.

۱- سُبْحَانَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُونَ ﴿١٨٠﴾

۲- وَ سَلَامٌ عَلَى الْمُرْسَلِينَ ﴿١٨١﴾

۳- وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٨٢﴾

دعای ختم قرآن*

امیرالمؤمنین امام علی علیه السلام:

اَللّٰهُمَّ اَرْحَمْنِيْ بِالْقُرْآنِ

بارخدايا، به برکت قرآن، مرا مورد لطف و رحمت خود قرار ده؛

وَ اجْعَلْهُ لِيْ اِمَامًا وَ نُوْرًا وَ هُدًى وَ رَحْمَةً

و آن را برای من پیشوا، نور، هدایت و رحمت قرار ده؛

اَللّٰهُمَّ ذَكِّرْنِيْ مِنْهُ مَا نَسِيتُ

بارخدايا، آنچه را از قرآن فراموش می‌کنم به یادم بیاور؛

وَ عَلِّمْنِيْ مِنْهُ مَا جَهِلْتُ

و آنچه را از قرآن نمی‌دانم به من بیاموز؛

وَ ارْزُقْنِيْ تِلَاوَتَهُ اِنَاءَ اللَّيْلِ وَ اطْرَافَ النَّهَارِ

و تلاوتش را در ساعات شب و در آغاز و انجام روز، روزیم ساز؛

وَ اجْعَلْهُ لِيْ حُجَّةً يَارَبَّ الْعَالَمِيْنَ

و آن را برای من، حجّت و دلیل قرار ده؛ ای پروردگار جهانیان.

قرآن در تابستان

دانش آموزان عزیز!

خدا را سپاس می‌گوییم که با تلاش خود، سال تحصیلی را با موفقیت گذرانده‌اید. شما در این سال چیزهای بسیاری آموختید و اینک می‌توانید قرآن کریم - کتاب آسمانی - خود را بخوانید و از آن بهره ببرید.

تابستان، مدرسه تعطیل می‌شود، اما خواندن قرآن تعطیل نمی‌شود. چه خوب است اینک که خواندن قرآن را آموخته‌اید، هر روز مقداری قرآن بخوانید. شما می‌توانید به کمک پدر و مادر یا خواهر و برادر بزرگ‌تر خود، این کار را از روی قرآنی که در خانه دارید، انجام دهید.

در کتاب درسی نیز برای هر هفته از تابستان، یک صفحه از قرآن کریم در نظر گرفته شده است. شما هر روز، تعدادی از آیات مربوط به آن هفته را بخوانید تا به این ترتیب هم به سفارش پیامبر اعظم و امامان معصوم علیهم‌السلام عمل کرده باشید و هم در این کار مهارت بیشتری پیدا کنید.

یادتان باشد هرگاه می‌خواهید خدا با شما سخن بگوید، قرآن بخوانید و هر وقت می‌خواهید شما با خدا سخن بگویید، نماز بخوانید.

معلم شما

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يُسَبِّحُ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ الْمَلِكِ الْقُدُّوسِ
 الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ﴿١﴾ هُوَ الَّذِي بَعَثَ فِي الْأُمِّيِّينَ رَسُولًا مِنْهُمْ
 يَتْلُوا عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ
 وَإِنْ كَانُوا مِنْ قَبْلُ لَفِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿٢﴾ وَعَاخِرِينَ مِنْهُمْ
 لَمَّا يَلْحَقُوا بِهِمْ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٣﴾ ذَلِكَ فَضْلُ اللَّهِ
 يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ﴿٤﴾ مَثَلُ الَّذِينَ
 حَمَلُوا التَّوْرَةَ ثُمَّ لَمْ يَحْمِلُوهَا كَمَثَلِ الْحِمَارِ يَحْمِلُ أَسْفَارًا
 بِئْسَ مَثَلُ الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِ اللَّهِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ
 الظَّالِمِينَ ﴿٥﴾ قُلْ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ هَادُوا إِنْ زَعَمْتُمْ أَنْكُمْ أَوْلِيَاءُ
 لِلَّهِ مِنْ دُونِ النَّاسِ فَتَمَنَّوْا الْمَوْتَ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٦﴾
 وَلَا يَتَمَنَّوْنَهُ أَبَدًا بِمَا قَدَّمْتُمْ أَيْدِيهِمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ ﴿٧﴾
 قُلْ إِنْ الْمَوْتَ الَّذِي تَفِرُّونَ مِنْهُ فَإِنَّهُ مُلْقِيكُمْ ثُمَّ تُرَدُّونَ
 إِلَىٰ عَالِمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٨﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا نُودِيَ لِلصَّلَاةِ مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ فَاسْعَوْا إِلَى ذِكْرِ اللَّهِ وَذَرُوا الْبَيْعَ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٩﴾ فَإِذَا قُضِيَتِ الصَّلَاةُ فَانْتَشِرُوا فِي الْأَرْضِ وَابْتَغُوا مِنْ فَضْلِ اللَّهِ وَاذْكُرُوا اللَّهَ كَثِيرًا لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿١٠﴾ وَإِذَا رَأَوْا تِجَارَةً أَوْ لَهْوًا انفَضُّوا إِلَيْهَا وَتَرَكُوكَ قَائِمًا قُلْ مَا عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ مِنَ اللَّهْوِ وَمِنَ التِّجَارَةِ وَاللَّهُ خَيْرُ الرَّازِقِينَ ﴿١١﴾

آيَاتُهَا ١١ سُوْرَةُ الْمُنٰفِقُوْنِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِذَا جَاءَكَ الْمُنْفِقُونَ قَالُوا نَشْهَدُ إِنَّكَ لَرَسُولُ اللَّهِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ إِنَّكَ لَرَسُولُهُ وَاللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّ الْمُنْفِقِينَ لَكٰذِبُونَ ﴿١﴾
 اتَّخَذُوا أَيْمَانَهُمْ جُنَّةً فَصَدُّوا عَنِ سَبِيلِ اللَّهِ إِيَّاهُمْ سَاءَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢﴾ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ ءَامَنُوا ثُمَّ كَفَرُوا فَطُبِعَ عَلَى قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَفْقَهُونَ ﴿٣﴾ وَإِذَا رَأَيْتَهُمْ تُعْجِبُكَ أَجْسَامُهُمْ وَإِنْ يَقُولُوا تَسْمَعْ لِقَوْلِهِمْ كَأَنَّهُمْ خُشْبٌ مُسْنَدَةٌ يَحْسَبُونَ كُلَّ صَيْحَةٍ عَلَيْهِمْ هُمُ الْعَدُوُّ فَاحْذَرْهُمْ قَاتَلَهُمُ اللَّهُ أَنَّى يُؤْفَكُونَ ﴿٤﴾

هفتنهی دوم تیر ماه

صفحه ۵۴ قرآن کامل

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا يَسْتَغْفِرْ لَكُمْ رَسُولُ اللَّهِ لَوَّا رُءُوسَهُمْ
 وَرَأَيْتَهُمْ يَصُدُّونَ وَهُمْ مُسْتَكْبِرُونَ ۝۵ سَوَاءٌ عَلَيْهِمْ
 أَسْتَغْفَرْتَ لَهُمْ أَمْ لَمْ تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ لَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ إِنَّ
 اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ۝۶ هُمُ الَّذِينَ يَقُولُونَ
 لَا تُنْفِقُوا عَلَيَّ مِنْ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ حَتَّىٰ يَنْفَضُوا ۗ وَاللَّهُ
 خَزَائِنُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَكِنَّ الْمُنْفِقِينَ لَا يَفْقَهُونَ
 ۝۷ يَقُولُونَ لَئِنْ رَجَعْنَا إِلَى الْمَدِينَةِ لَيُخْرِجَنَّ الْأَعَزُّ
 مِنْهَا الْأَذَلَّ ۗ وَلِلَّهِ الْعِزَّةُ وَلِرَسُولِهِ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَلَكِنَّ
 الْمُنْفِقِينَ لَا يَعْلَمُونَ ۝۸ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تُلْهِكُمْ
 أَمْوَالُكُمْ وَلَا أَوْلَادُكُمْ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ ۗ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ
 فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ۝۹ وَأَنْفِقُوا مِمَّا رَزَقْنَاكُمْ مِنْ
 قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ أَحَدَكُمُ الْمَوْتُ فَيَقُولَ رَبِّ لَوْلَا أَخَّرْتَنِي
 إِلَىٰ أَجَلٍ قَرِيبٍ فَأَصَّدَّقَ ۗ وَأَكُنْ مِنَ الصَّالِحِينَ ۝۱۰
 وَلَنْ يُؤَخِّرَ اللَّهُ نَفْسًا إِذَا جَاءَ أَجْلُهَا ۗ وَاللَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ۝۱۱

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يُسَبِّحُ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ
وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١﴾ هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْكُمْ وَكَافَرُوا
مِنْكُمْ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٢﴾ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ
بِالْحَقِّ وَصَوَّرَكُمْ فَأَحْسَنَ صُوَرَكُمْ وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ ﴿٣﴾ يَعْلَمُ مَا
فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَيَعْلَمُ مَا تُسْرُونَ وَمَا تُعْلِنُونَ ۗ وَاللَّهُ عَلِيمٌ
بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٤﴾ أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَبُؤُا الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَبْلُ فذَاقُوا
وَبَالَ أَمْرِهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٥﴾ ذَلِكَ بِأَنَّهُ كَانَتْ تَأْتِيهِمْ رُسُلُهُمْ
بِالْبَيِّنَاتِ فَقَالُوا أَبَشَرٌ يَهْدُونَنَا فَكَفَرُوا وَتَوَلَّوْا ۗ وَاسْتَغْنَى اللَّهُ
وَاللَّهُ غَنِيٌّ حَمِيدٌ ﴿٦﴾ زَعَمَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنْ لَنْ يُبْعَثُوا قُلْ بَلَىٰ وَرَبِّي
لَتُبْعَثُنَّ ثُمَّ لَتُنَبَّؤُنَّ بِمَا عَمِلْتُمْ ۗ وَذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ﴿٧﴾ فَآمَنُوا
بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ ۗ وَالنُّورِ الَّذِي أَنْزَلْنَا ۗ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ
﴿٨﴾ يَوْمَ يَجْمَعُكُمْ لِيَوْمِ الْجَمْعِ ۗ ذَلِكَ يَوْمُ التَّغَابُنِ ۗ وَمَنْ يُؤْمِن
بِاللَّهِ وَيَعْمَلْ صَالِحًا يُكَفِّرْ عَنْهُ سَيِّئَاتِهِ وَيُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرَى
مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ۗ ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿٩﴾

وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ
 النَّارِ خَالِدِينَ فِيهَا وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ﴿١٠﴾ مَا أَصَابَ مِنْ
 مُصِيبَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ وَمَنْ يُؤْمِن بِاللَّهِ يَهْدِ اللَّهُ قَلْبَهُ وَاللَّهُ
 بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿١١﴾ وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ
 فَإِن تَوَلَّيْتُمْ فَإِنَّمَا عَلَىٰ رَسُولِنَا الْبَلَّغُ الْمُبِينُ ﴿١٢﴾ اللَّهُ
 لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَعَلَىٰ اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ﴿١٣﴾
 يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِنِّ مِنْ أَزْوَاجِكُمْ وَأَوْلَادِكُمْ عَدُوًّا
 لَكُمْ فَاحْذَرُوهُمْ وَإِن تَعَفَوْا وَتَصَفَحُوا وَتَغْفِرُوا
 فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٤﴾ إِنَّمَا أَمْوَالُكُمْ وَأَوْلَادُكُمْ
 فِتْنَةٌ وَاللَّهُ عِنْدَهُ أَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿١٥﴾ فَاتَّقُوا اللَّهَ مَا اسْتَطَعْتُمْ
 وَاسْمَعُوا وَأَطِيعُوا وَأَنْفِقُوا خَيْرًا لِأَنْفُسِكُمْ وَمَنْ
 يُوَقِّعْ نَفْسَهُ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿١٦﴾ إِن تَقْرَضُوا
 اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا يُّضْعِفْهُ لَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ وَاللَّهُ شَكُورٌ
 حَلِيمٌ ﴿١٧﴾ عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ الْغَزِيظُ الْحَكِيمُ ﴿١٨﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِذَا طَلَّقْتُمُ النِّسَاءَ فَطَلِّقُوهُنَّ لِعَدَّتِهِنَّ وَأَحْصُوا
 الْعِدَّةَ وَاتَّقُوا اللَّهَ رَبَّكُمْ لَا تَخْرِجُوهُنَّ مِنْ بُيُوتِهِنَّ
 وَلَا يَخْرُجْنَ إِلَّا أَنْ يَأْتِيَنَّ بِفَاحِشَةٍ مُبَيِّنَةٍ وَتِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ
 وَمَنْ يَتَعَدَّ حُدُودَ اللَّهِ فَقَدْ ظَلَمَ نَفْسَهُ لَا تَدْرِي لَعَلَّ اللَّهَ
 يُحْدِثُ بَعْدَ ذَلِكَ أَمْرًا ﴿١﴾ فَإِذَا بَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَأَمْسِكُوهُنَّ
 بِمَعْرُوفٍ أَوْ فَارِقُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ وَأَشْهِدُوا ذَوَىٰ عَدْلٍ مِنْكُمْ
 وَأَقِيمُوا الشَّهَادَةَ لِلَّهِ ذَٰلِكُمْ يُوعَظُ بِهِ مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ
 وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا ﴿٢﴾ وَيَرْزُقْهُ مِنْ
 حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ إِنَّ اللَّهَ بَالِغُ
 أَمْرِهِ قَدْ جَعَلَ اللَّهُ لِكُلِّ شَيْءٍ قَدْرًا ﴿٣﴾ وَالَّذِي يَأْتِسِرَ مِنَ
 الْمَحِيضِ مِنْ نِسَائِكُمْ إِنْ رْتَبْتُمْ فَعِدَّتُهُنَّ ثَلَاثَةُ أَشْهُرٍ وَالَّذِي
 لَمْ يَحِضْنَ وَأُولَاتُ الْأَحْمَالِ أَجَلُهُنَّ أَنْ يَضَعْنَ حَمْلَهُنَّ وَمَنْ
 يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مِنْ أَمْرِهِ يُسْرًا ﴿٤﴾ ذَٰلِكَ أَمْرُ اللَّهِ أَنْزَلَهُ
 إِلَيْكُمْ وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يُكَفِّرْ عَنْهُ سَيِّئَاتِهِ وَيُعْظِمْ لَهُ أَجْرًا ﴿٥﴾

الآئی

أَسْكِنُوهُنَّ مِنْ حَيْثُ سَكَنْتُمْ مِنْ وُجْدِكُمْ وَلَا تُضَارَّوهُنَّ لِتُضَيِّقُوا
 عَلَيْهِنَّ وَإِنْ كُنَّ أُولَاتٍ حَمَلٍ فَأَنْفِقُوا عَلَيْهِنَّ حَتَّىٰ يَضَعْنَ حَمَلَهُنَّ
 فَإِنْ أَرْضَعْنَ لَكُمْ فَآتُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ وَأَتَمِّرُوا بَيْنَكُمْ بِمَعْرُوفٍ وَإِنْ
 تَعَاَسَرْتُمْ فَمَسْرُوعٌ لَهُ أَخْرَىٰ ﴿٦﴾ لِيُنْفِقَ ذُو سَعَةٍ مِنْ سَعَتِهِ
 وَمَنْ قُدِرَ عَلَيْهِ رِزْقُهُ فَلْيُنْفِقْ مِمَّا آتَاهُ اللَّهُ لَا يُكْفِلُ اللَّهُ نَفْسًا
 إِلَّا مَا آتَاهَا سَيَجْعَلُ اللَّهُ بَعْدَ عُسْرٍ يُسْرًا ﴿٧﴾ وَكَأَيِّنْ مِنْ قَرْيَةٍ
 عَتَتْ عَنْ أَمْرِ رَبِّهَا وَرُسُلِهِ فَحَاسِبْنَاهَا حِسَابًا شَدِيدًا وَعَدَّ بِهَا
 عَذَابًا نُكْرًا ﴿٨﴾ فَذَاقَتْ وَبَالَ أَمْرِهَا وَكَانَ عَاقِبَةُ أَمْرِهَا خُسْرًا ﴿٩﴾
 أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا فَاتَّقُوا اللَّهَ يَا أُولِي الْأَلْبَابِ الَّذِينَ ءَامَنُوا
 قَدْ أَنْزَلَ اللَّهُ إِلَيْكُمْ ذِكْرًا ﴿١٠﴾ رَسُولًا يَتْلُوا عَلَيْكُمْ آيَاتِ اللَّهِ مُبَيِّنَاتٍ
 لِيُخْرِجَ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ
 وَمَنْ يُؤْمِن بِاللَّهِ وَيَعْمَلْ صَالِحًا يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا
 الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا قَدْ أَحْسَنَ اللَّهُ لَهُ رِزْقًا ﴿١١﴾ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ
 سَبْعَ سَمَاوَاتٍ وَمِنَ الْأَرْضِ مِثْلَهُنَّ يَتَنَزَّلُ الْأَمْرُ بَيْنَهُنَّ لِتَعْلَمُوا أَنَّ
 اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ وَأَنَّ اللَّهَ قَدْ أَحَاطَ بِكُلِّ شَيْءٍ عِلْمًا ﴿١٢﴾

سُورَةُ التَّحْرِيمِ

آيَاتُهَا

۱۲

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ لِمَ تُحَرِّمُ مَا أَحَلَّ اللَّهُ لَكَ تَبْتَغِي مَرْضَاتَ أَزْوَاجِكَ
وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١﴾ قَدْ فَرَضَ اللَّهُ لَكُمْ تَحِلَّةَ أَيْمَانِكُمْ وَاللَّهُ
مَوْلَاكُمْ وَهُوَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ ﴿٢﴾ وَإِذْ أَسْرَ النَّبِيُّ إِلَىٰ بَعْضِ أَزْوَاجِهِ
حَدِيثًا فَلَمَّا نَبَّأَتْ بِهِ وَأَظْهَرَهُ اللَّهُ عَلَيْهِ عَرَفَ بَعْضَهُ وَأَعْرَضَ
عَنْ بَعْضٍ فَلَمَّا نَبَّأَهَا بِهِ قَالَتْ مَنْ أَنْبَأَكَ هَذَا قَالَ نَبَّأَنِيَ الْعَلِيمُ
الْخَبِيرُ ﴿٣﴾ إِنْ تَتُوبَا إِلَى اللَّهِ فَقَدْ صَغَتْ قُلُوبُكُمَا وَإِنْ تَظَاهَرَا
عَلَيْهِ فَإِنَّ اللَّهَ هُوَ مَوْلَاهُ وَجِبْرِيلُ وَصَلِحَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمَلَائِكَةَ
بَعْدَ ذَلِكَ ظَهِيرٌ ﴿٤﴾ عَسَىٰ رَبُّهُ إِنْ طَلَّقَكُنَّ أَنْ يُبَدِّلَهُ
أَزْوَاجًا خَيْرًا مِنْكُنَّ مُسْلِمَاتٍ مُؤْمِنَاتٍ قَانِتَاتٍ تَائِبَاتٍ عَابِدَاتٍ
سَائِحَاتٍ ثَيِّبَاتٍ وَأَبْكَارًا ﴿٥﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا قُوا أَنْفُسَكُمْ
وَأَهْلِيكُمْ نَارًا وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ عَلَيْهَا مَلَائِكَةٌ غِلَاظٌ
شِدَادٌ لَا يَعْصُونَ اللَّهَ مَا أَمَرَهُمْ وَيَفْعَلُونَ مَا يُؤْمَرُونَ ﴿٦﴾ يَا أَيُّهَا
الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَعْتَدُوا الْيَوْمَ إِنَّمَا تُجْزَوْنَ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٧﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا تَوْبُوا إِلَى اللَّهِ تَوْبَةً نَّصُوحًا عَسَىٰ
رَبُّكُمْ أَن يُكَفِّرَ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَيُدْخِلَكُم جَنَّاتٍ تَجْرَىٰ
مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ يَوْمَ لَا يُخْزِي اللَّهُ النَّبِيَّ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا
مَعَهُ نُورُهُمْ يَسْعَىٰ بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَبِأَيْمَانِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا
آتِنَا لَنَا نُورَنَا وَاغْفِرْ لَنَا إِنَّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٨﴾
يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ جَاهِدِ الْكُفَّارَ وَالْمُنَافِقِينَ وَاغْلُظْ عَلَيْهِمْ
وَمَا أُولَٰئِهِمْ جَهَنَّمُ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ﴿٩﴾ ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا
لِلَّذِينَ كَفَرُوا امْرَأَتَ نُوحٍ وَامْرَأَتَ لُوطٍ كَانَتَا تَحْتَ
عَبْدَيْنِ مِنْ عِبَادِنَا صَالِحَيْنِ فَخَانَتَاهُمَا فَلَمْ يُغْنِيَا
عَنهُمَا مِنَ اللَّهِ شَيْئًا وَقِيلَ ادْخُلَا النَّارَ مَعَ الدَّٰخِلِينَ
﴿١٠﴾ وَضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا لِلَّذِينَ ءَامَنُوا امْرَأَتَ فِرْعَوْنَ إِذْ
قَالَتْ رَبِّ ابْنِ لِي عِنْدَكَ بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ وَنَجِّنِي مِنْ فِرْعَوْنَ
وَعَمَلِهِ وَنَجِّنِي مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿١١﴾ وَ مَرِيَمَ ابْنَتَ
عِمْرَانَ الَّتِي أَحْصَنَتَ فَرْجَهَا فَنَفَخْنَا فِيهِ مِنْ رُوحِنَا
وَصَدَّقَتْ بِكَلِمَاتِ رَبِّهَا وَكُتِبَ فِيهَا وَكَانَتْ مِنَ الْقَانِنِينَ ﴿١٢﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تَبَارَكَ الَّذِي بِيَدِهِ الْمُلْكُ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١﴾ الَّذِي خَلَقَ
 الْمَوْتَ وَالْحَيَاةَ لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا ۗ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْغَفُورُ ﴿٢﴾
 الَّذِي خَلَقَ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ طِبَاقًا ۚ مَا تَرَىٰ فِي خَلْقِ الرَّحْمَنِ مِن
 تَفَوُّتٍ ۚ فَارْجِعِ الْبَصَرَ هَلْ تَرَىٰ مِن فُطُورٍ ﴿٣﴾ ثُمَّ ارْجِعِ الْبَصَرَ كَرَّتَيْنِ
 يَنْقَلِبْ إِلَيْكَ الْبَصَرُ خَاسِئًا وَهُوَ حَسِيرٌ ﴿٤﴾ وَلَقَدْ زَيَّنَّا السَّمَاءَ
 الدُّنْيَا بِمَصَابِيحَ وَجَعَلْنَاهَا رُجُومًا لِلشَّيْطَانِ ۗ وَاعْتَدْنَا لَهُمُ عَذَابَ
 السَّعِيرِ ﴿٥﴾ وَلِلَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ عَذَابُ جَهَنَّمَ ۖ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ
 ﴿٦﴾ إِذَا أُلْقُوا فِيهَا سَمِعُوا لَهَا شَهِيقًا وَهِيَ تَفُورُ ﴿٧﴾ تَكَادُ تَمَيَّزُ
 مِنَ الْغَيْظِ ۖ كُلَّمَا أُلْقِيَ فِيهَا فَوْجٌ سَأَلَهُمْ خَزَنَتُهَا أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَذِيرٌ ﴿٨﴾
 قَالُوا بَلَىٰ ۖ قَدْ جَاءَنَا نَذِيرٌ فَكَذَّبْنَا وَقُلْنَا مَا نَزَّلَ اللَّهُ مِن شَيْءٍ إِنْ أَنْتُمْ
 إِلَّا فِي ضَلَالٍ كَبِيرٍ ﴿٩﴾ وَقَالُوا لَوْ كُنَّا نَسْمَعُ أَوْ نَعْقِلُ مَا كُنَّا فِي أَصْحَابِ
 السَّعِيرِ ﴿١٠﴾ فَاعْتَرَفُوا بِذَنبِهِمْ ۖ فَسُحِّقًا لِأَصْحَابِ السَّعِيرِ ﴿١١﴾
 إِنَّ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِالْغَيْبِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ ۖ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ ﴿١٢﴾

وَأَسْرُوا قَوْلَكُمْ أَوِ اجْهَرُوا بِهِ ۗ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿١٣﴾
 الْإِلَهَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ
 الْأَرْضَ ذُلُولًا فَامشَوْا فِي مَنَاكِبِهَا وَكُلُوا مِنْ رِزْقِهِ ۗ وَإِلَيْهِ النُّشُورُ
 ﴿١٥﴾ ءَأَمِنْتُمْ مِنْ فِي السَّمَاءِ أَنْ يَخْسِفَ بِكُمْ الْأَرْضَ فَإِذَا هِيَ
 تَمُورُ ﴿١٦﴾ أَمْ أَمِنْتُمْ مِنْ فِي السَّمَاءِ أَنْ يُرْسِلَ عَلَيْكُمْ حَاصِبًا
 فَسَتَعْلَمُونَ كَيْفَ نَذِيرِ ﴿١٧﴾ وَلَقَدْ كَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَكَيْفَ
 كَانَ نَكِيرِ ﴿١٨﴾ أَوَلَمْ يَرَوْا إِلَى الطَّيْرِ فَوْقَهُمْ صَافَّاتٍ وَيَقْبِضْنَ
 مَا يُمْسِكُهُنَّ إِلَّا الرَّحْمَنُ ۗ إِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ بَصِيرٌ ﴿١٩﴾ أَمْ نَظُنُّكَ أَنْ
 هُوَ جُنْدٌ لَكَ يَنْصُرُكَ مِنْ دُونِ الرَّحْمَنِ ۗ إِنَّ الْكٰفِرِينَ لَا فِي غُرُورٍ
 ﴿٢٠﴾ أَمْ نَظُنُّكَ أَنْ هَذَا الَّذِي يَرْزُقُكُمْ إِنْ أَمْسَكَ رِزْقَهُ ۗ بَلْ لَجَّوْا فِي عُتُوٍّ
 وَنُفُورٍ ﴿٢١﴾ أَفَمَنْ يَمْشِي مُكِبًّا عَلَى وَجْهِهِ أَهْدَىٰ أَمَّنْ يَمْشِي سَوِيًّا
 عَلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٢٢﴾ قُلْ هُوَ الَّذِي أَنْشَأَكُمْ وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ
 وَالْأَبْصَارَ وَالْأَفْئِدَةَ ۗ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ ﴿٢٣﴾ قُلْ هُوَ الَّذِي ذَرَأَكُمْ
 فِي الْأَرْضِ وَإِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٢٤﴾ وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَذَا الْوَعْدُ إِنْ كُنْتُمْ
 صٰدِقِينَ ﴿٢٥﴾ قُلْ إِنَّمَا الْعِلْمُ عِنْدَ اللَّهِ وَإِنَّمَا أَنَا نَذِيرٌ مُبِينٌ ﴿٢٦﴾

فَلَمَّا رَأَوْهُ زُلْفَةً سَيَّتْ وُجُوهُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَقِيلَ هَذَا الَّذِي
 كُنْتُمْ بِهِ تَدَّعُونَ ﴿٢٧﴾ قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَهْلَكِنِي اللَّهُ وَمَنْ مَعِيَ أَوْ
 رَحِمَنَا فَمَنْ يُجِيرُ الْكَافِرِينَ مِنْ عَذَابِ أَلِيمٍ ﴿٢٨﴾ قُلْ هُوَ الرَّحْمَنُ
 ءَامِنًا بِهِ وَعَلَيْهِ تَوَكَّلْنَا فَسَتَعْلَمُونَ مَنْ هُوَ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿٢٩﴾
 قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَصْبَحَ مَاؤُكُمْ غَوْرًا فَمَنْ يَأْتِيكُمْ بِمَاءٍ مَعِينٍ ﴿٣٠﴾

سُورَةُ الْقَلِكَةِ
 آيَاتُهَا ٥٢

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ت وَالْقَلَمِ وَمَا يَسْطُرُونَ ﴿١﴾ مَا أَنْتَ بِنِعْمَةِ رَبِّكَ بِمَجْنُونٍ ﴿٢﴾
 وَإِنَّ لَكَ لَأَجْرًا غَيْرَ مَمْنُونٍ ﴿٣﴾ وَإِنَّكَ لَعَلَى خُلُقٍ عَظِيمٍ ﴿٤﴾
 فَسَتُبْصِرُ وَيُبْصِرُونَ ﴿٥﴾ بِأَيِّكُمْ الْمَفْتُونُ ﴿٦﴾ إِنَّ رَبَّكَ
 هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ ﴿٧﴾
 فَلَا تُطِعِ الْمُكَذِّبِينَ ﴿٨﴾ وَدَوَّاءُ لَو تُدْهِنُ فَيُدْهِنُونَ ﴿٩﴾
 وَلَا تُطِعِ كُلَّ حَلَّافٍ مَهِينٍ ﴿١٠﴾ هَمَّازٍ مَشَّاءٍ بِنَمِيمٍ ﴿١١﴾ مَنَّاعٍ
 لِلْخَيْرِ مُعْتَدٍ أَثِيمٍ ﴿١٢﴾ عُتْلٍ بَعْدَ ذَلِكَ زَنِيمٍ ﴿١٣﴾ أَنْ كَانَ ذَا
 مَالٍ وَبَنِينَ ﴿١٤﴾ إِذَا تُتْلَى عَلَيْهِ آيَاتُنَا قَالَ أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ﴿١٥﴾

سَنَسْمُهُ عَلَى الْخُرطومِ ﴿١٦﴾ اِنَّا بَلَوْنَهُمْ كَمَا بَلَوْنَا اَصْحَابَ الْجَنَّةِ اِذْ اَقْسَمُوا
لَيَصْرِمُنَّهَا مُصْبِحِينَ ﴿١٧﴾ وَلَا يَسْتَنْوَنَ ﴿١٨﴾ فَطَافَ عَلَيْهَا طَائِفٌ مِّنْ
رَّبِّكَ وَهُمْ نَائِمُونَ ﴿١٩﴾ فَاصْبَحَتْ كَالصَّرِيمِ ﴿٢٠﴾ فَتَنَادُوا مُصْبِحِينَ ﴿٢١﴾
اِنِ اَعْدُوا عَلٰى حَرْثِكُمْ اِنْ كُنْتُمْ صَارِمِينَ ﴿٢٢﴾ فَاَنْطَلَقُوا وَهُمْ يَتَخَفَتُونَ
﴿٢٣﴾ اَنْ لَا يَدْخُلَهَا الْيَوْمَ عَلَيْكُمْ مَسْكِينٌ ﴿٢٤﴾ وَغَدَا عَلٰى حَرَدِ قَدِيرِينَ ﴿٢٥﴾
فَلَمَّا رَاَهَا قَالُوا اِنَّا لَضَالُّونَ ﴿٢٦﴾ بَلْ نَحْنُ مَحْرُومُونَ ﴿٢٧﴾ قَالَ اَوْسَطُهُمْ
اَلَمْ اَقُلْ لَكُمْ لَوْ لَا تُسَبِّحُونَ ﴿٢٨﴾ قَالُوا سُبْحٰنَ رَبِّنَا اِنَّا كُنَّا ظٰلِمِيْنَ ﴿٢٩﴾
فَاَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلٰى بَعْضٍ يَتَلَوْمُونَ ﴿٣٠﴾ قَالُوا يٰوَيْلَنَا اِنَّا كُنَّا طٰغِيْنَ ﴿٣١﴾
عَسٰى رَبِّنَا اَنْ يُبَدِّلَنَا خَيْرًا مِّنْهَا اِنَّا اِلٰى رَبِّنَا رٰغِبُونَ ﴿٣٢﴾ كَذٰلِكَ الْعَذَابُ
وَلَعَذَابُ الْاٰخِرَةِ اَكْبَرُ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿٣٣﴾ اِنَّ لِلْمُتَّقِيْنَ عِنْدَ رَبِّهِمْ
جَنٰتٍ النَّعِيْمِ ﴿٣٤﴾ اَفَنْجَعُلُ الْمُسْلِمِيْنَ كَالْمُجْرِمِيْنَ ﴿٣٥﴾ مَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ
﴿٣٦﴾ اَمْ لَكُمْ كِتٰبٌ فِيْهِ تَدْرُسُونَ ﴿٣٧﴾ اِنَّ لَكُمْ فِيْهِ لَمَا تَخَيَّرُونَ ﴿٣٨﴾ اَمْ لَكُمْ
اَيْمٰنٌ عَلَيْنَا بِالْغَةِ اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ اِنَّ لَكُمْ لَمَا تَحْكُمُونَ ﴿٣٩﴾ سَلِّمُوْهُمْ
اَيْهُمْ بِذٰلِكَ زَعِيْمٌ ﴿٤٠﴾ اَمْ هُمْ شُرَكَآءُ فَلْيَاْتُوْا بِشُرَكَآئِهِمْ اِنْ كَانُوْا صٰدِقِيْنَ
﴿٤١﴾ يَوْمَ يُكْشَفُ عَنْ سَاقٍ وَيُدْعَوْنَ اِلَى السُّجُوْدِ فَلَا يَسْتَطِيعُوْنَ ﴿٤٢﴾

خَاشِعَةً أَبْصَارُهُمْ تَرْهَقُهُمْ ذِلَّةٌ وَقَدْ كَانُوا يُدْعَوْنَ إِلَى السُّجُودِ وَهُمْ
 سَالِمُونَ ﴿٤٣﴾ فَذَرْنِي وَمَنْ يُكَذِّبْ بِهَذَا الْحَدِيثِ سَنَسْتَدْرِجُهُمْ مِنْ
 حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٤٤﴾ وَأُمْلِي لَهُمْ إِنَّ كَيْدِي مَتِينٌ ﴿٤٥﴾ أَمْ تَسْأَلُهُمْ أَجْرًا
 فَهُمْ مِنْ مَغْرَمٍ مُثْقَلُونَ ﴿٤٦﴾ أَمْ عِنْدَهُمُ الْغَيْبُ فَهُمْ يَكْتُمُونَ ﴿٤٧﴾ فَاصْبِرْ
 لِحُكْمِ رَبِّكَ وَلَا تَكُنْ كَصَاحِبِ الْحُوتِ إِذْ نَادَىٰ وَهُوَ مَكْظُومٌ ﴿٤٨﴾
 لَوْلَا أَنْ تَدَارَكَهُ نِعْمَةٌ مِنْ رَبِّهِ لَنُبِذَ بِالْعَرَاءِ وَهُوَ مَذْمُومٌ ﴿٤٩﴾ فَاجْتَبَاهُ رَبُّهُ
 فَجَعَلَهُ مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿٥٠﴾ وَإِنْ يَكَادُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَيُزْلِقُونَكَ بِأَبْصَارِهِمْ
 لَمَّا سَمِعُوا الذِّكْرَ وَيَقُولُونَ إِنَّهُ لَمَجْنُونٌ ﴿٥١﴾ وَمَا هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ ﴿٥٢﴾

فهرست کلمات ترجمه شده در کتاب های آموزش قرآن پایه های دوم تا ششم ابتدایی

کلمه	درس / پایه	معنا	کلمه	درس / پایه	معنا
الف					
ءاتوا	۵/۱	بپردازید	أَعْمَتَّ	۵/۱۲	نعمت دادی
ءاخِزَةٌ	۳/۲	آخرت	أَنْفَقُوا	۶/۱۰	انفاق کردند
ءامَنَ	۵/۵	ایمان آورد	أَنْفَقُوا	۴/۹	انفاق کنید، ببخشید
ءامِنًا	۴/۱۰	ایمان آوردیم	أَنْهَارَ	۵/۸	رودها
ءایات	۵/۶	آیات، نشانه ها	ب		
ءایَةٌ	۴/۱۲	آیه، نشانه	بَصِيرَ	۳/۷	بینا
أَ	۶/۹	آیا	بَعْضَ	۶/۴	بعضی
إِتَّخَذَ	۵/۹	گرفت	بُكْرَةً	۴/۱۲	صبح
إِتَّقُوا	۶/۳	تقوا پیشه کنید	بُنَى	۲/۵	فرزندم
إِنَّمْ	۶/۴	گناه	بَيَانَ	۲/۷	پیام
إِجْتَنِبُوا	۶/۴	اجتناب کنید و دوری کنید	بَيَّتَ	۵/۱۳	خانه
أَجْرَ	۳/۳	پاداش	بَيِّنَاتٍ	۶/۱۱	دلایل روشن
أَجَلَ	۴/۱۱	زمان	ت		
أَحَدَ	۵/۷	کسی، یکی	تِجَارَةً	۶/۱۴	تجارت
إِحْسَانَ	۲/۱۱	کار خوب، نیکی	تَعَقَّلُونَ	۵/۶	اندیشه می کنید
أَحْسَنُوا	۵/۴	کار خوب کردند	تَعْمَلُونَ	۶/۴	عمل می کنید
إِحْوَانَ	۶/۱۳	برادران	تَقَبَّلَ	۴/۶	قبول کن، بپذیر
أَذَى، أَدَى	۵/۸	آزار و اذیت	تَوَبُوا	۵/۸	توبه کنید
أَرْضَ	۴/۴	زمین	تُؤْمِنُونَ	۶/۱۴	ایمان می آورید
إِسْمَ	۶/۸	نام، اسم	ج		
أَطِيعُوا	۴/۳	اطاعت کنید	جَاهِدُوا	۵/۳	جهاد کنید
أَعْبُدُوا	۵/۳	عبادت کنید	جَزَاءَ	۲/۱۱	پاداش
إِعْفِرَ	۵/۱۲	بیامرزد	جَنَاتٍ	۵/۵	بهشت ها
أَقِيمُوا	۵/۱	برپا دارید	جُنُودٍ	۶/۲	لشکریان
أَكْبَرَ	۳/۱	بزرگ تر	جَنَّةَ	۵/۵	بهشت
إِلَّا	۶/۸	مگر	ح		
الَّذِي	۴/۱۵	کسی که	حَبَّةَ، حَبِّ	۴/۹	دانه
الَّذِينَ	۴/۹	کسانی که	حَبْلَ	۴/۵	ریسمان
اللَّهُ	۴/۶	خدا	حَدِيدَ	۶/۱۰	آهن
إِلَهُ	۳/۱	خدا، معبود	حِسَابَ	۴/۱	حساب، قیامت
أَمْرَ	۵/۷	کار	حَسَنَةً	۳/۱	خیر و خوبی
أَنْتَ	۴/۱۳	تو	حَسَنَةً	۴/۱۰	کار خوب، خوب
أَنْتُمْ	۶/۹	شما	حَمْدَ	۳/۱	سپاس و ستایش
أَنْزَلَ	۴/۱۵	نازل کرد، فرو فرستاد	حَيَّ	۸	زنده
أُنزِلَ	۵/۱۰	نازل شد	خ		
أَنْزَلْنَا	۵/۶	نازل کردیم، فرو فرستادیم	خَالِقِ	۴/۱۰	خالق، آفریننده
			خَلَقَ	۴/۱۱	آفرید، خلق کرد

معنا	درس / پایه	کلمه	معنا	درس / پایه	کلمه
کارهای خوب	۵/۳	صَالِحَات	خوبی، کار خوب	۳/۱۰	خَيْر
بخشش‌ها	۵/۸	صَدَقَات	بهتر، بهترین	۴/۱۳	خَيْر
بخشش	۵/۸	صَدَقَةٌ	کارهای خوب	۳/۷	خَيْرَات
راه	۴/۵	صِرَاط	بهترین کار	۳/۱	خَيْرِ الْعَمَلِ
نماز	۲/۵	صَلَاة			
			د		
			دنیا	۲/۳	دُنْيَا
			ذ		
غذا	۴/۱۵	طَعَام	ذره	۳/۱۱	ذَرَّةٌ
غذاهای پاک و خوب	۲/۴	طَيِّبَات	تذکر	۶/۶	ذِكْرٌ
			ظ		
ظالمان، ستمگران	۳/۵	ظَالِمِينَ	گناهان	۶/۱۴	ذُنُوبٌ
گمان	۶/۴	ظَنٌّ	صاحب	۶/۶	ذُو
			ر		
دانا	۴/۴	عَالِمٌ	بسیار دلسوز و مهربان	۶/۱۳	رَثُوفٌ
جهان‌ها، جهانیان	۳/۱	عَالَمِينَ	پروردگار	۳/۸	رَبٌّ
بندگان	۵/۷	عِبَادٌ	پروردگار ما، پروردگارا	۲/۱۱	رَبَّنَا
بنده	۴/۳	عَبْدٌ	رحمت	۲/۱۲	رَحْمَةٌ
سختی	۲/۱۱	عُسْرٌ	بخشنده	۳/۱	رَحْمَنٌ
شب	۴/۱۲	عَشِيٌّ	مهربان	۳/۱۰	رَحِيمٌ
بزرگ	۳/۱	عَظِيمٌ	روزی	۲/۱۵	رِزْقٌ
دانش	۳/۸	عِلْمٌ	پیامبران	۵/۴	رُسُلٌ
دانا	۴/۲	عَلِيمٌ	پیامبر	۳/۱	رَسُولٌ
انجام داد	۵/۵	عَمِلَ	انار	۶/۸	رُمَّانٌ
انجام دادند	۵/۳	عَمِلُوا			
نزد	۴/۶	عِنْدَ	زکات، صدقه‌ی واجب	۴/۷	زَكَاةٌ
چشمه‌ها	۶/۵	عُيُونٌ	زیور، زینت	۵/۹	زِينَةٌ
			ز		
			س		
نهان، غیب	۴/۴	غَيْبٌ	عیب و نقصی ندارد	۳/۱	سُبْحَانَ
بسیار آمرزنده	۴/۷	غَفُورٌ	هفت	۴/۹	سَبْعٌ
پسر	۵/۵	غُلَامٌ	آسمان	۵/۷	سَمَاءٌ
بی‌نیاز	۵/۱۱	غَنِيٌّ	آسمان‌ها	۵/۱۱	سَمَاوَاتٌ
			شنوا	۴/۲	سَمِيعٌ
			گناه	۴/۱۰	سَيِّئَةٌ
			ش		
گفت	۴/۸	قَالَ	بدی، بد	۳/۱۱	شَرٌّ
توانا	۴/۲	قَادِرٌ	خورشید	۴/۱۴	شَمْسٌ
قرآن، کتاب خدا	۲/۱۴	قُرْآنٌ	مشورت	۳/۱۳	شُورَى
بگو	۵/۱۲	قُلْ			
کم	۴/۴	قَلِيلٌ، قَلِيلَةٌ			
قلوب، دل‌ها، قلب‌ها	۴/۱۳	قُلُوبٌ			
ماه	۴/۱۴	قَمَرٌ	ص		
			کار خوب	۵/۵	صَالِحٌ

معنا	درس / پایه	کلمه	معنا	درس / پایه	کلمه
فایده‌ها	۶/۱۰	مَنَافِع	قدرت و نیرو	۵/۴	قُوَّة
ترازو	۶/۷	میزان	قوم، گروه	۴/۱۲	قَوْم
			نیرومند	۶/۱۰	قَوِي
ما	۴/۱۳	نا			
آتش	۲/۳	نار	کافران، افراد بی‌ایمان	۴/۱۳	كَافِرِينَ
مردم	۲/۷	ناس	بسیار	۴/۴	كَثِيرًا
پیامبر	۲/۳	نَبِيّ	همه، هر	۶/۸	كُلّ
هشداردهنده	۶/۲	نَذِير	بخورید	۲/۴	كُلُوا
زنان	۶/۳	نِسَاء			
ما	۶/۹	نَحْنُ	نیست	۴/۷	لا
نعمت	۲/۶	نِعْمَةٌ	اندیشه نمی‌کنید	۵/۶	لَا تَعْقِلُونَ
روز	۵/۲	نَهَار	دوست ندارد	۲/۱۲	لَا يُحِبُّ
			مروارید	۶/۸	لَوْلَوْ
پدر و مادر	۳/۴	وَالِدَيْنِ	شب	۵/۲	لَيْل
پدر و مادرم	۵/۱۲	وَالِدَيَّ	شب	۵/۱۰	لَيْلَةً
هدایت	۴/۱۱	هُدًى، هُدًى	آب	۴/۱۵	ماء
این	۴/۱۴	هَذَا	مؤمنان	۶/۱	مُؤْمِنُونَ
آیا	۶/۸	هَلْ	مؤمنان	۴/۱	مُؤْمِنِينَ
او	۴/۱۵	هُوَ	مبارک، با برکت	۵/۱۰	مُبَارَكَةً
			بشارت‌دهنده	۶/۲	مُبَشِّر
ای	۶/۳	يَا أَيُّهَا	روشن	۵/۶	مُبِين
دوست دارد	۲/۵	يُحِبُّ	افراد باتقوا	۶/۵	مُتَّقِينَ
مساوی است	۶/۱۳	يَسْتَوِي	مثل، داستان	۵/۹	مَثَل
می‌داند	۶/۴	يَعْلَمُ	نیکوکاران	۲/۱۶	مُحْسِنِينَ
انجام دهد	۵/۱۱	يَعْمَلُ	مهربانی	۳/۱۶	مَرْحَمَةً
برپا می‌دارند	۶/۱	يُقِيمُونَ	پیامبران، فرستادگان (الهی)	۴/۵	مُرْسَلِينَ
انفاق می‌کنند	۴/۹	يُنْفِقُونَ	راست	۴/۵	مُسْتَقِيم
هدایت می‌کند	۵/۱۱	يَهْدِي	اسراف‌کنندگان	۲/۹	مُسْرِفِينَ
روز	۳/۱	يَوْم	معین	۴/۱۱	مُسَمًّى
آن روز	۵/۹	يَوْمَئِذٍ	خوب، کار خوب	۵/۸	مَعْرُوف
روز قیامت	۳/۱	يَوْمَ الدِّينِ	بدکاران	۳/۵	مُفْسِدِينَ
روز قیامت	۵/۴	يَوْمَ الْقِيَامَةِ	افراد رستگار و موفق	۶/۱۲	مُقْلِحُونَ
			ملائکه، فرشتگان	۲/۳	مَلَائِكَةً

